Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў

Ганна Казлова

ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛЮБОВІ

(канцэртная опера)

Рэкамендавана ВМА па адукацыі ў сферы культуры і мастацтваў у якасці хрэстаматыі па сучаснай беларускай музыцы для студэнтаў спецыяльнасці 1-18 01 01 Народная творчасць (па напрамках), напрамку спецыяльнасці 1-18 01 01-01 Народная творчасць (харавая музыка) спецыялізацыі 1-18 01 01-01 01 Харавая музыка акадэмічная

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Мінск
БДУКМ
2019

УДК 792.54:782.1
ББК 85.97-010.1
К147

Лібрэта:
Дзмітрый Ермаловіч-Дашчынскі,
Ганна Казлова

Р э ц э н з е н т ы:
М. П. Дрынеўскі, народны артыст Беларусі,
лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь,
мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага хору
Рэспублікі Беларусь імя Г. І. Цітовіча, прафесар;
Л. Л. Ражкова, загадчык кафедры народна-песеннай творчасці
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры
і мастацтваў, кандыдат педагагічных навук;
А. Б. Ніжнікава, загадчык кафедры музычна-педагагічнай
адукацыі Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта
імя М. Танка, кандыдат педагагічных навук, дацэнт

Казлова, Г.
К147 Вялікае Княства Любові (канцэртная опера) : хрэстаматыя / Г. Казлова ; М-ва культуры Рэсп. Беларусь, Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў. – Мінск : БДУКМ, 2019. – 103с.
ISBN 978-985-522-223-2.

«Вялікае Княства Любові» – канцэртная опера кампазітара Ганны Казловай і паэта Дзмітрыя Ермаловіча-Дашчынскага для салістаў, чытальніка і хору па гістарычных падзеях часоў Грунвальдскай бітвы 1410 г. У оперу ўключаны арыі, дуэты, трыа галоўных герояў, а таксама песні і агульныя харавыя сцэны. У музычным спектаклі ажыве поўная гераізму і драматызму гісторыя Беларусі, загучаць галасы вялікага князя Кейстута, яго абранніцы Бірутэ, Вітаўта – нацыянальнага героя Грунвальдскай бітвы, яго жонкі Ганны Смаленскай, караля Ягайлы і іншых персанажаў.

Рэкамендуецца выкладчыкам і студэнтам спецыялізацыі «Харавая музыка акадэмічная» ў якасці хрэстаматыі па сучаснай беларускай музыцы па дысцыплінах «Дырыжыраванне», «Харавы клас», «Пастаноўка голасу», а таксама аматарам музычнага і тэатральнага мастацтва.

УДК 792.54:782.1
ББК 85.97-010.1

ISBN 978-985-522-223-2

© Казлова Г., 2019
© Афармленне. Установа адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», 2019

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Прысвячаецца
заслужанаму калектыву Рэспублікі Беларусь
Дзяржаўнай акадэмічнай харавой капэле
імя Р. Шырмы,
мастацкаму кіраўніку
і галоўнаму дырыжору капэлы
В. Я. Янум

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ВялікаеКнястваЛюбові
мы ўспомнім у нашайкраіне.
Памянем былую сталіцу
і вып’ем за велічнасцьмовы.
Той мовы,
з якоюкахалі,
Той мовы,
што нам засталася
ад КняставаВялікайЛюбові…

АксанаСпрынчан

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Дзеючыя асобы:

Кейстут – вялікі князь літоўскі *(барытон)*

Бірутэ – вайдэлотка, затым вялікая княгіня літоўская, жонка Кейстута *(сапрана)*

Вітаўт – вялікі князь літоўскі, сын Кейстута і Бірутэ, стрыечны брат Ягайлы *(барытон)*

Ягайла – кароль польскі, вялікі князь літоўскі, пляменнік Кейстута *(тэнар)*

Ганна – князёўна смаленская, нявеста, затым жонка Вітаўта, вялікая княгіня літоўская *(мецца-сапрана)*

Праўрыма – жамойцкая багіня цнатлівасці і святога агню *(сапрана)*

Вайдэлоткі – жрыцы багіні Праўрымы

Старэйшая вайдэлотка

Лірнік

Дружына Кейстута

Сяброўкі Ганны

Народ

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Час і месца дзеяння:

Сцэны I–IV

1338 г., бераг Балтыйскага мора. У лесе, каля свяшчэннага агню Кейстут сустракае Бірутэ – жрыцу (вайдэлотку) паганскай багіні Праўрымы. Князь крадзе панну і вязе яе ў Старыя Трокі, дзе ладзіцца іх вяселле, а ў 1350 г. нараджаецца іх сын Вітаўт – будучы вялікі князь літоўскі, герой Грунвальдскай бітвы 1410 г.

Сцэна V

1370 г., Новыя Трокі. У замку Кейстута адбываецца ўрачыстае святкаванне вяселля княжыча Вітаўта з Ганнай, князёўнай смаленскай.

Сцэна VI

1382 г., беларускае мястэчка Крэва. У замку Ягайлы пакутуюць захопленыя ім у палон дзядзька Кейстут і стрыечны брат Вітаўт. Ганна выратоўвае мужу жыццё, бо пераапранае яго ў адзенне сваёй служанкі і выводзіць з палону.

1410 г., наваколле Грунвальда. Пагроза нападу Тэўтонскага ордэну крыжакоў прымірыла стрыечных братоў Вітаўта і Ягайлу. З’яднаўшыся, яны здабылі яскравую перамогу ў Грунвальдскай бітве і на пяць стагоддзяў засцераглі беларускую зямлю ад крыжакоў.

Сцэна 1
Кейстут са сваёй дружынай

№ 1. Смутак Кейстута

Хор дружыннікаў (coro a capella):
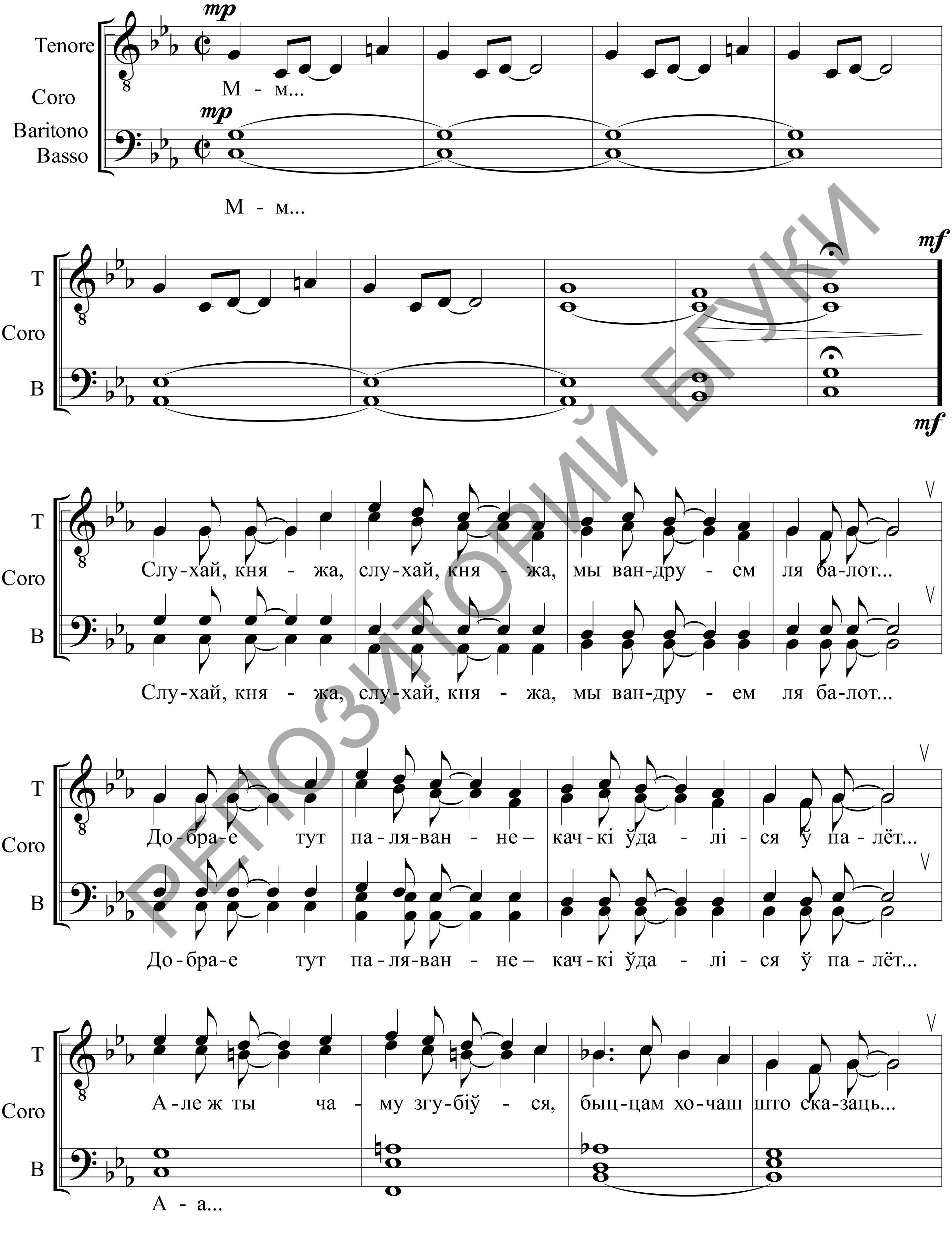
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 1

Сцэна I
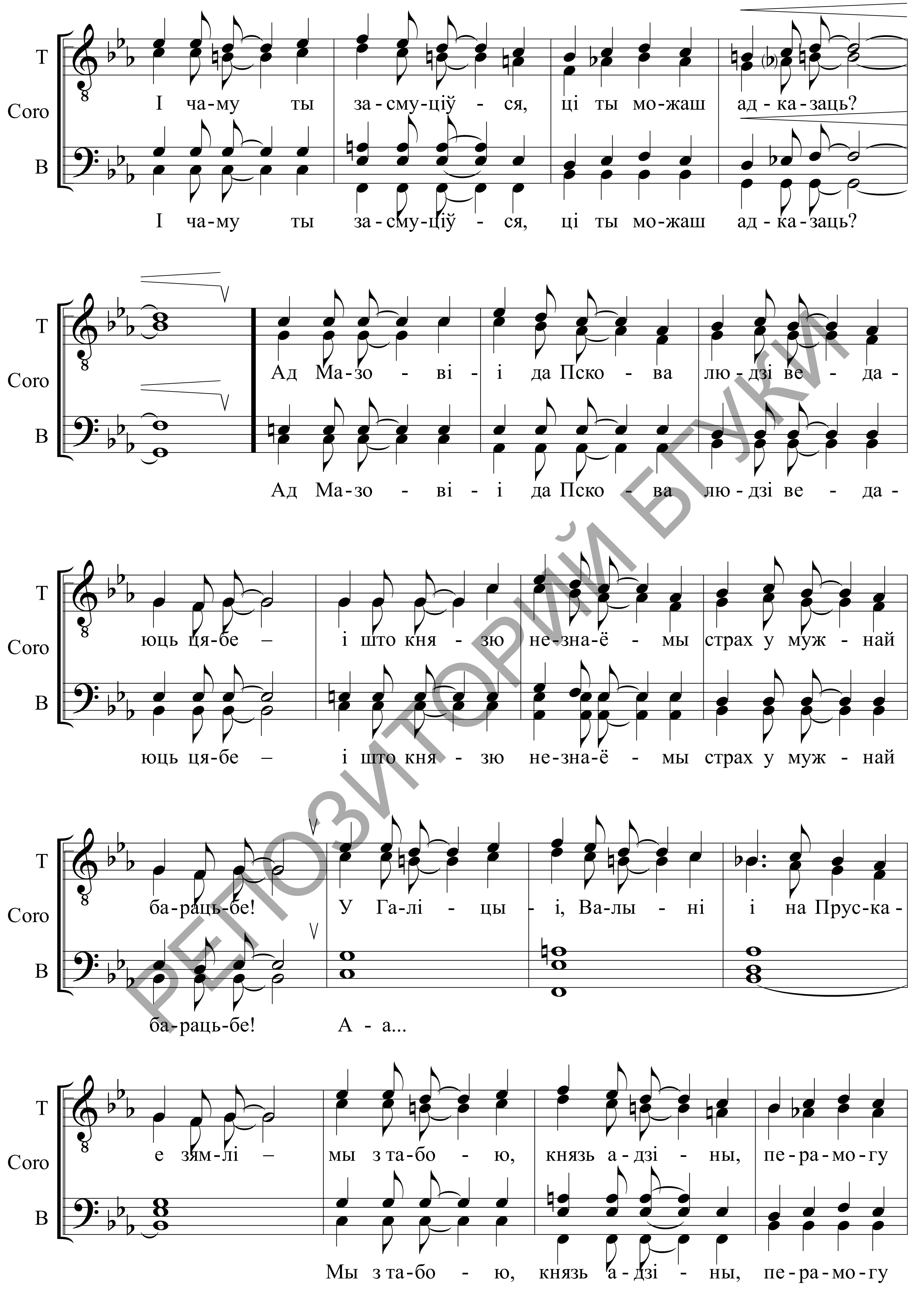
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
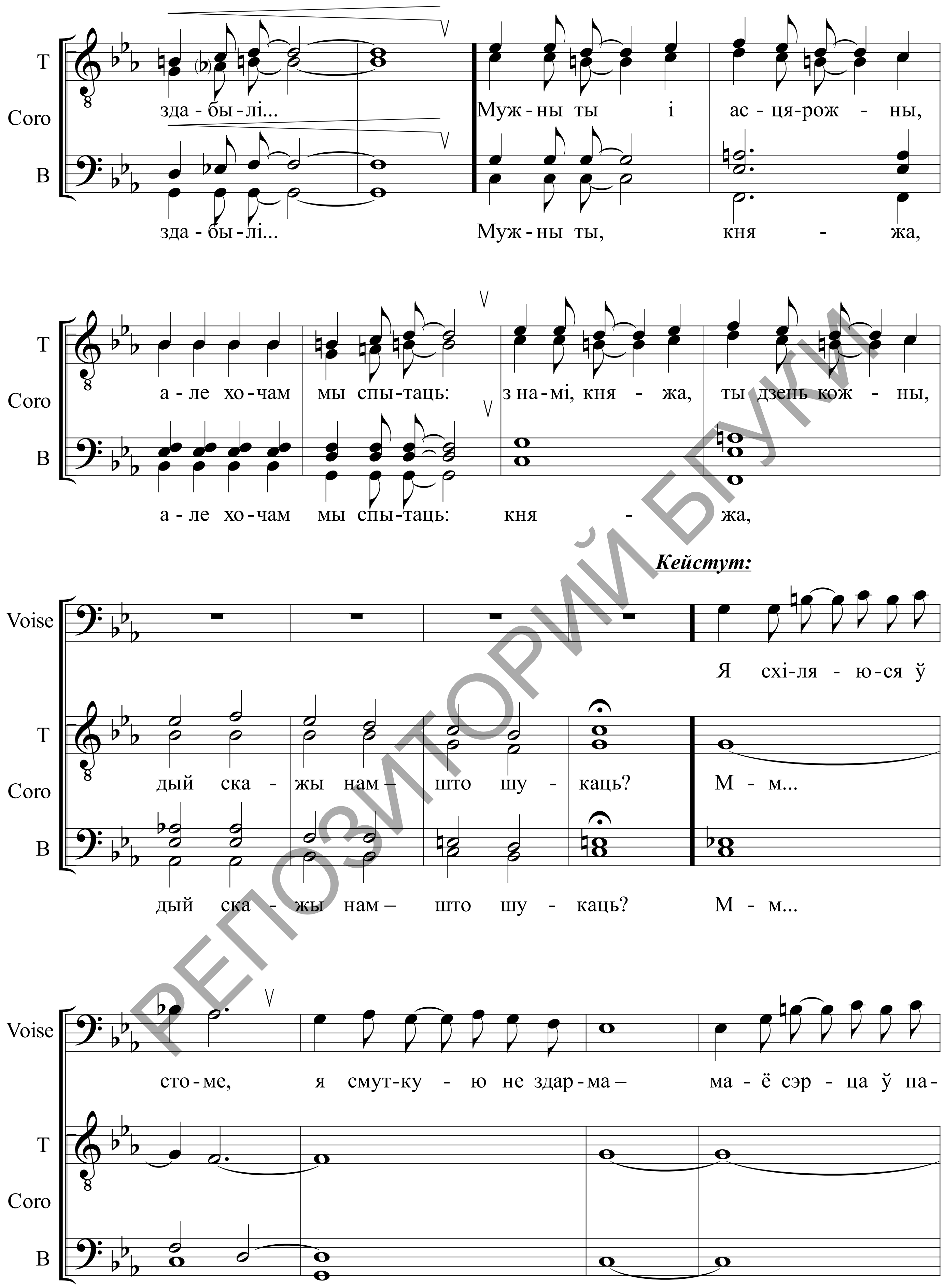
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
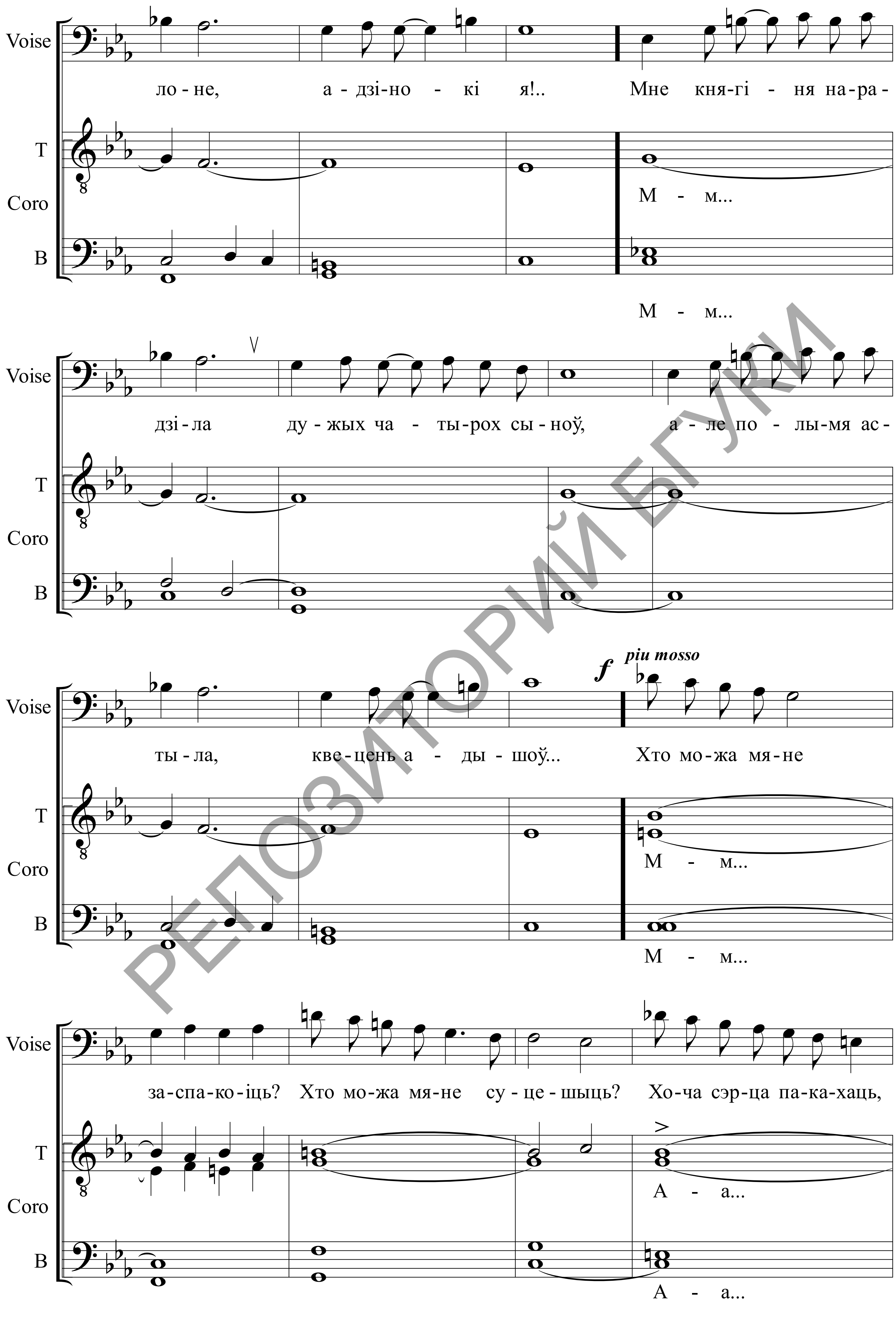
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
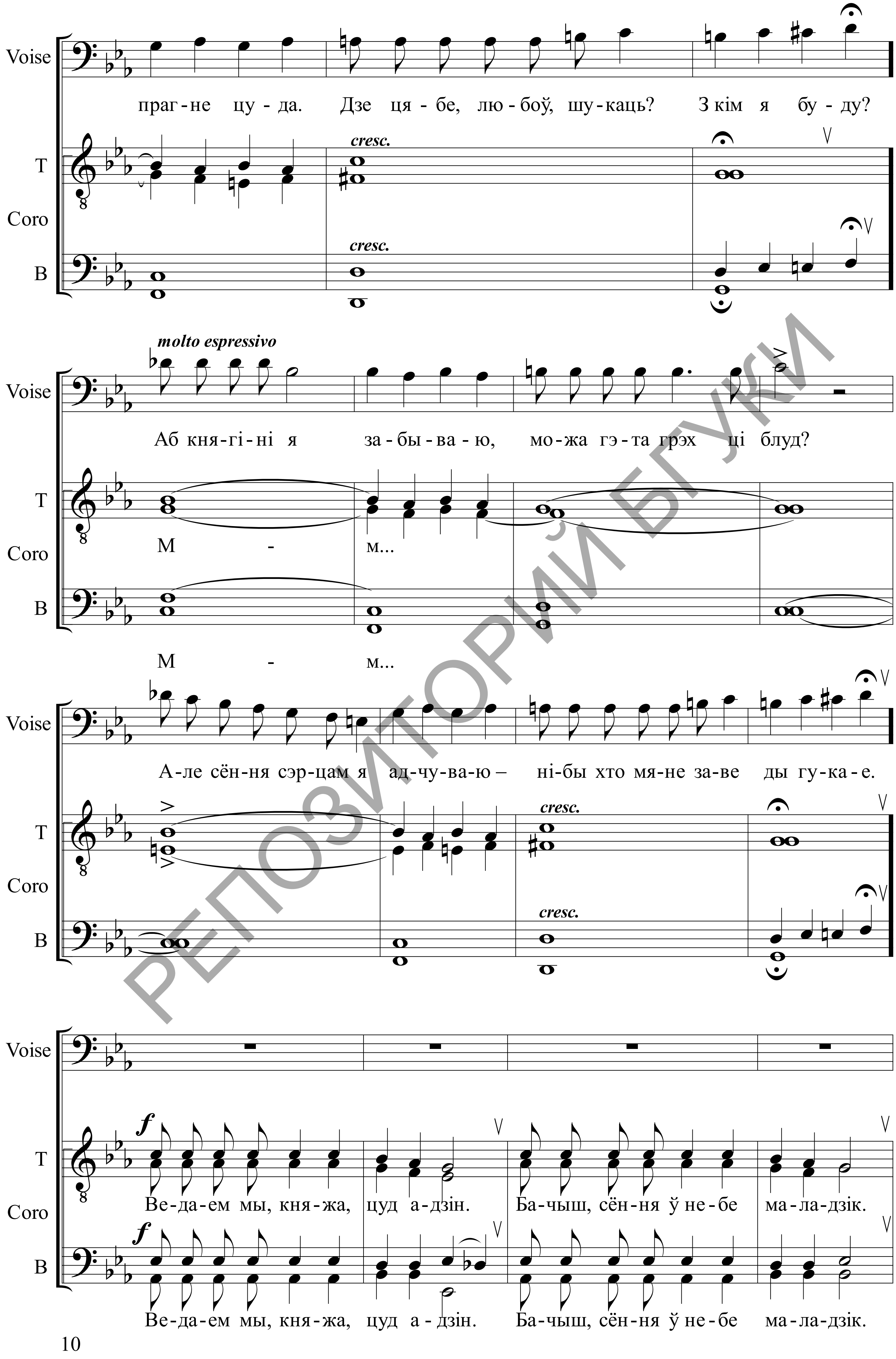
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

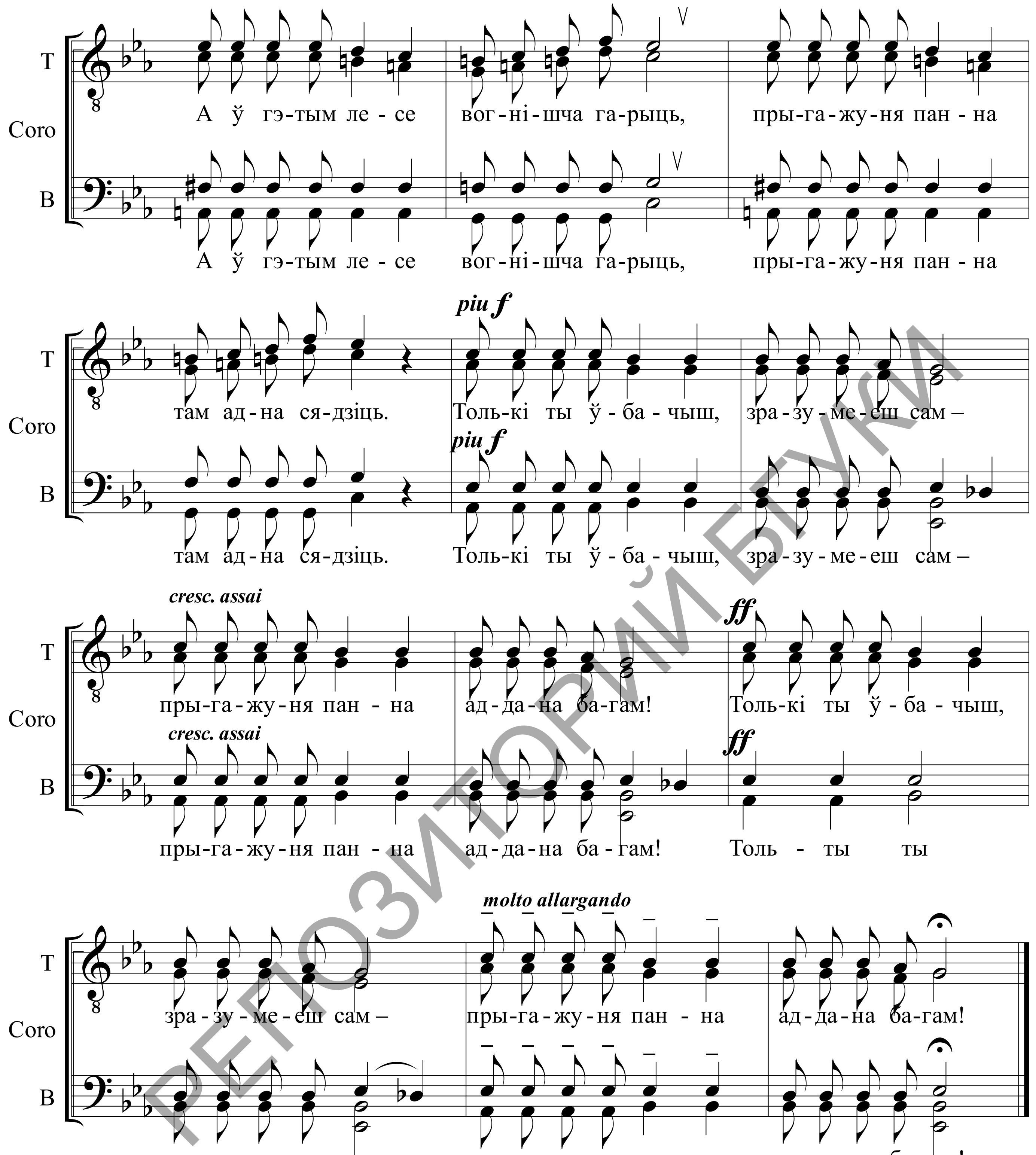

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Сцэна II

Бірутэ, старэйшая жрыца Праўрымы, вайдэлоткі

№ 2. Хор вайдэлотак

Вайдэлоткі:
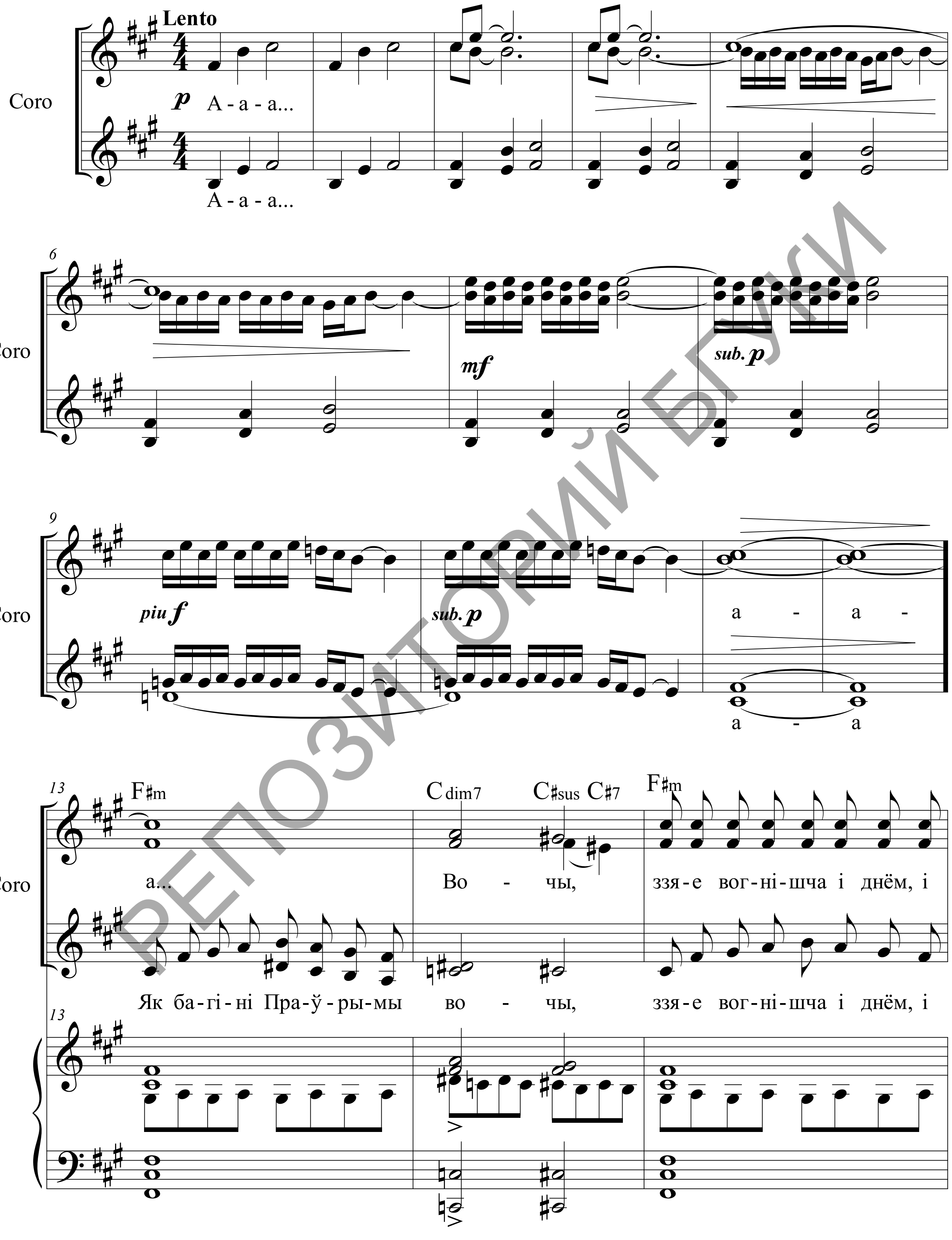
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
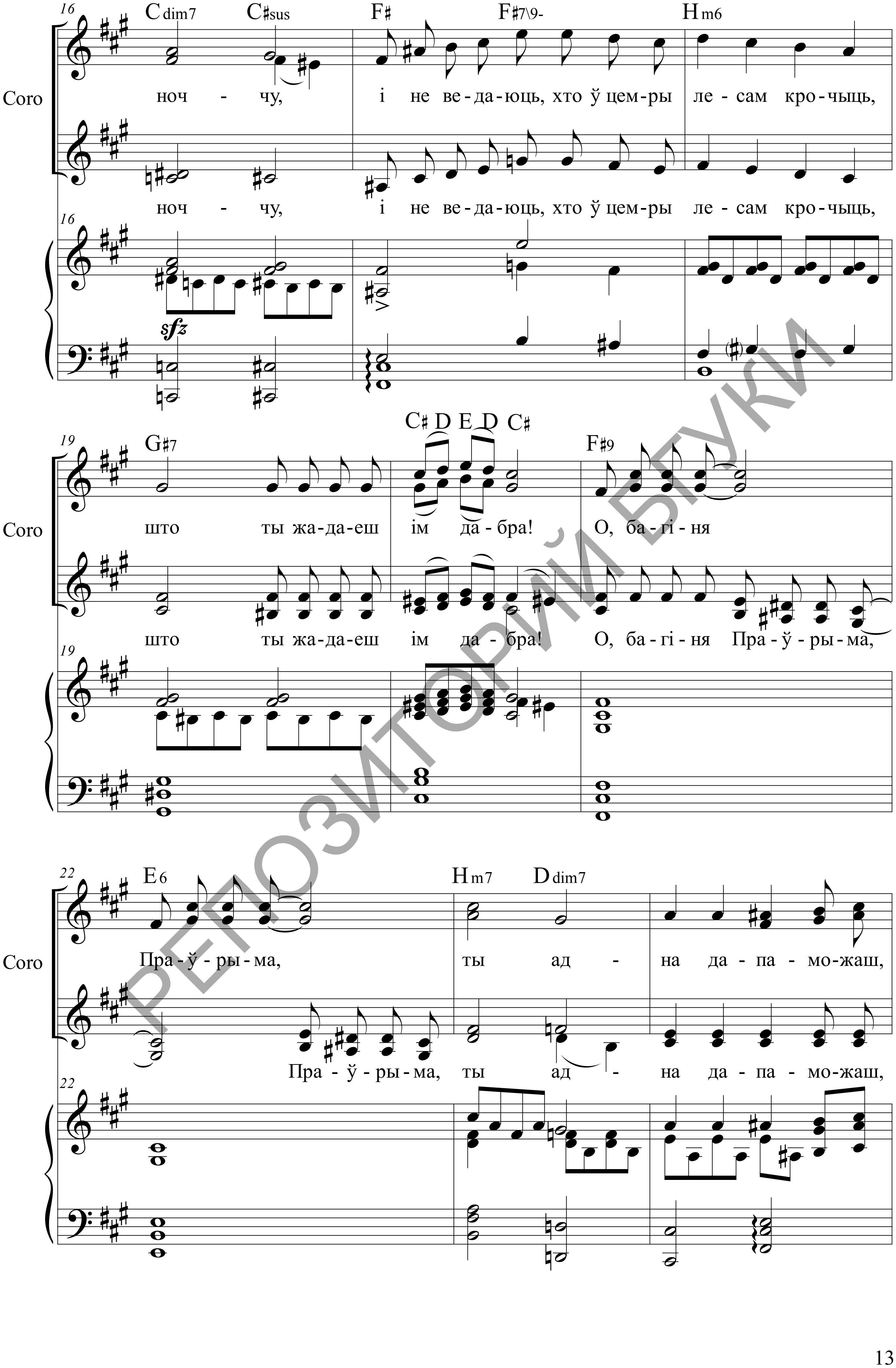
РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ
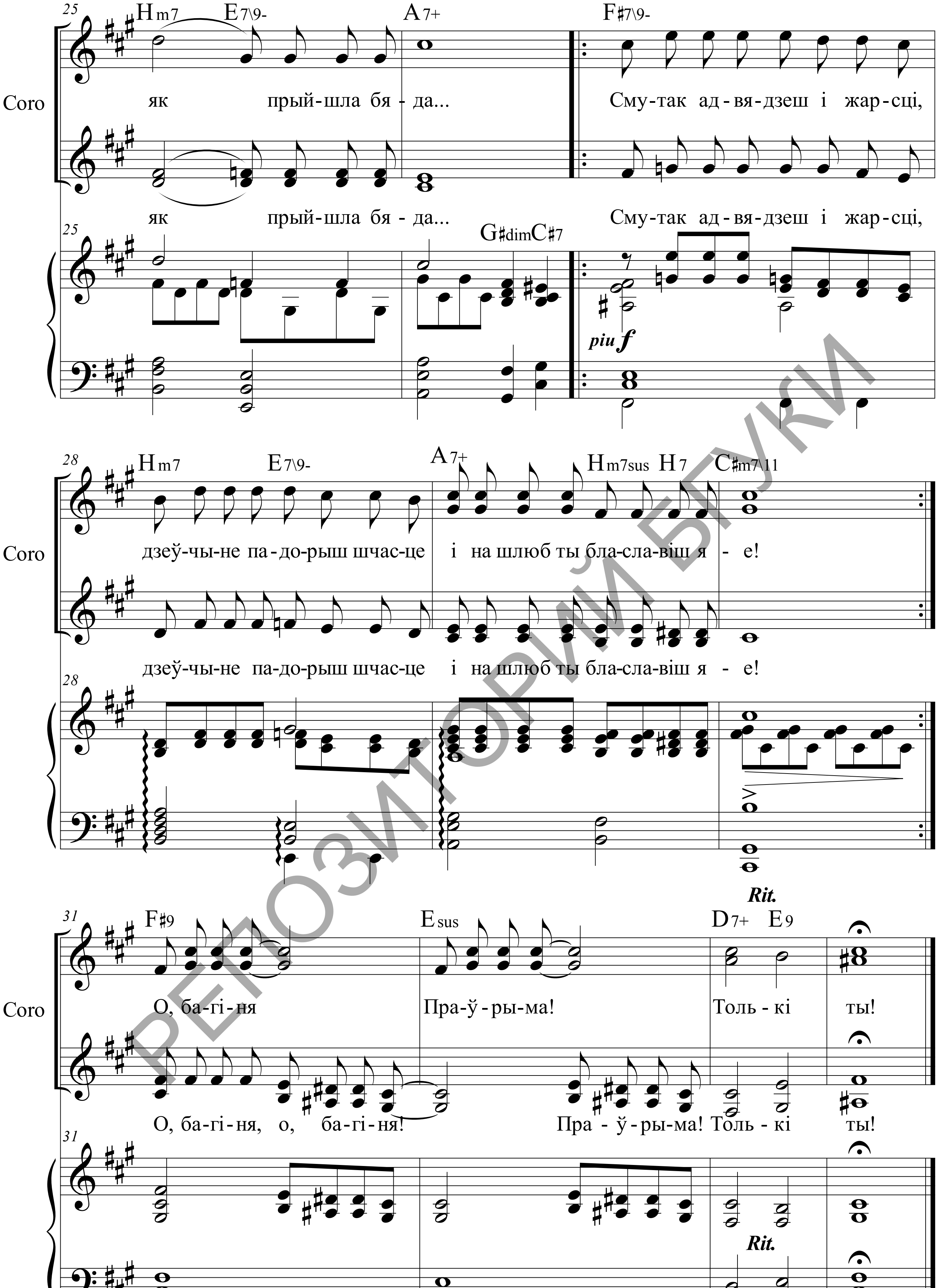
РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Сцэна II

№ 3. *Старэйшая жрыца Праўрымы і вайдэлоткі*

старэйшая жрыца:
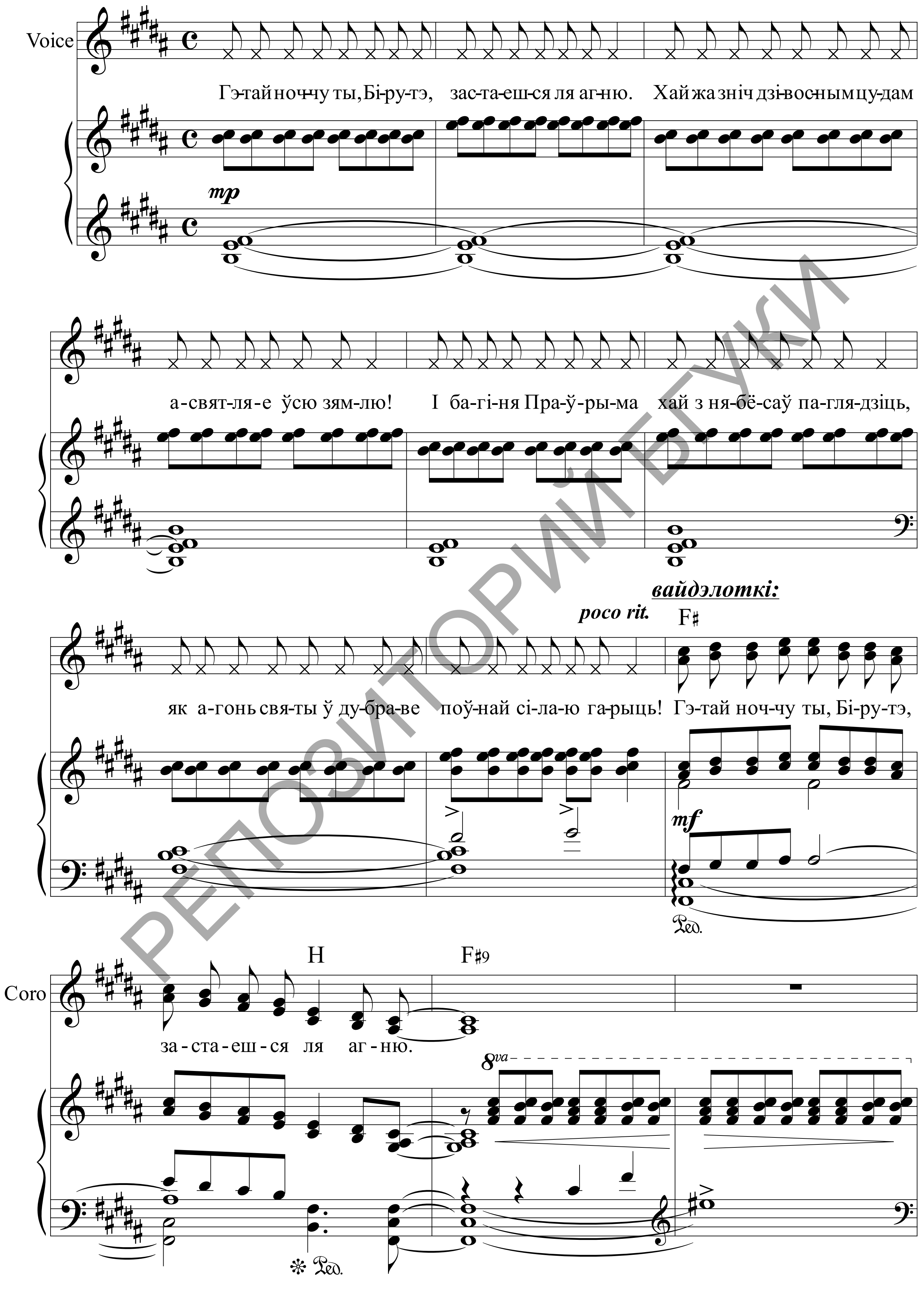
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
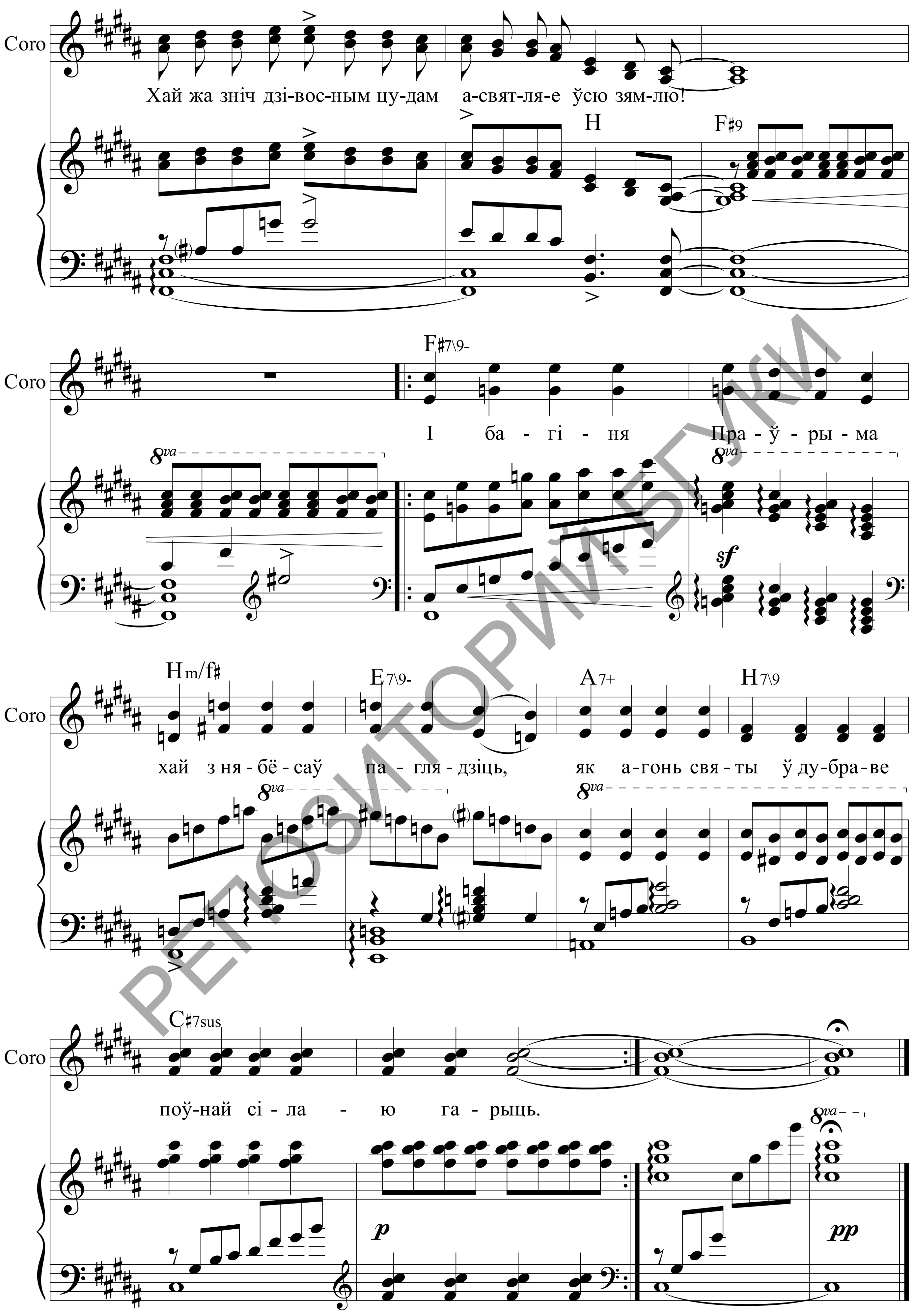
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 4. Прадчуванне Бірутэ

Бірутэ:
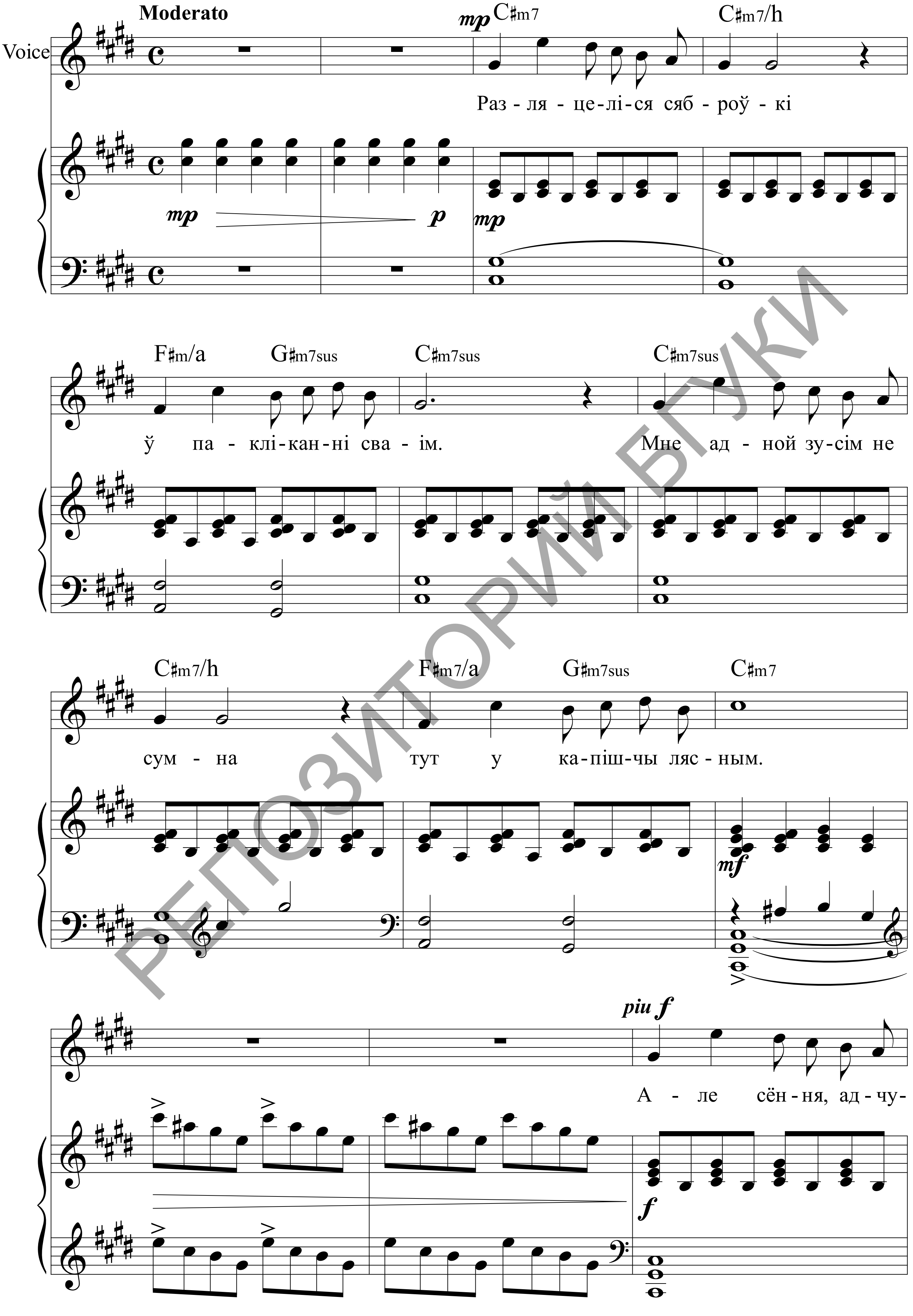
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 4

Сцэна II
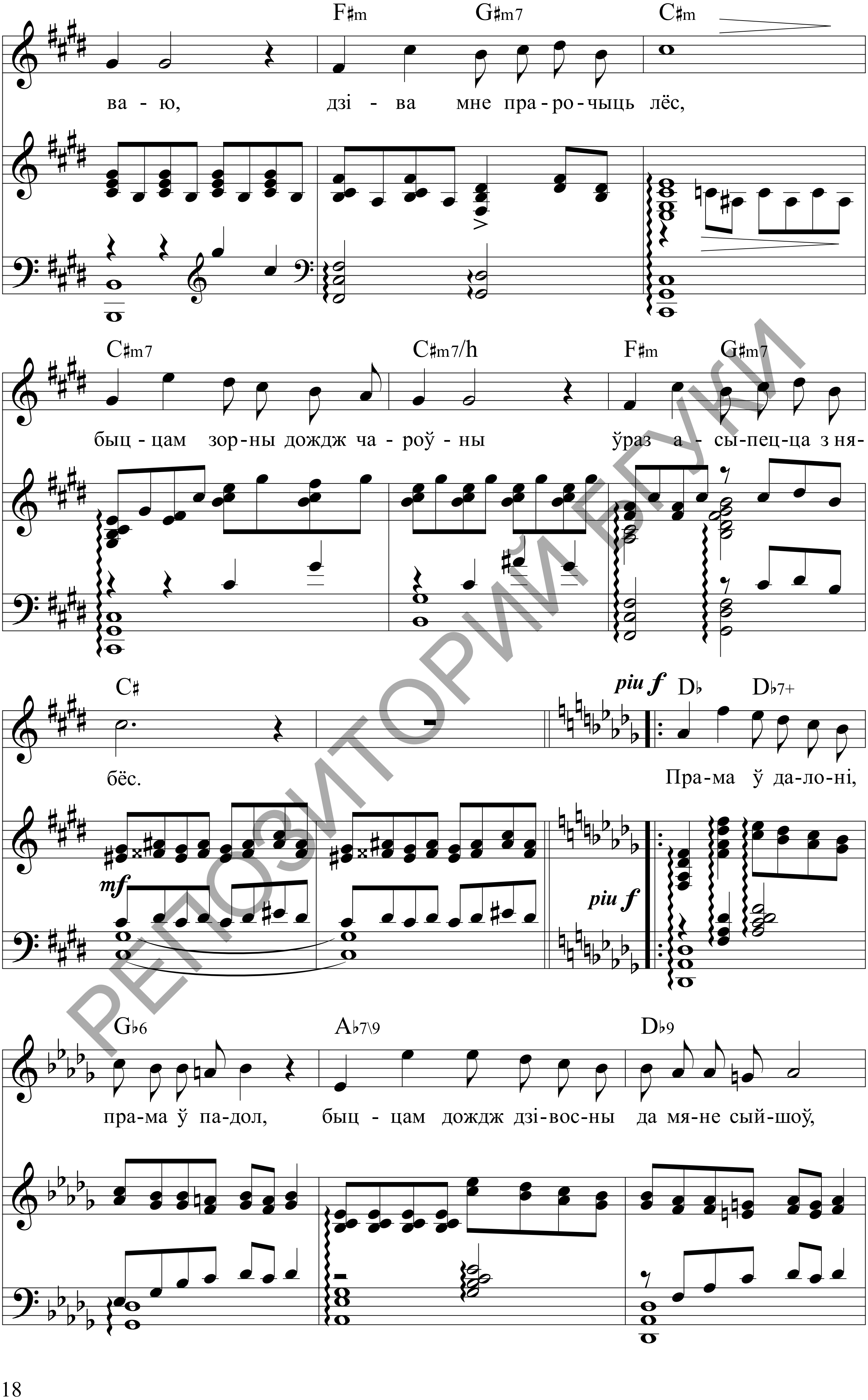
РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

№ 4

Сцэна II
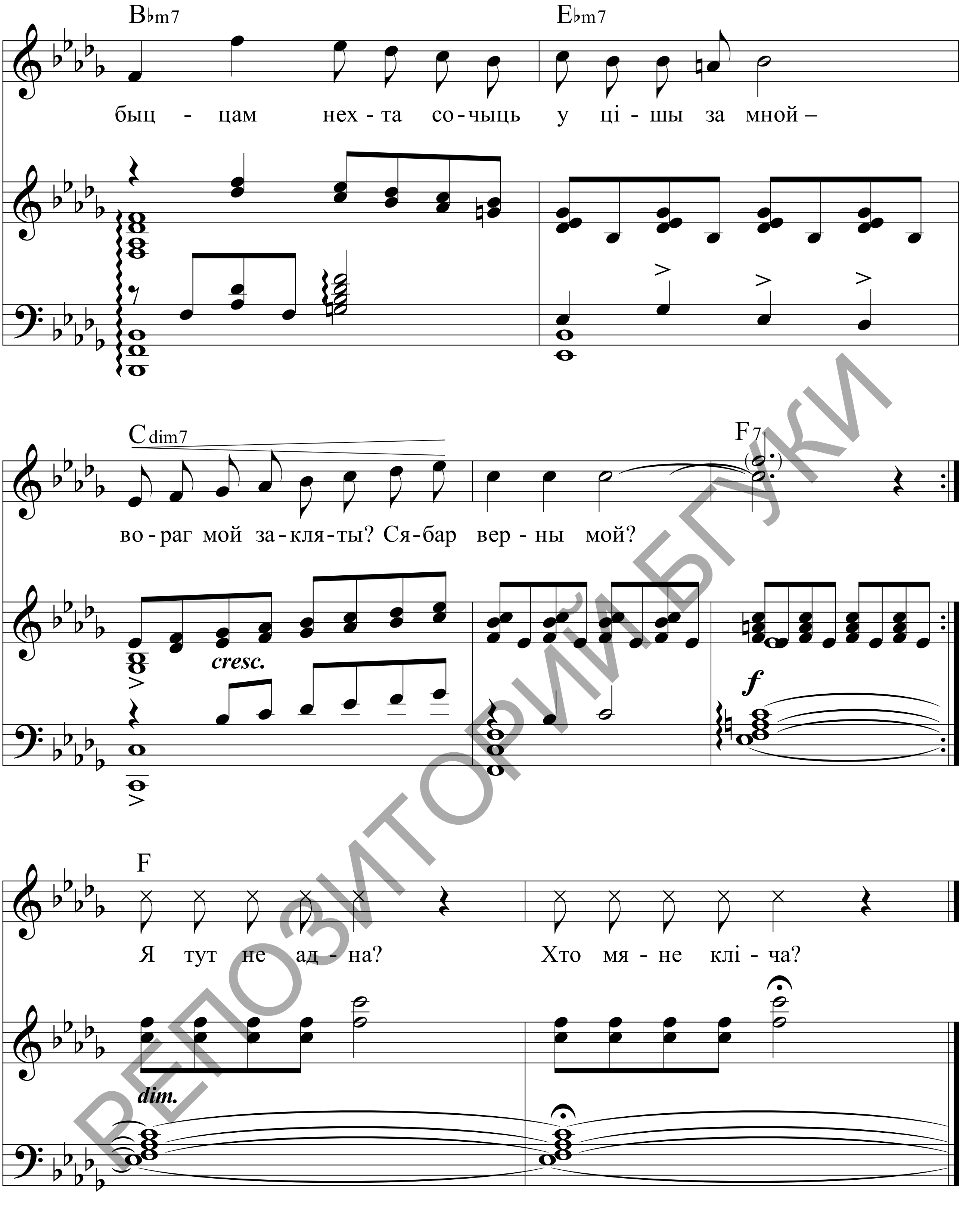
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Сцэна III

Кейстут, Бірутэ і Праўрыма

№ 5. *Кейстут:*
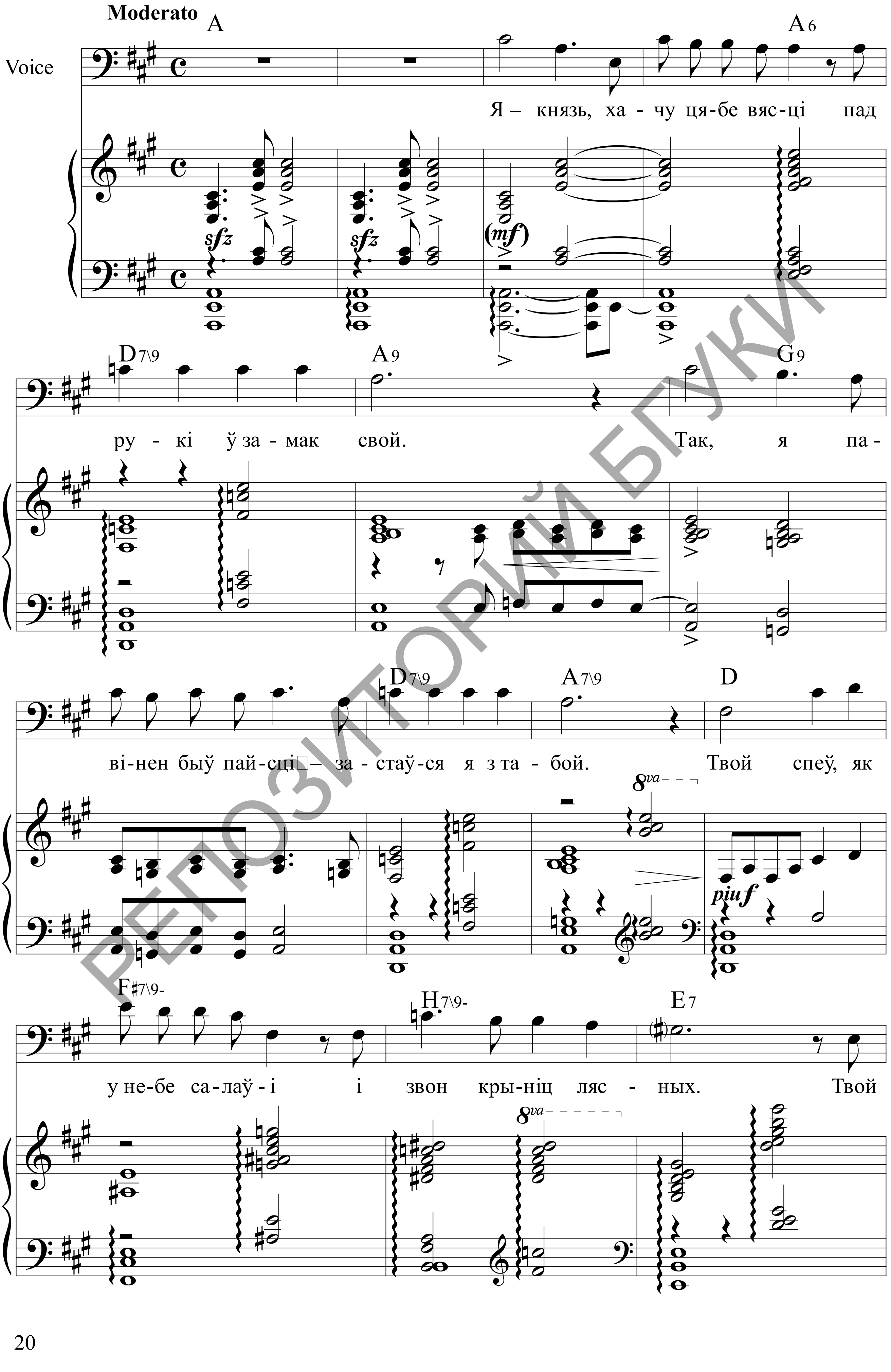
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 5

Сцэна III
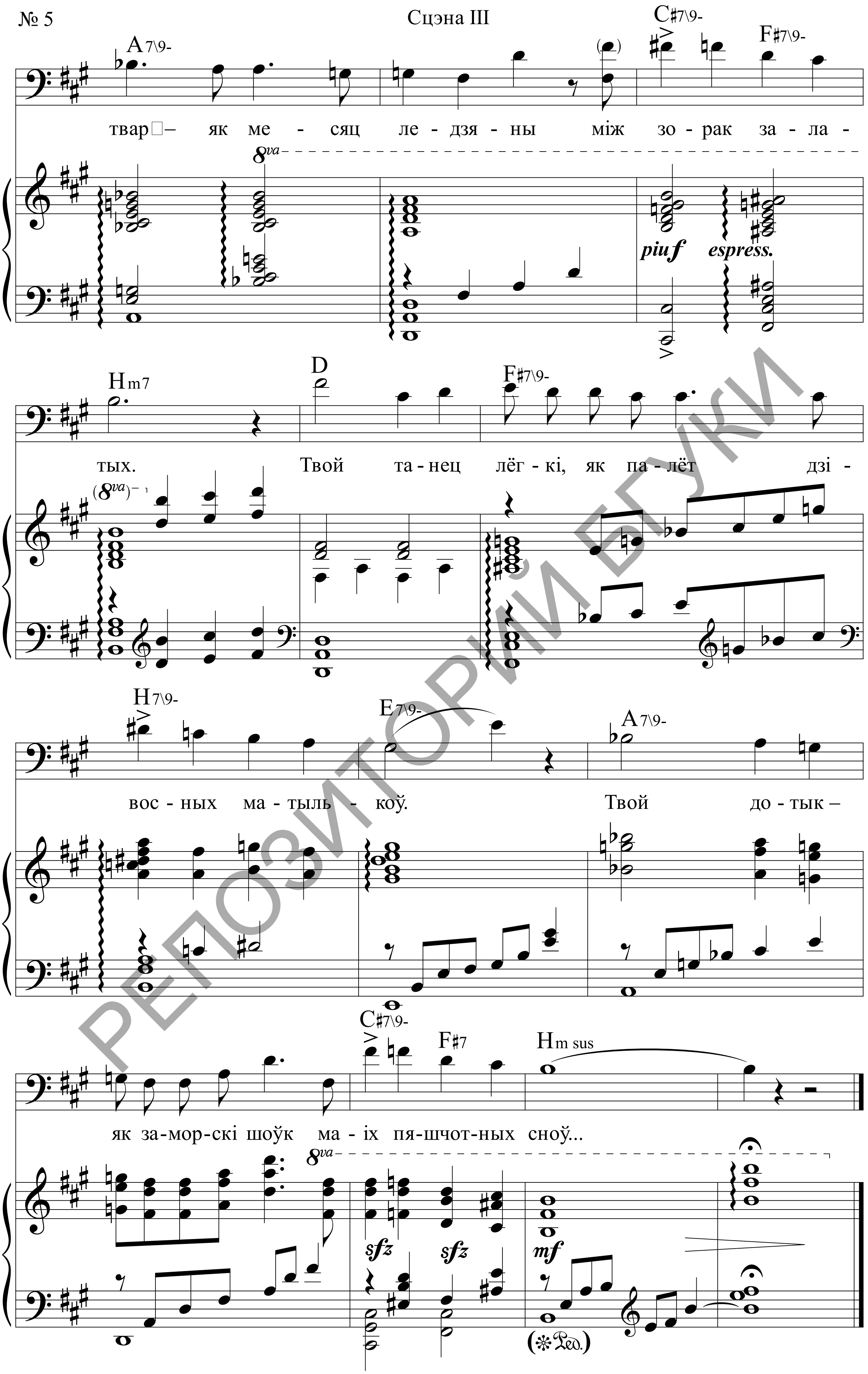
РЕПОЗІТОРЫЙ БГУКИ

№ 6. Бірутэ:
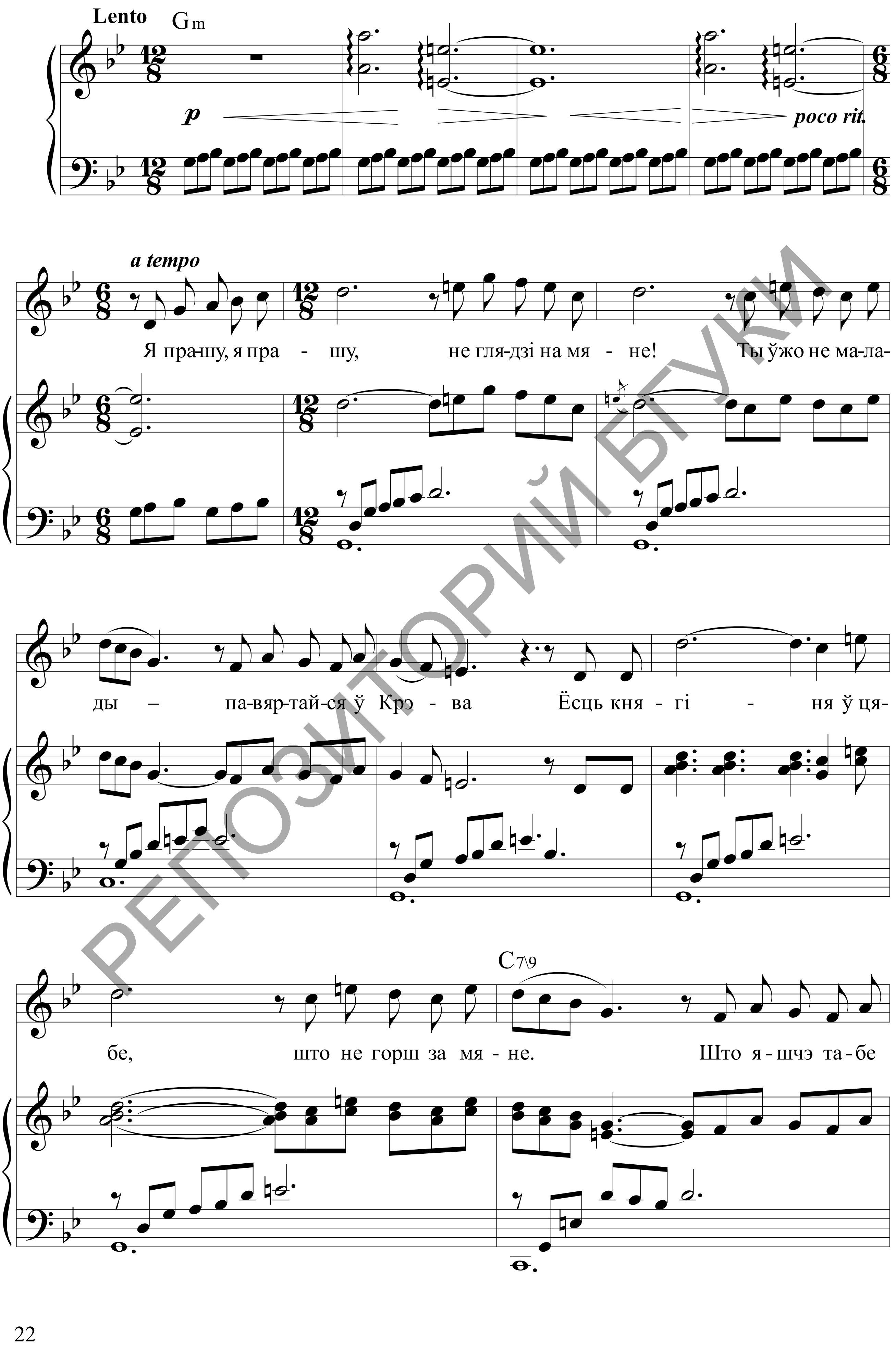
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 6

Сцэна III
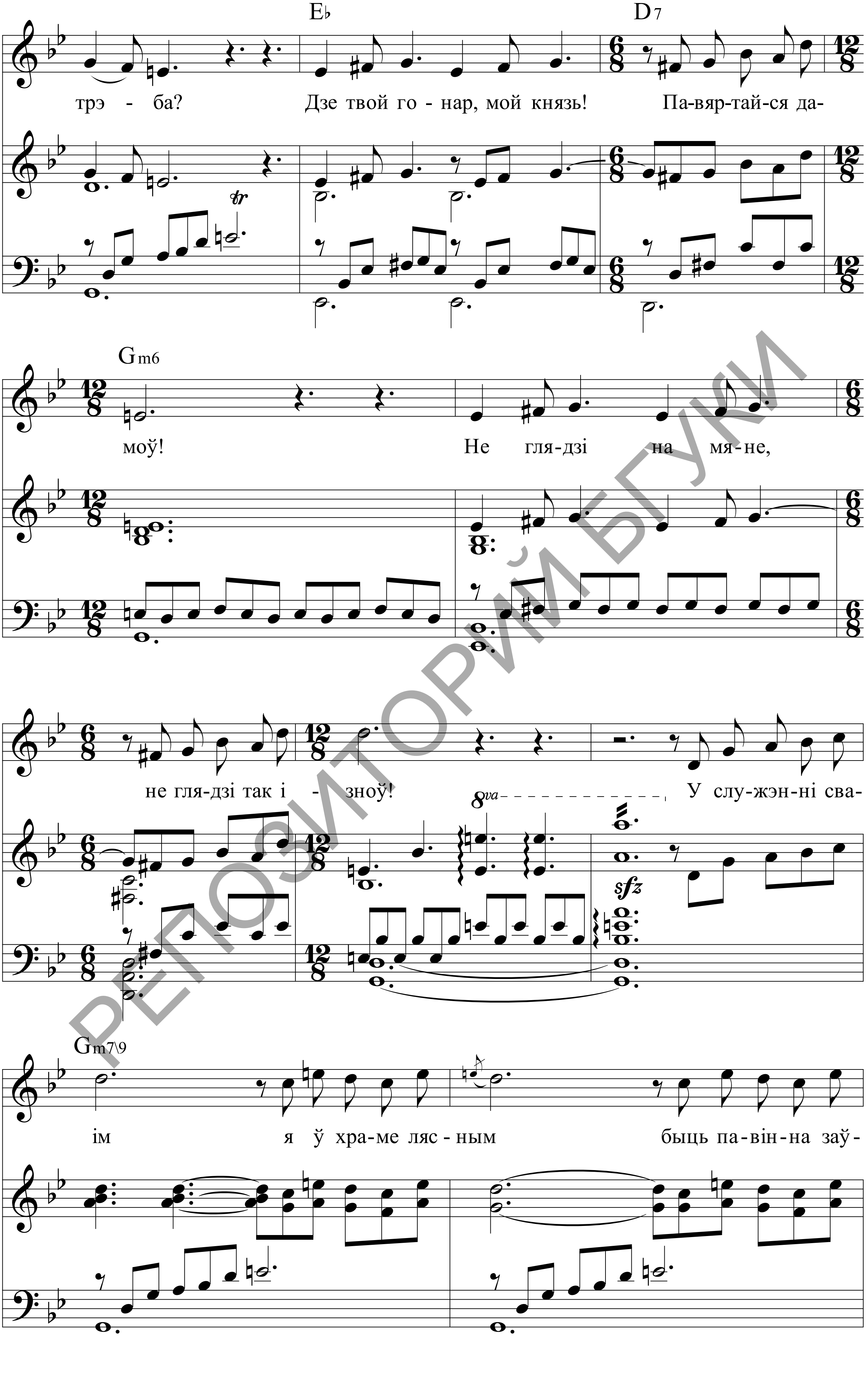
РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКІ
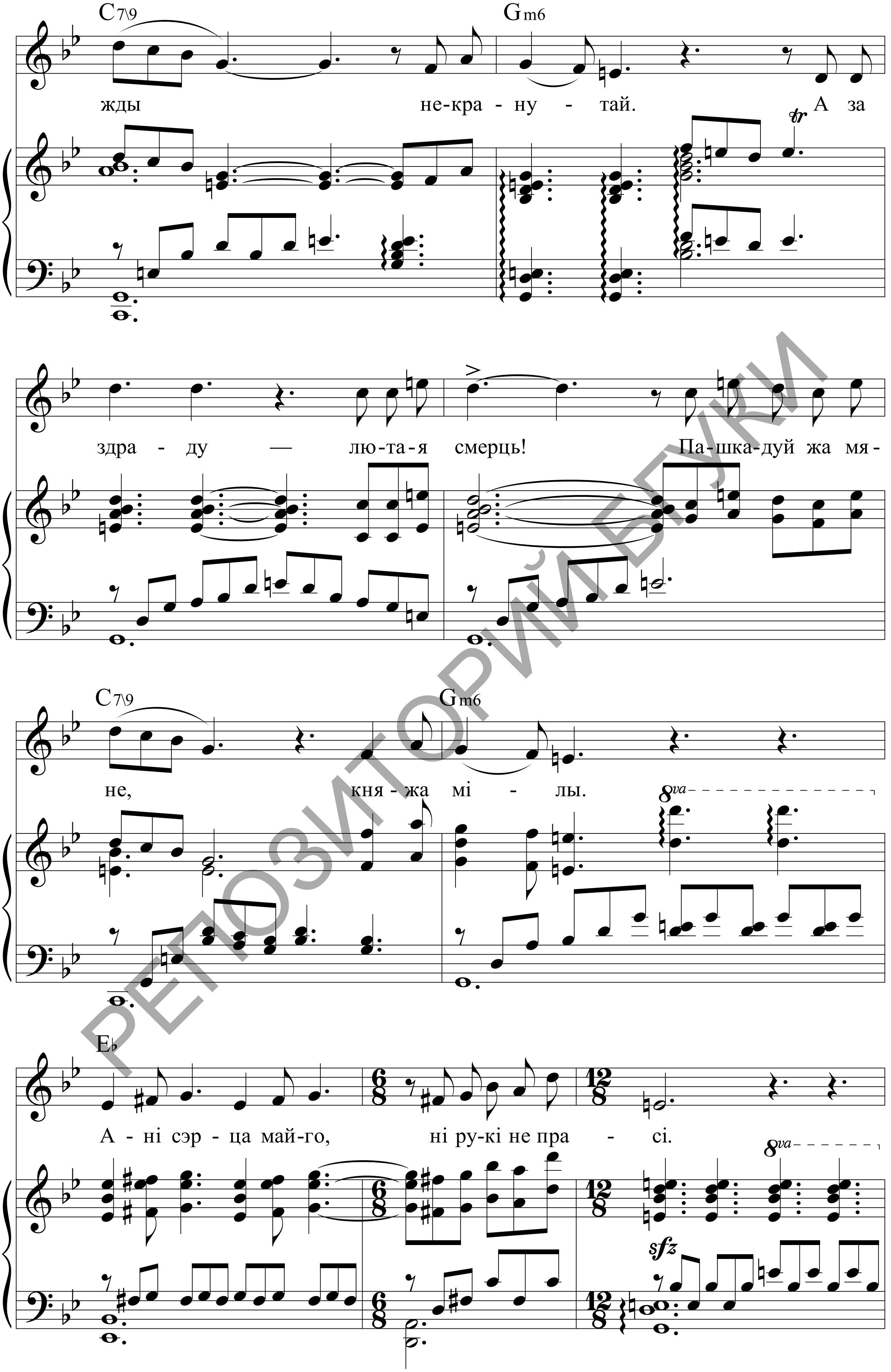
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
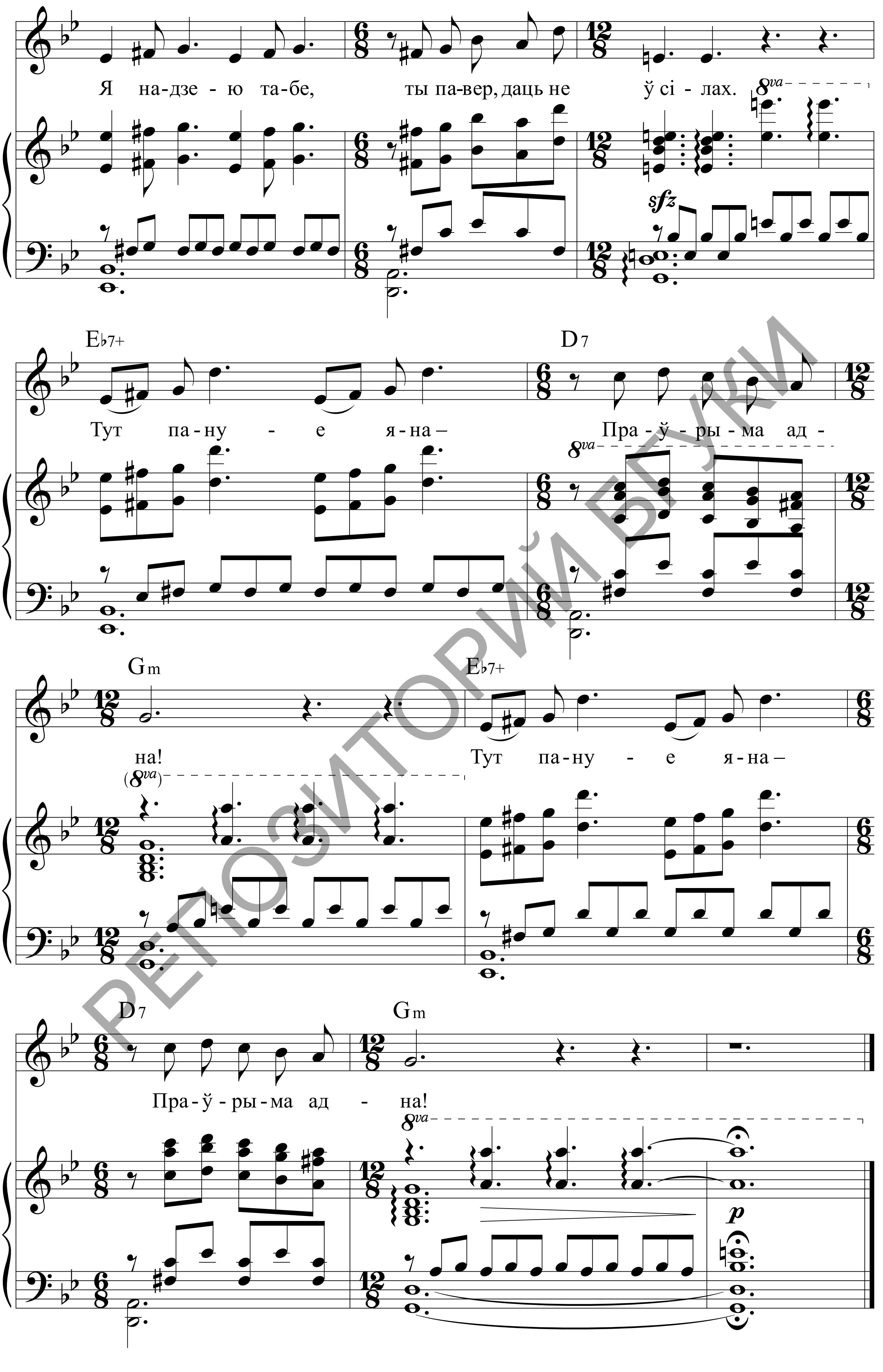
РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКІ

№ 7. *Кейстут:*
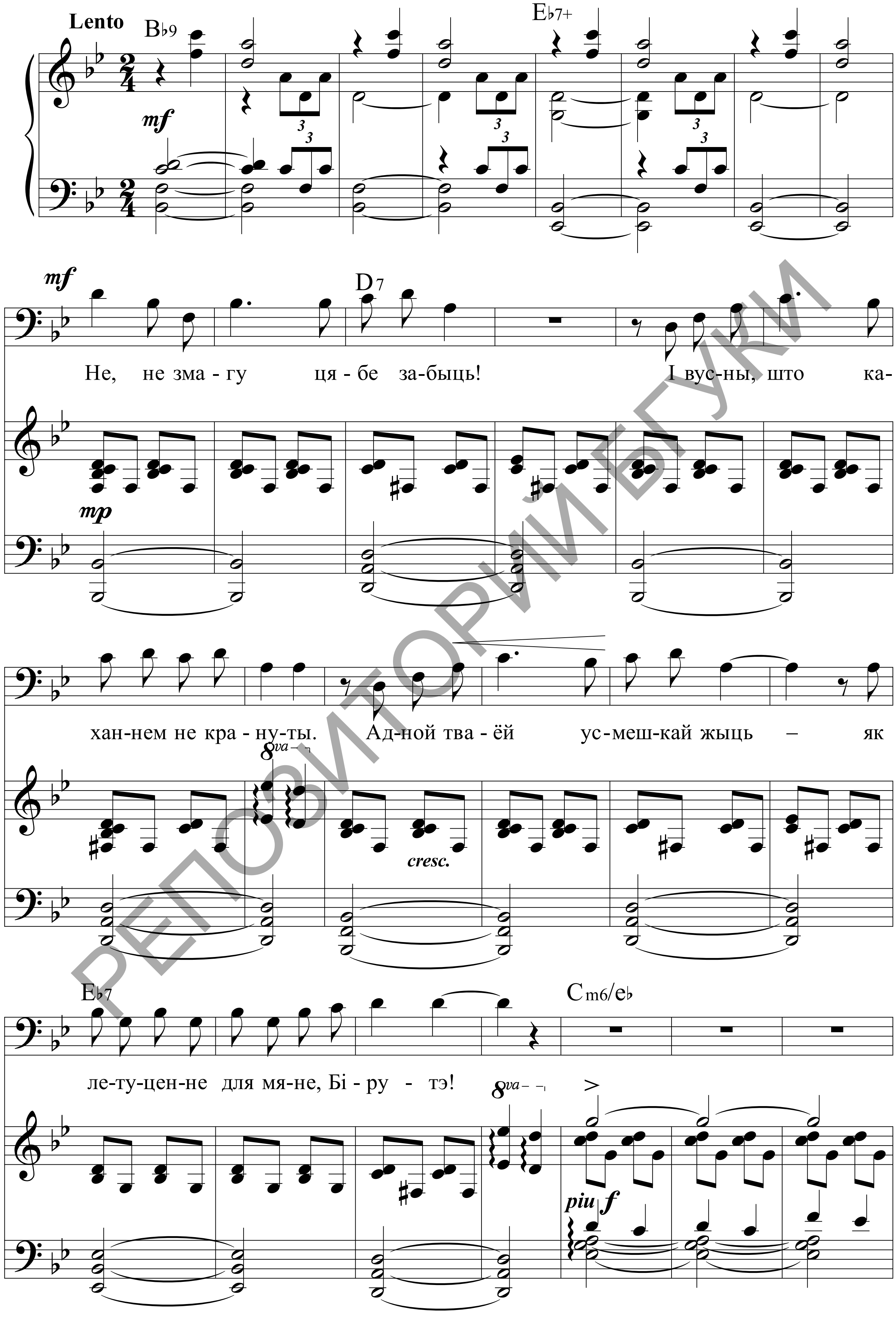
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Сцэна III
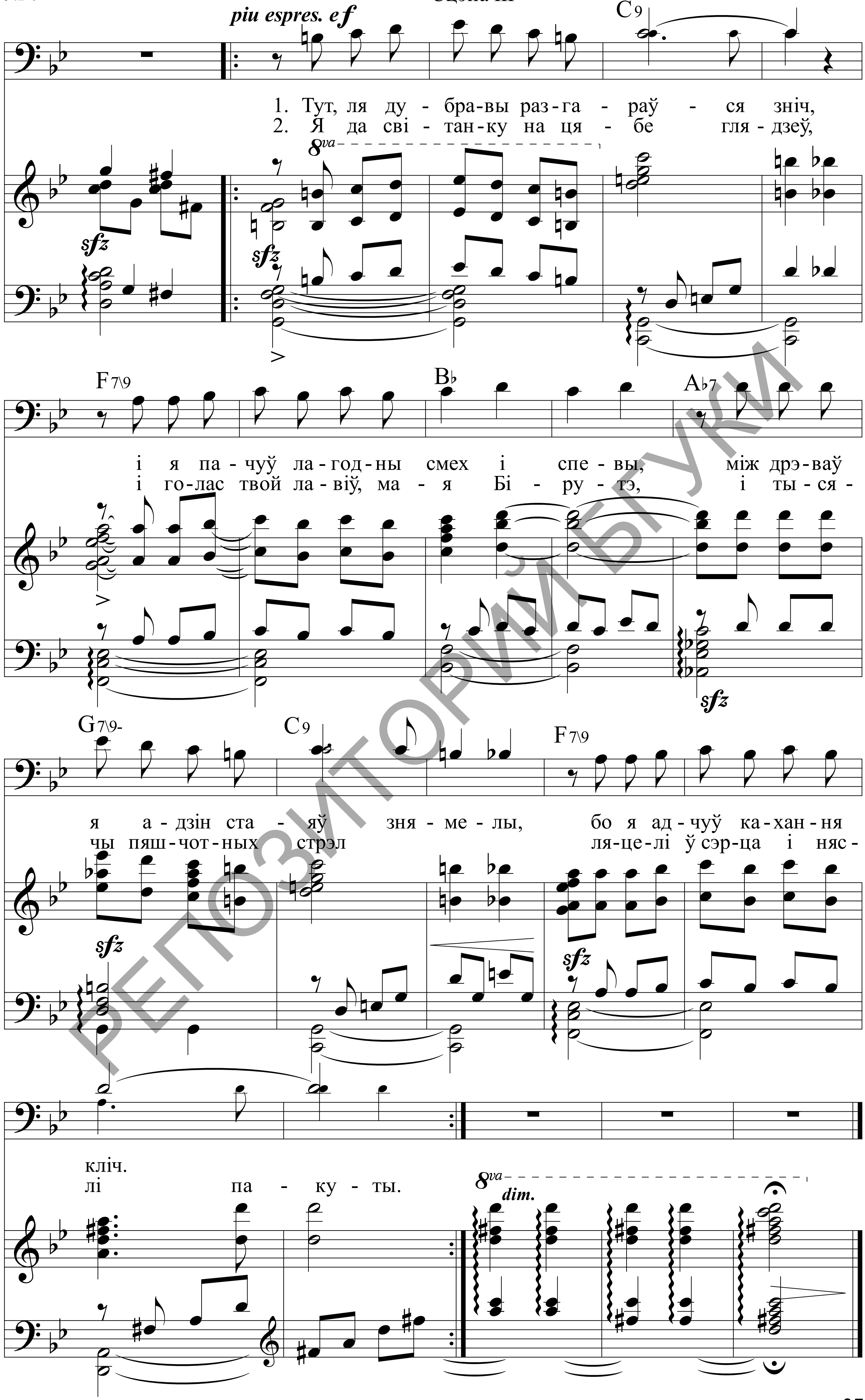
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 8. Бірутэ:
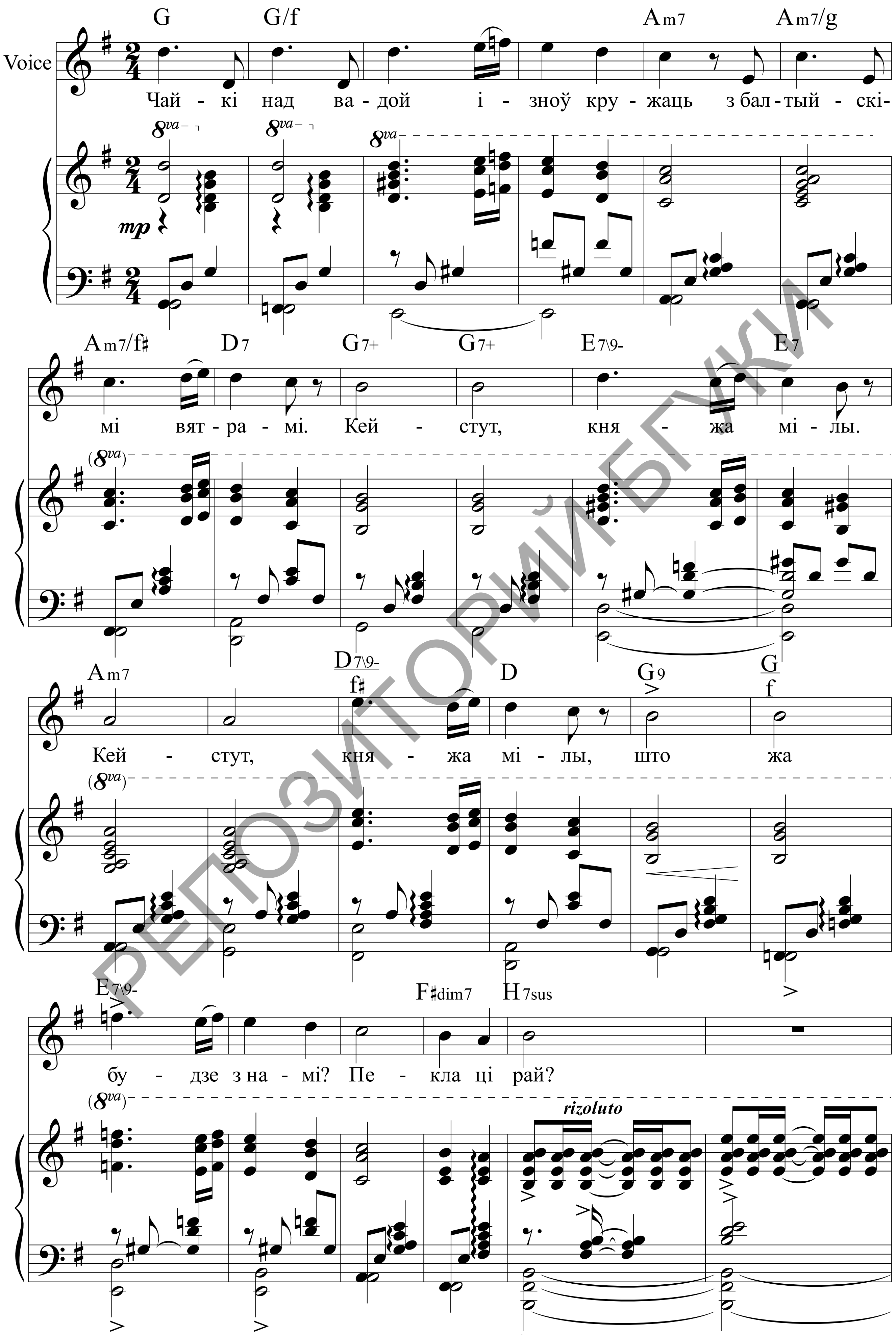
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Сцэна III
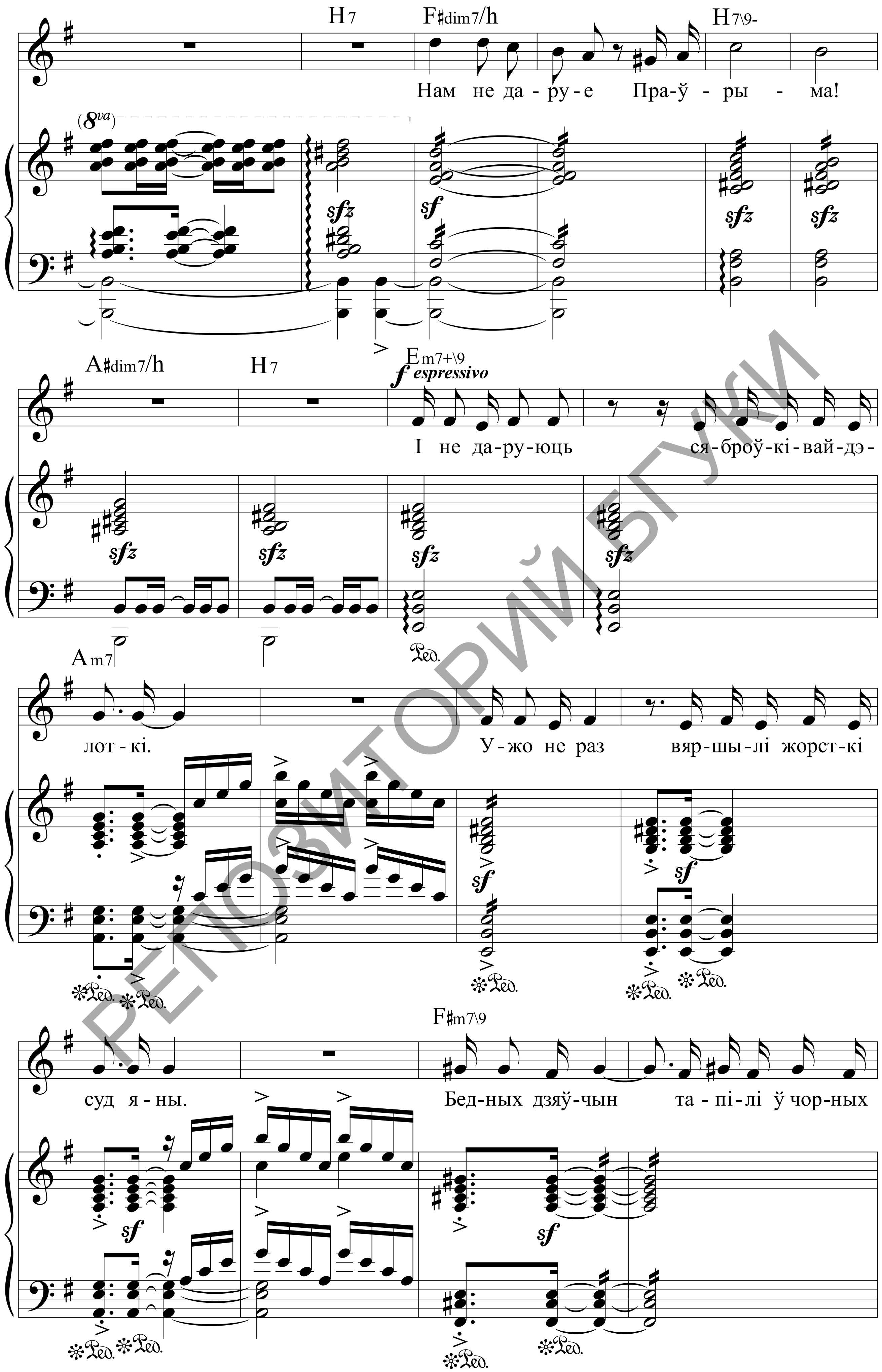
РЕПОЗІТОРИЙ БГУКИ

Сцэна III
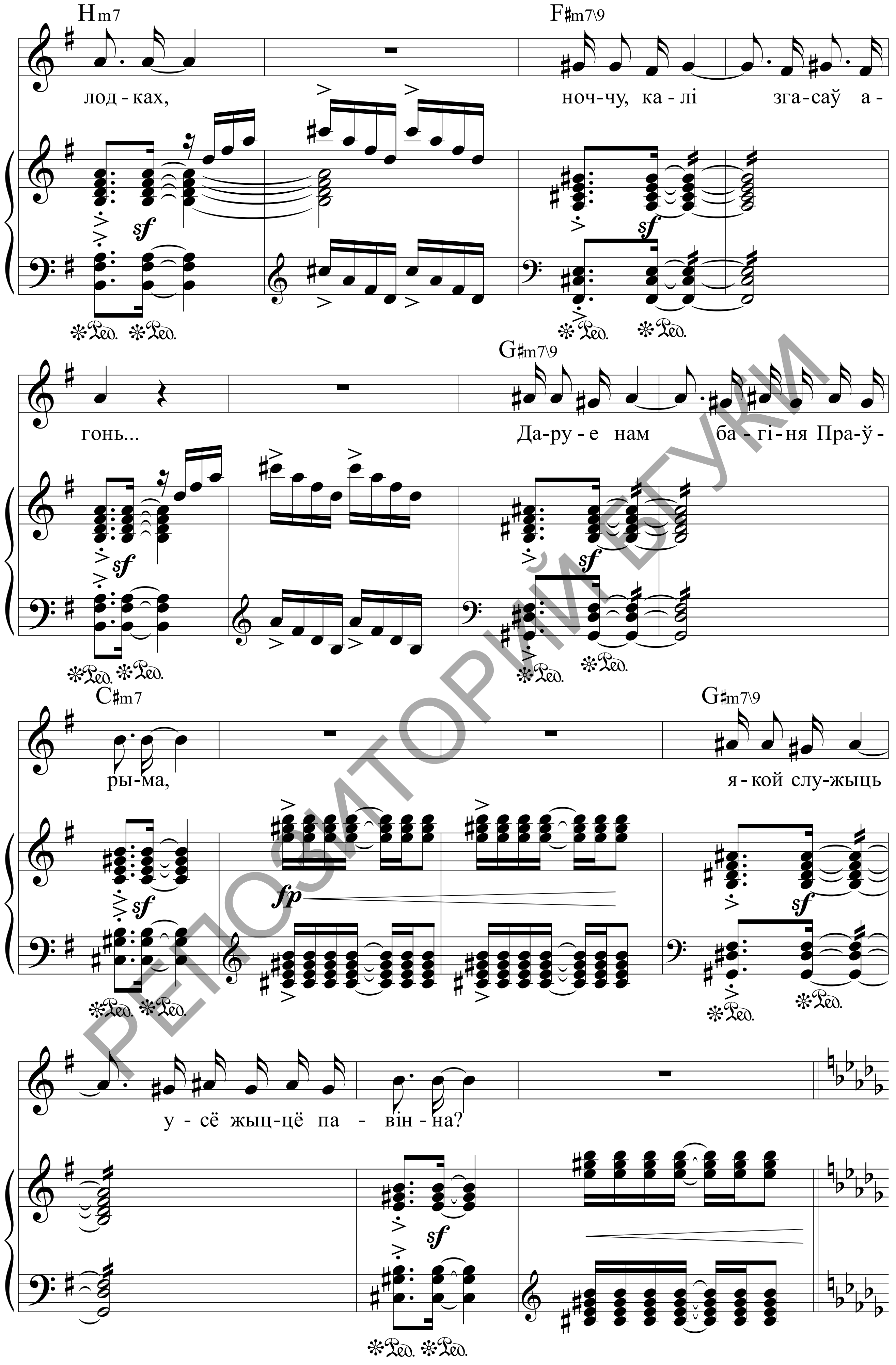
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Сцэна III
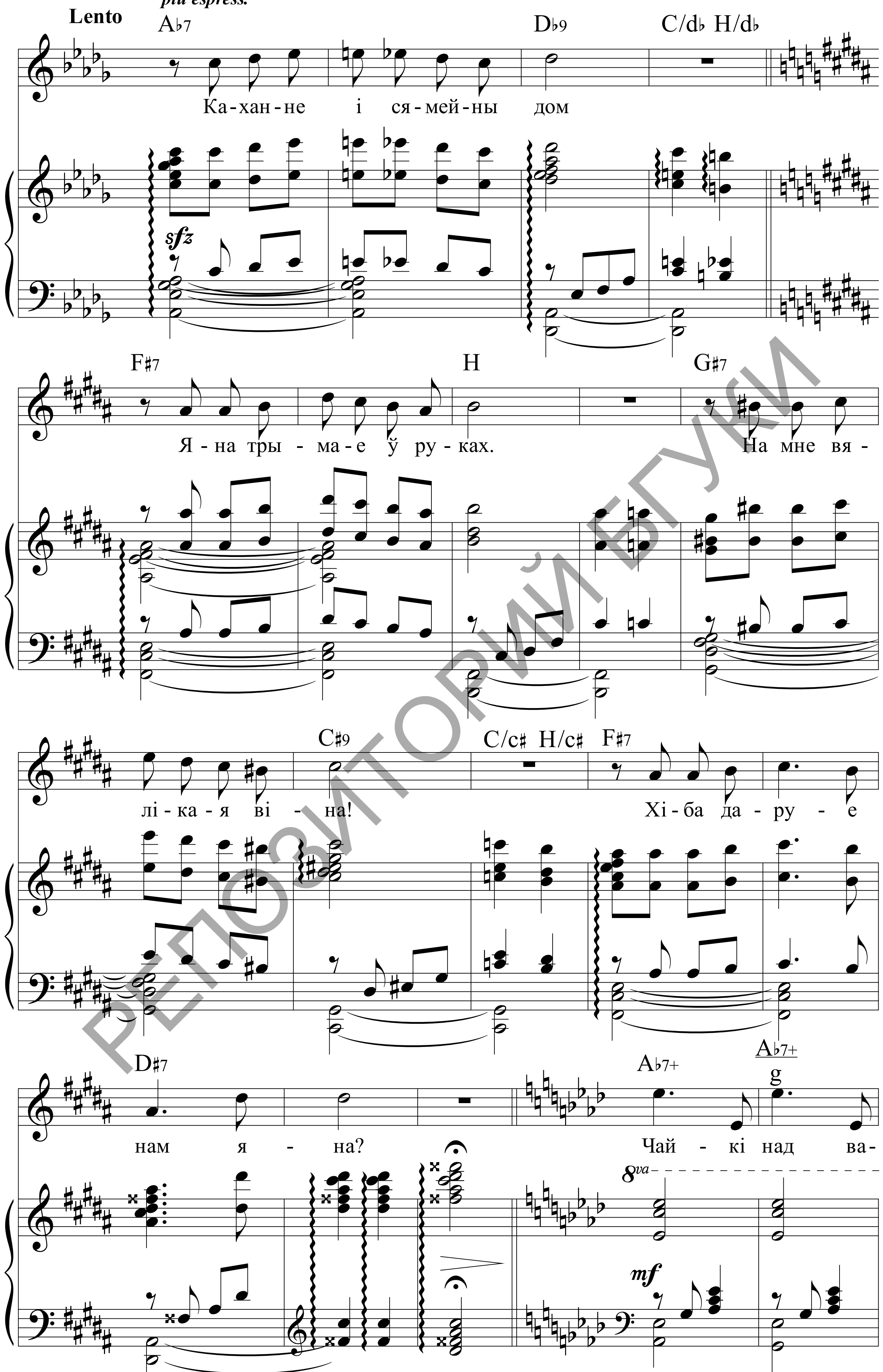
РЕПОЗІТОРИЙ БГУКИ

Сцэна III
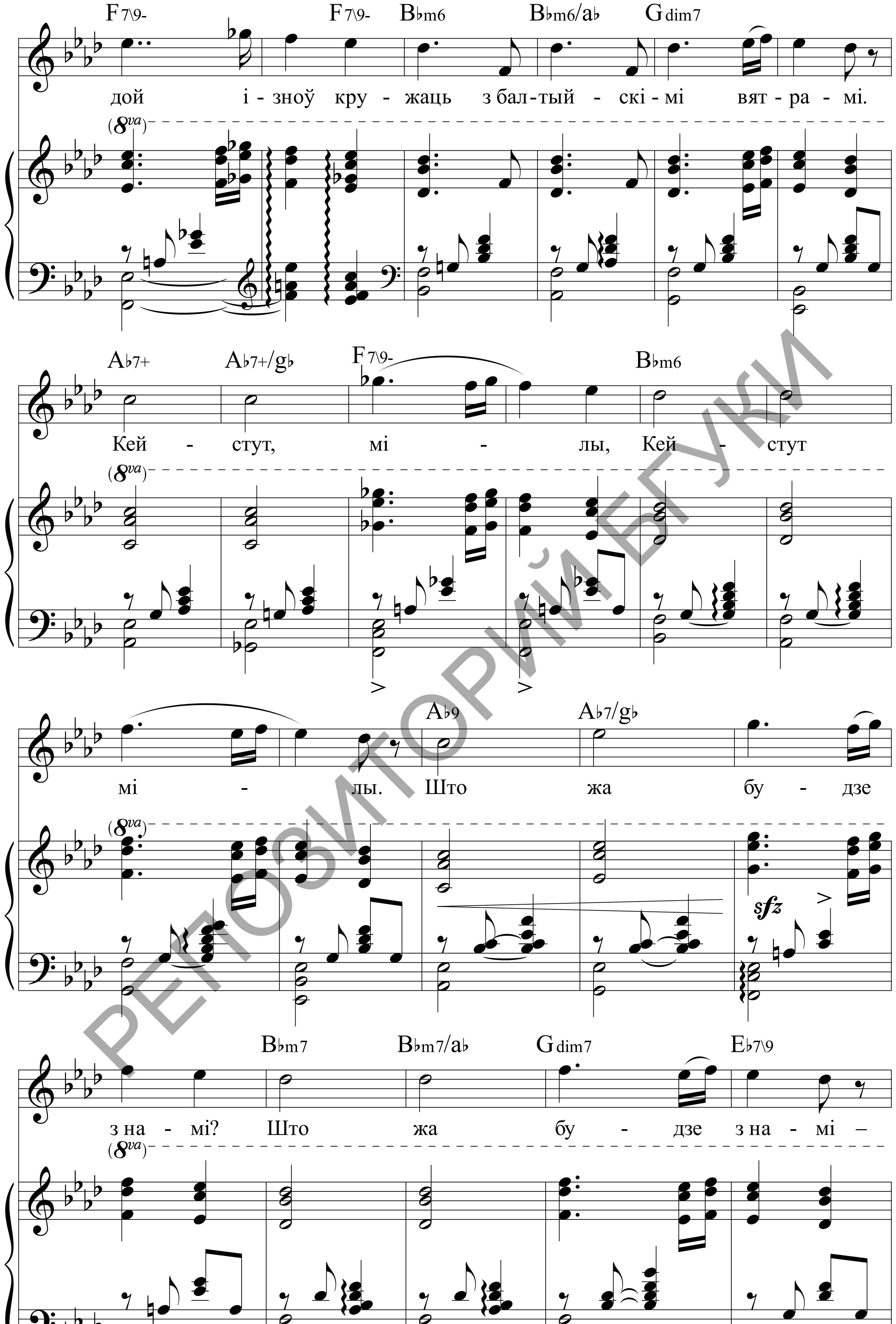
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
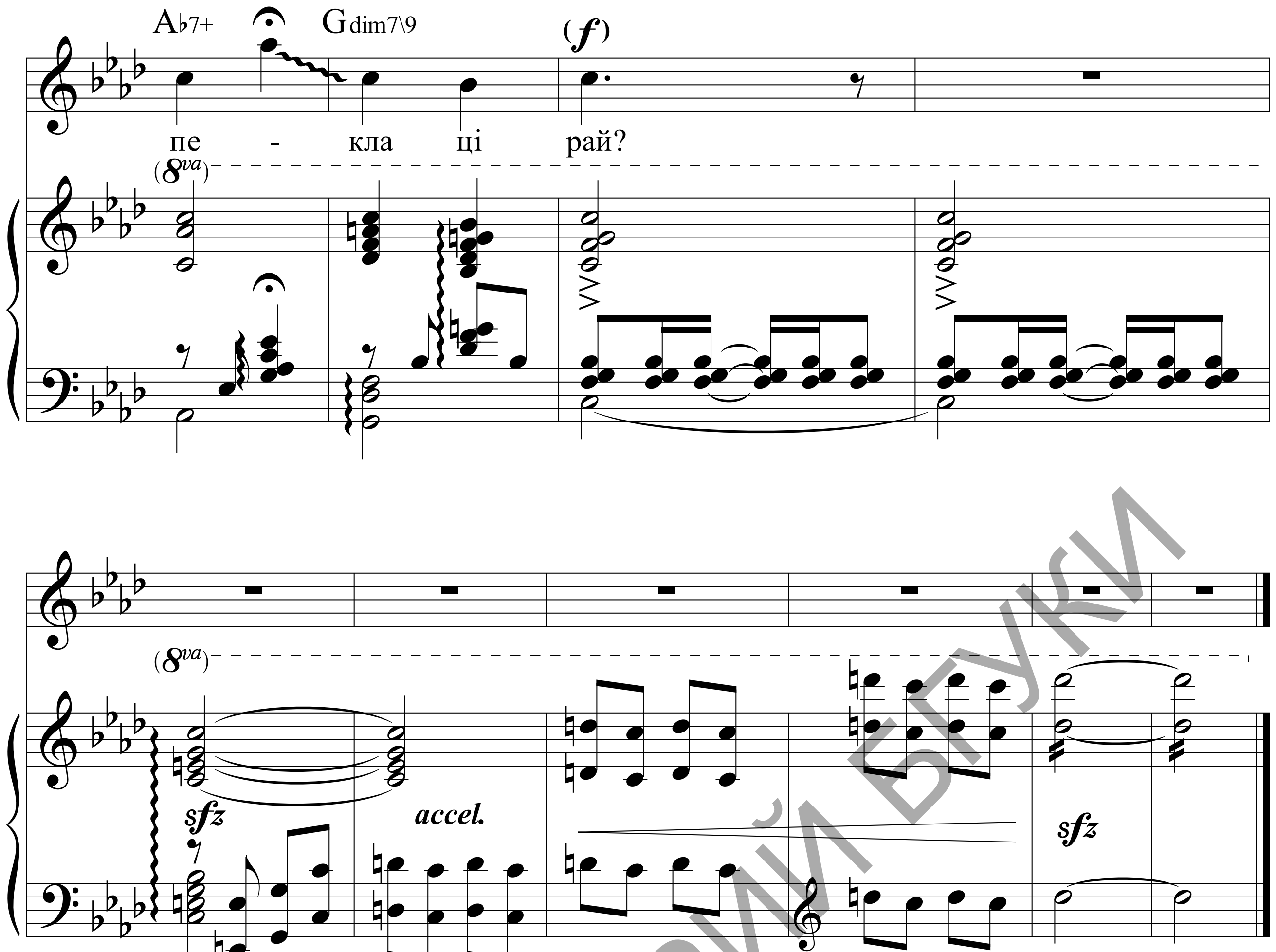
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 9. *Кейстут:* Сцэна III
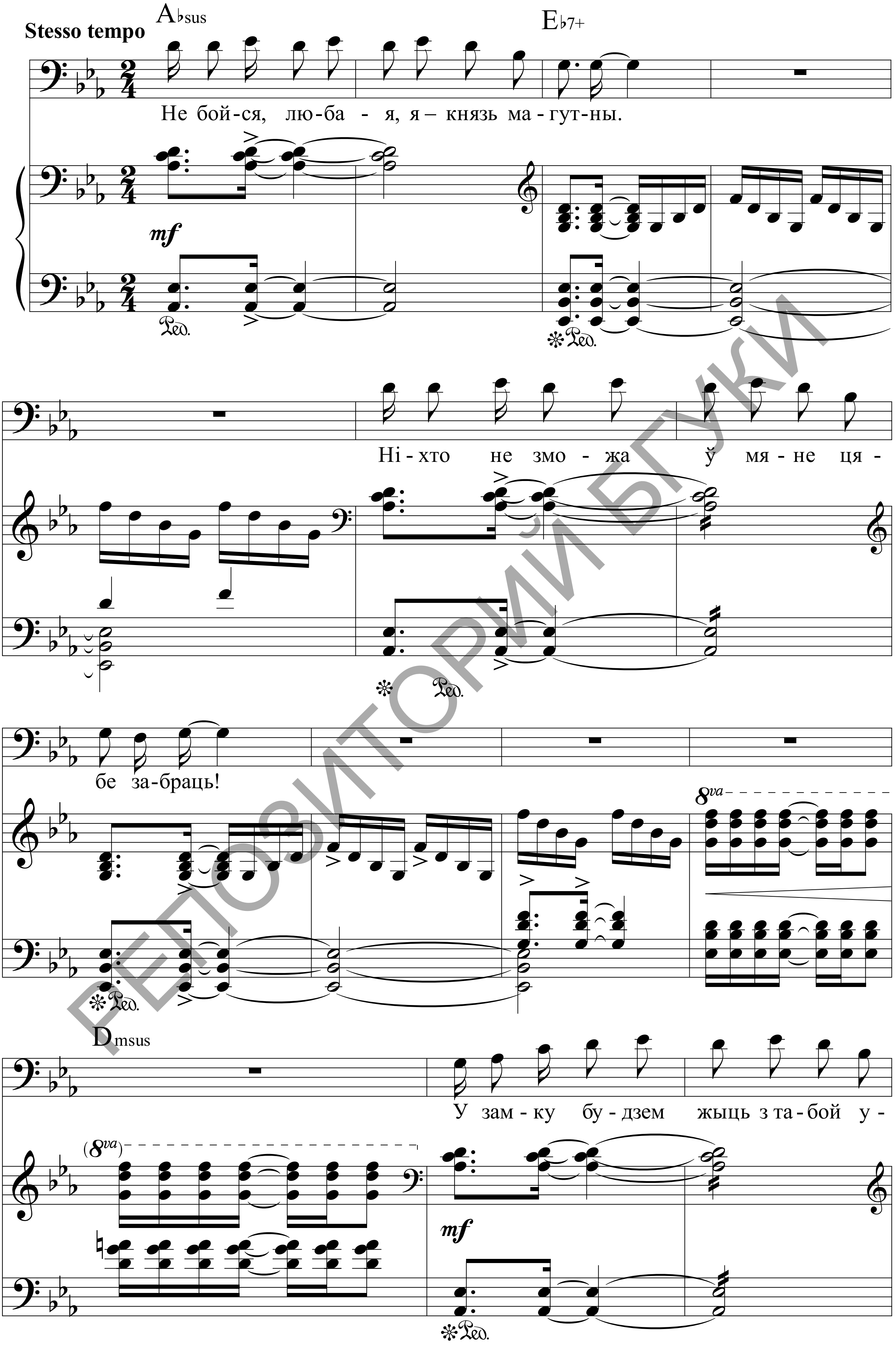
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
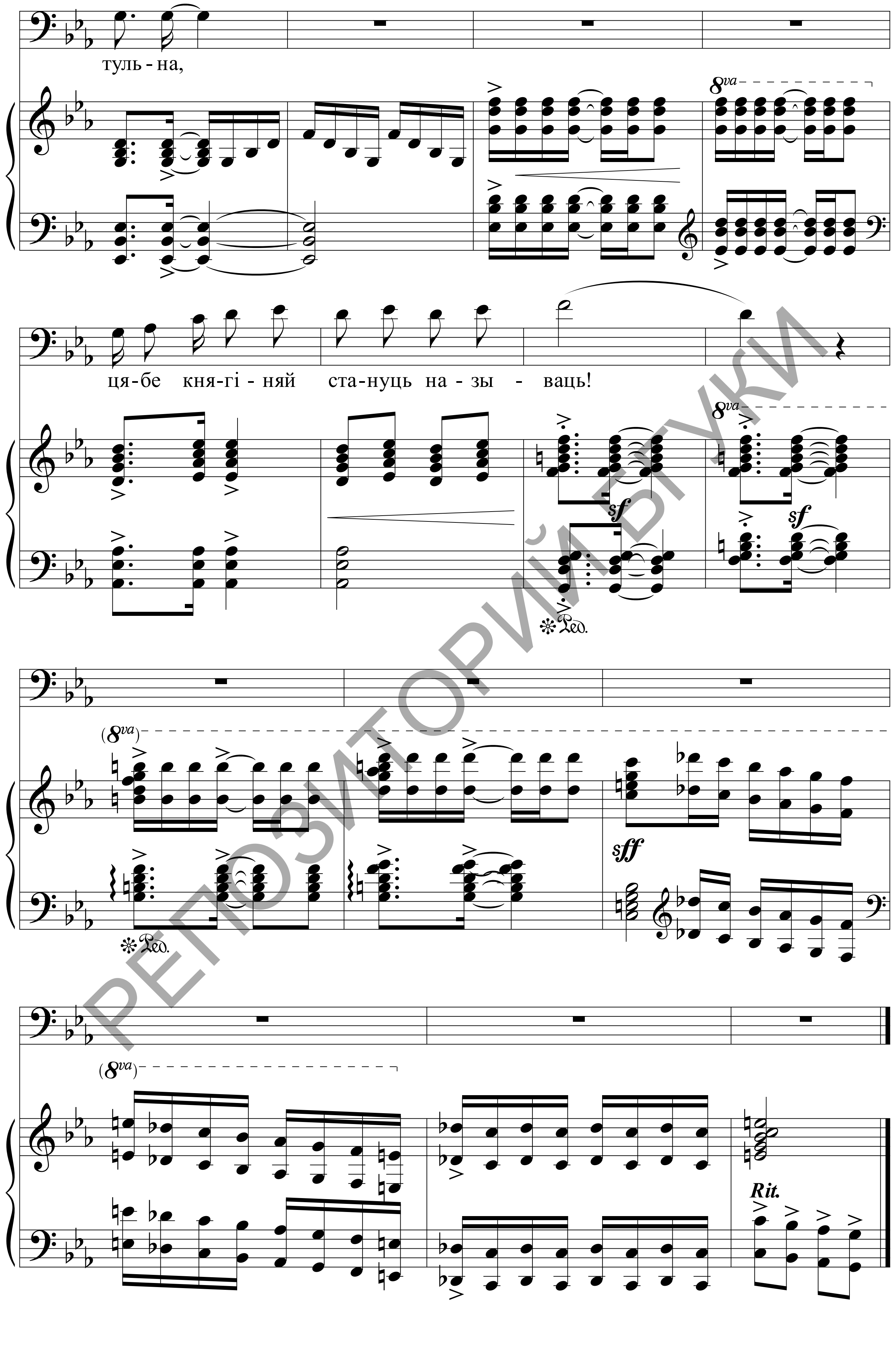
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 10. __Бірутэ:__
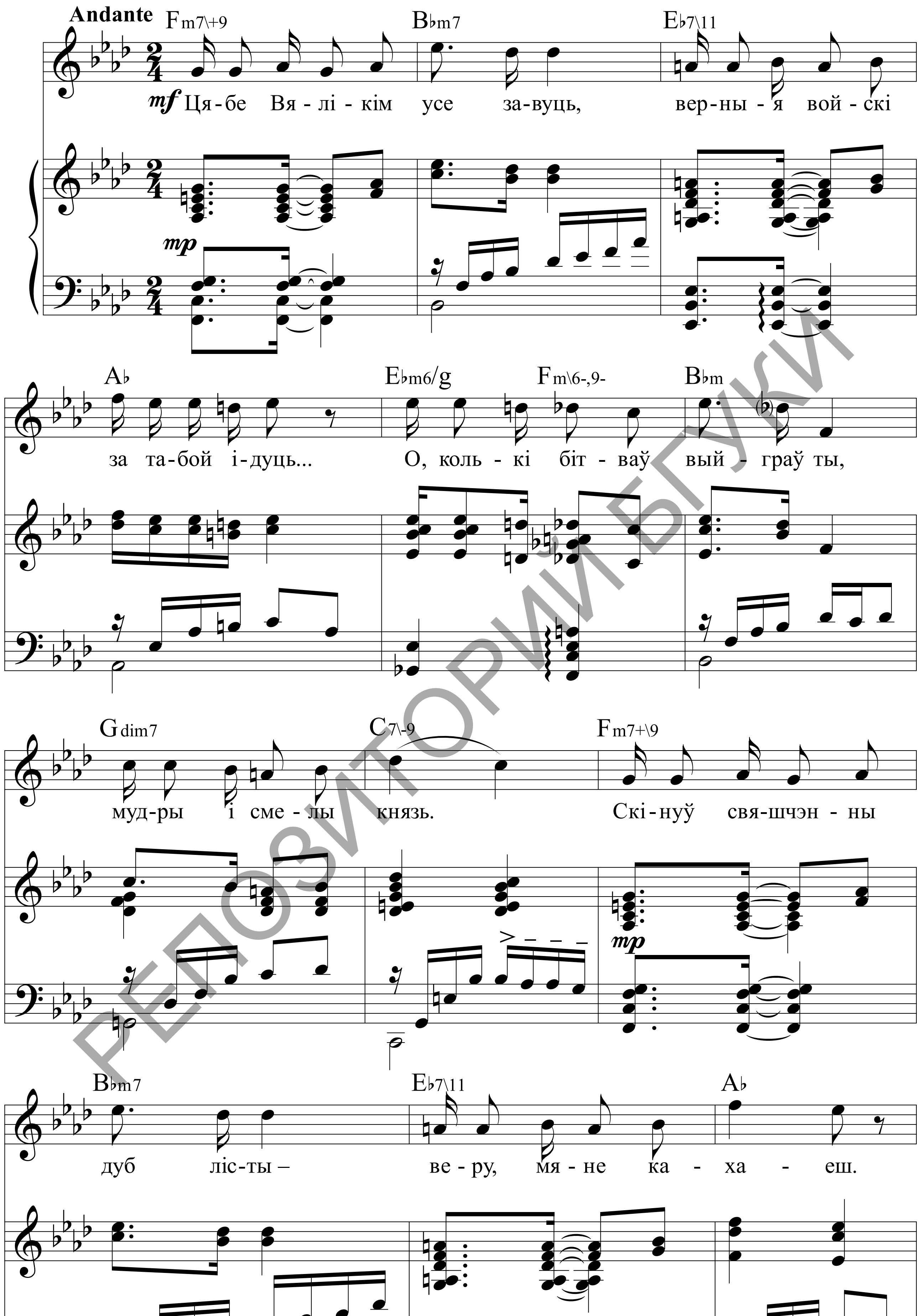
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
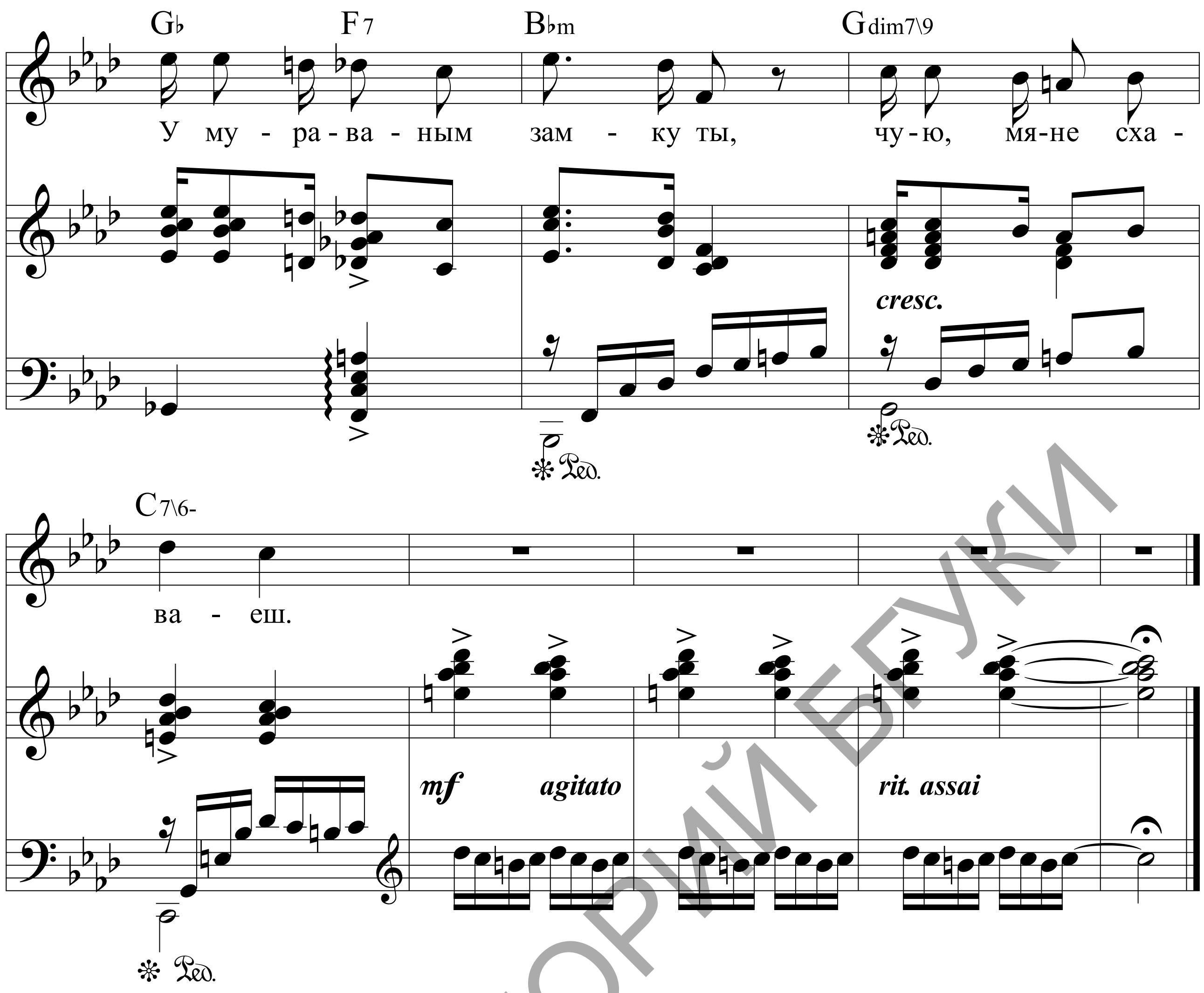
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 11. Бласлаўленне Праўрымы

Праўрыма:
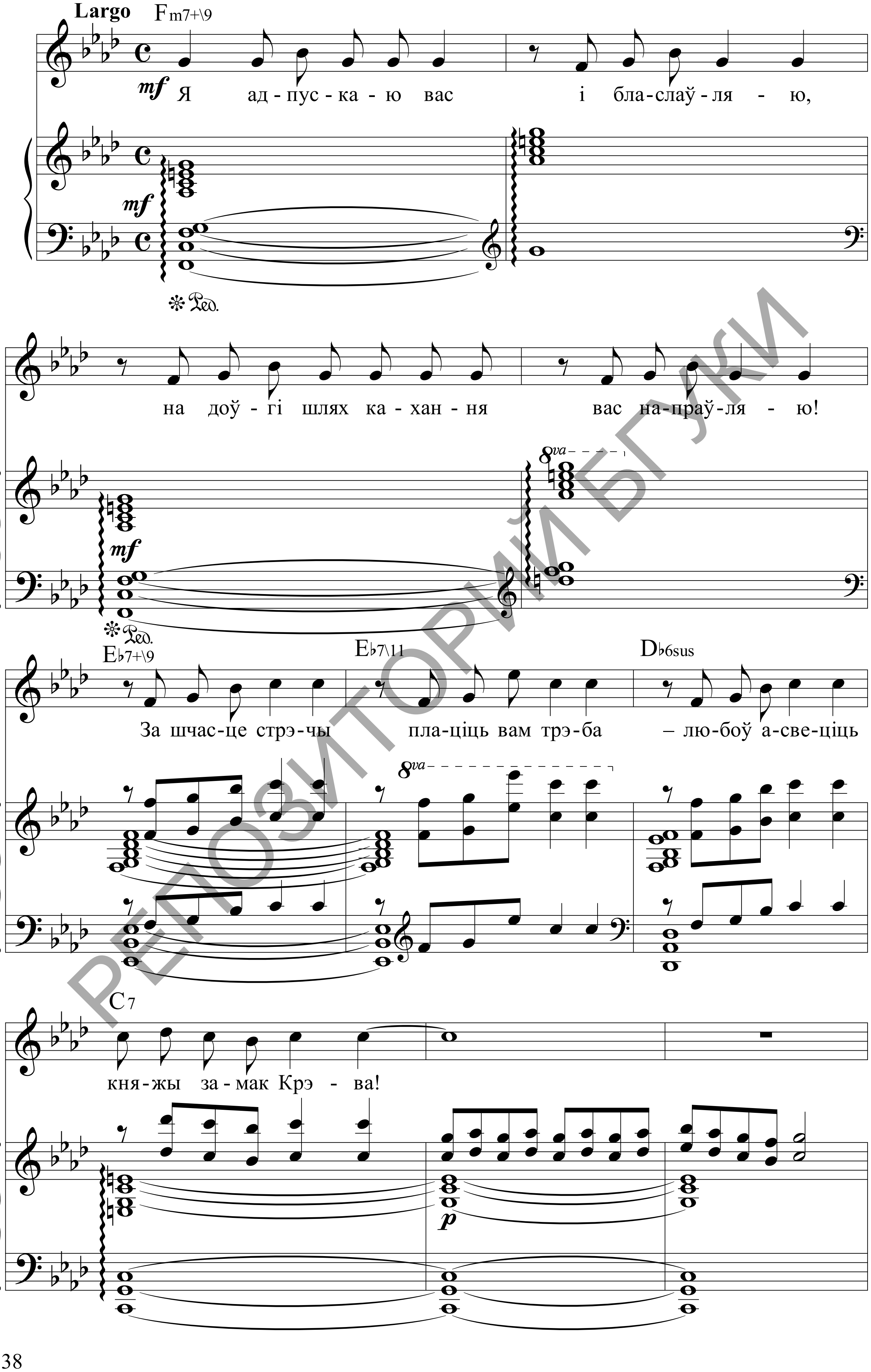
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 11

Сцэна III
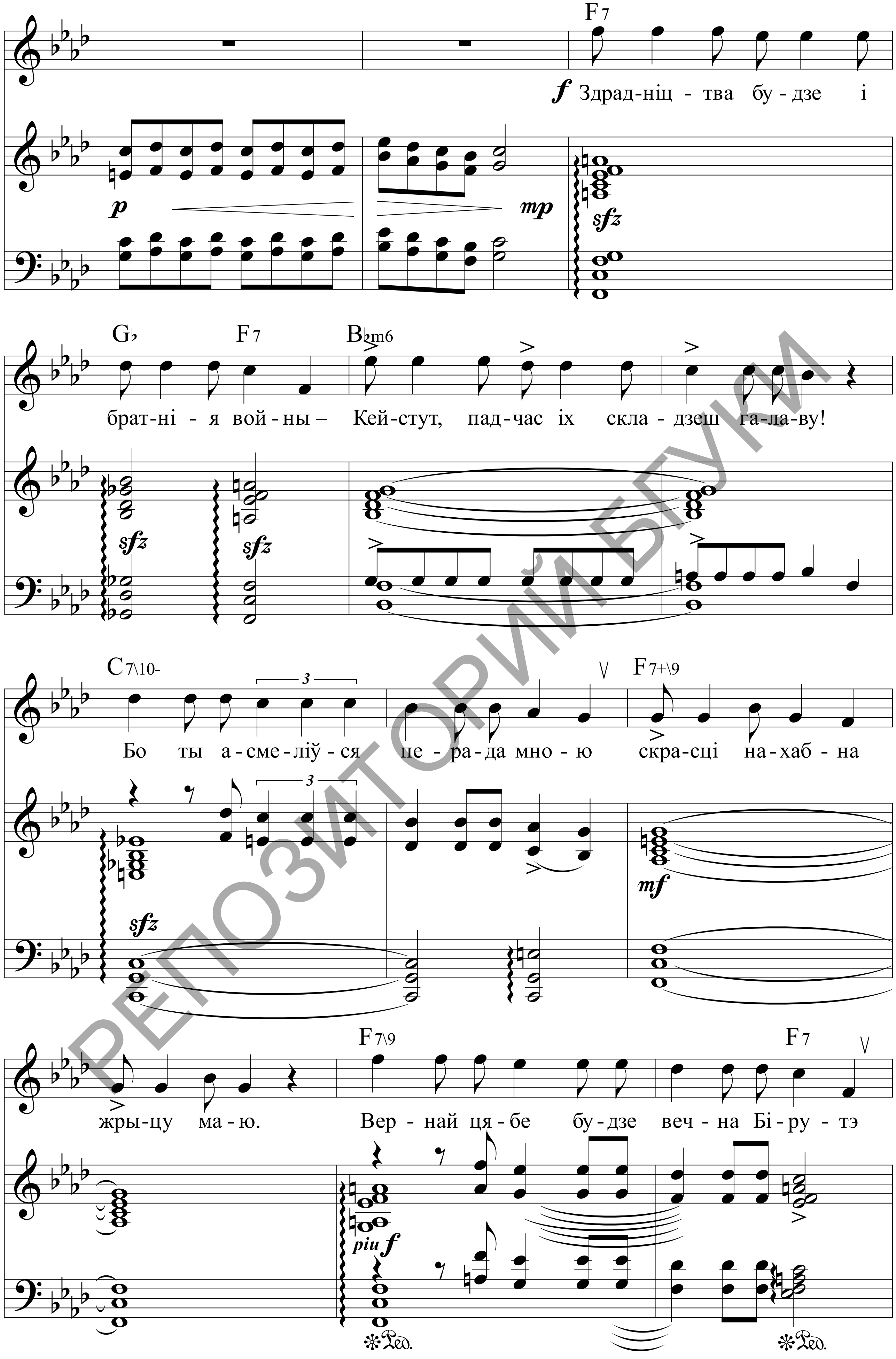
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 11

Сцэна III
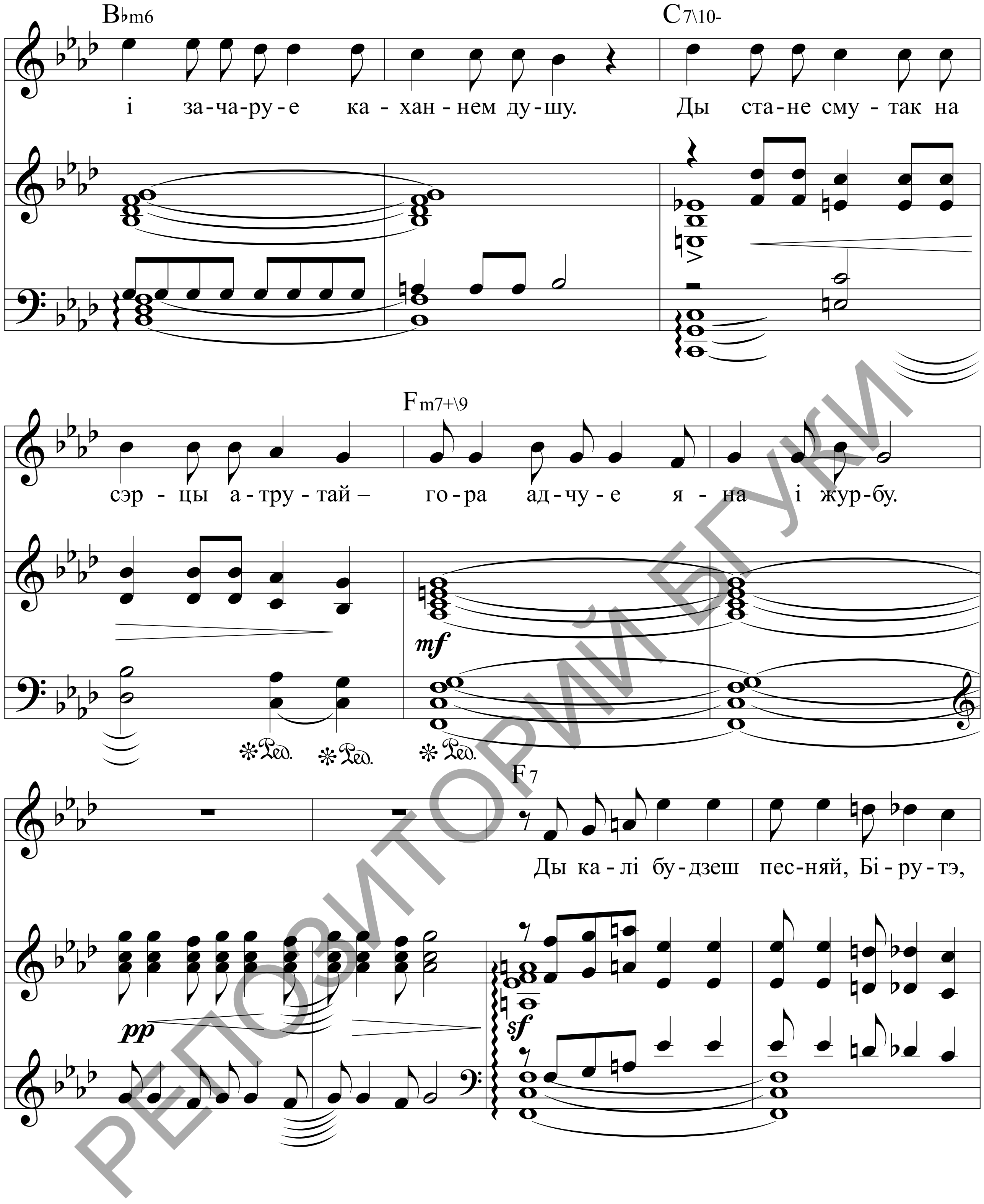
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
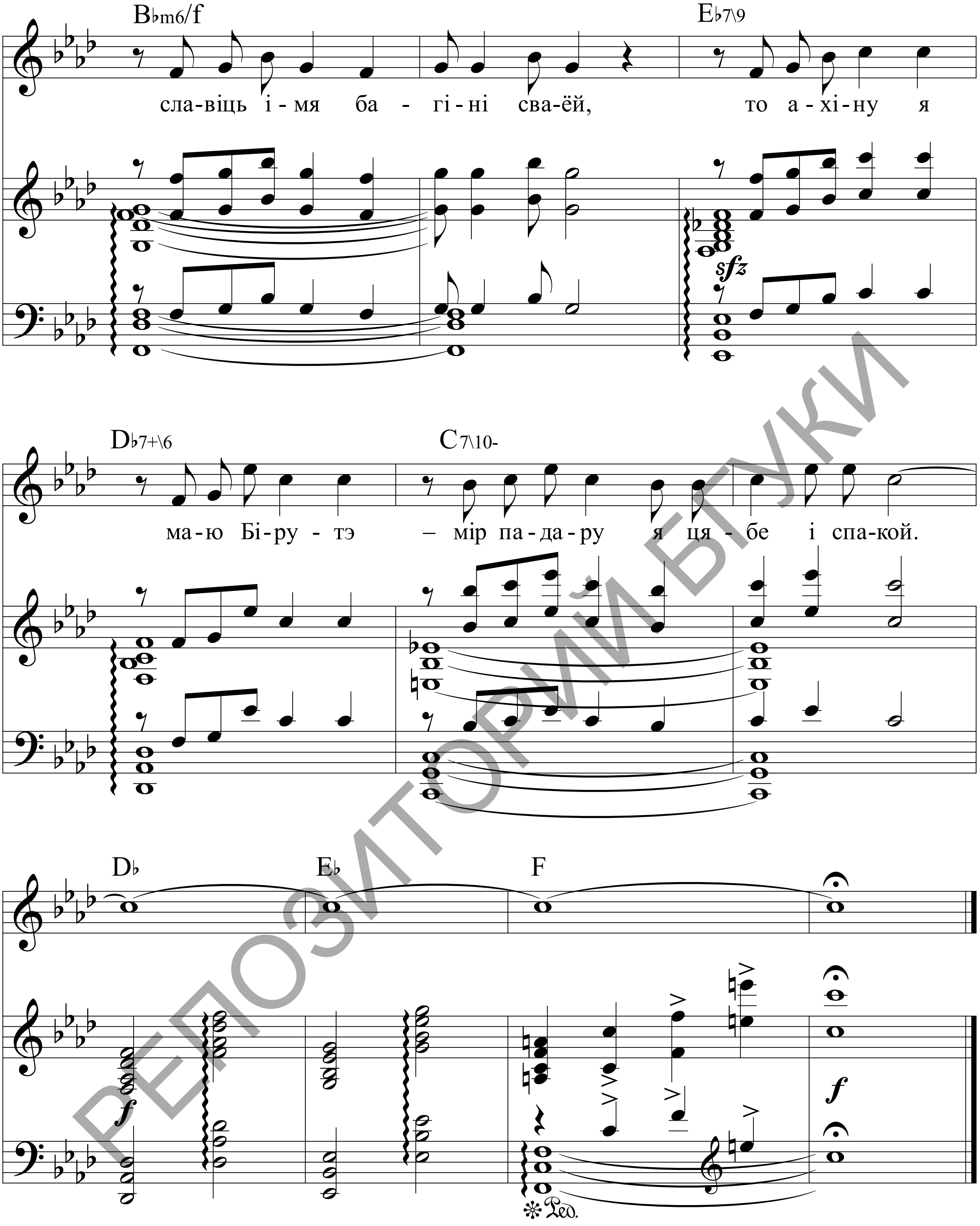
РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКІ

Сцэна IV

№ 12. Песня і танец вайдэлотак
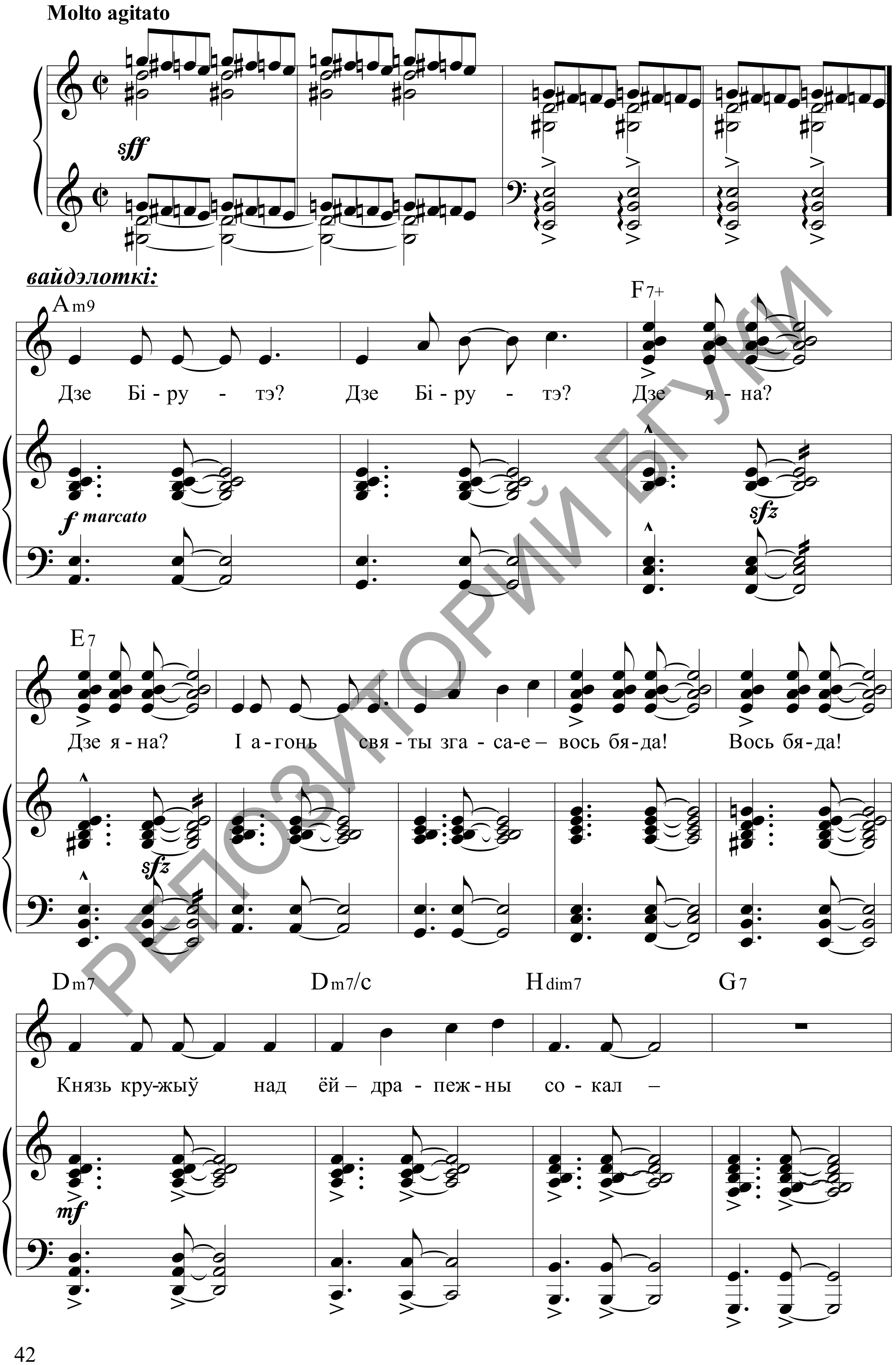
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
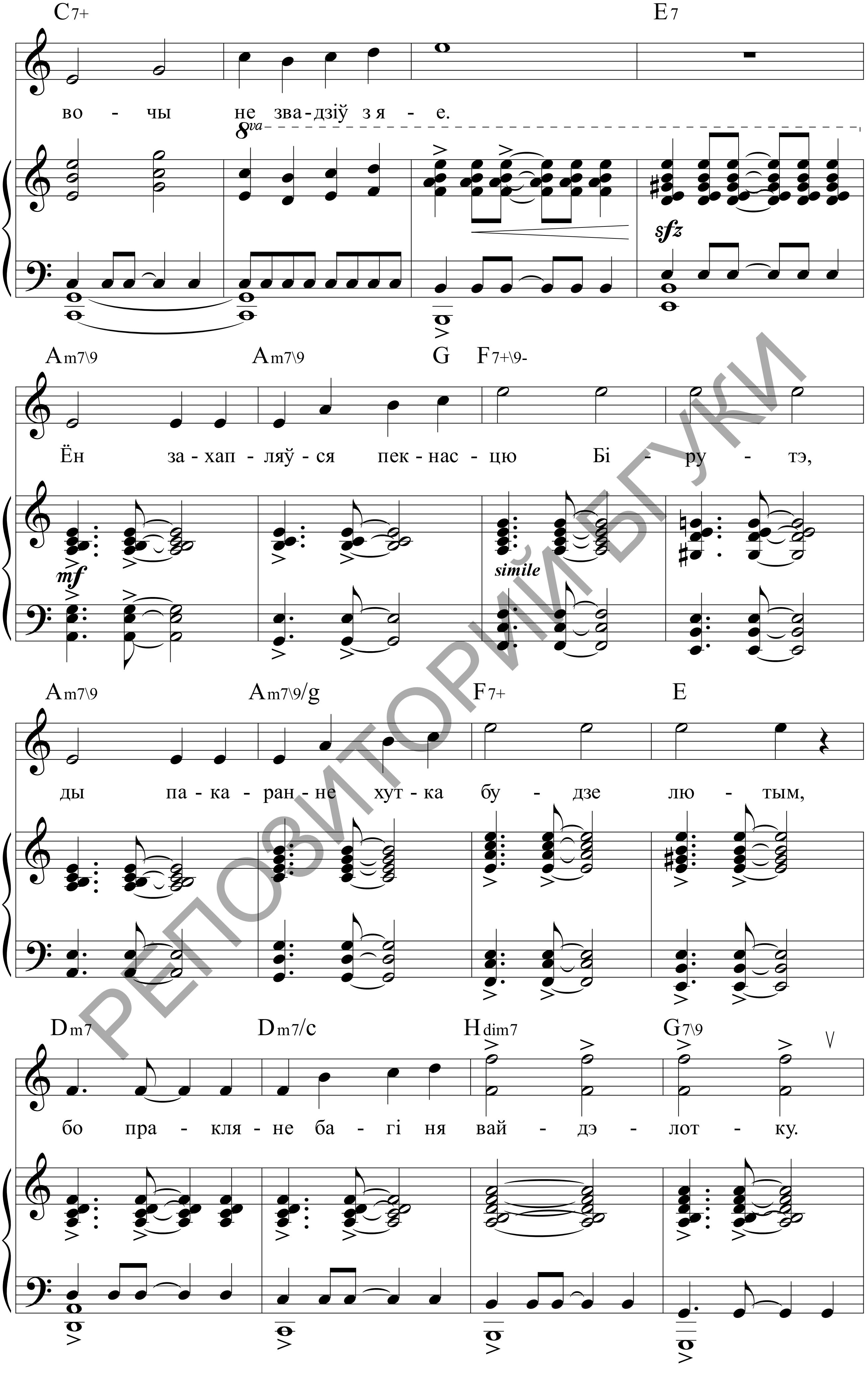
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
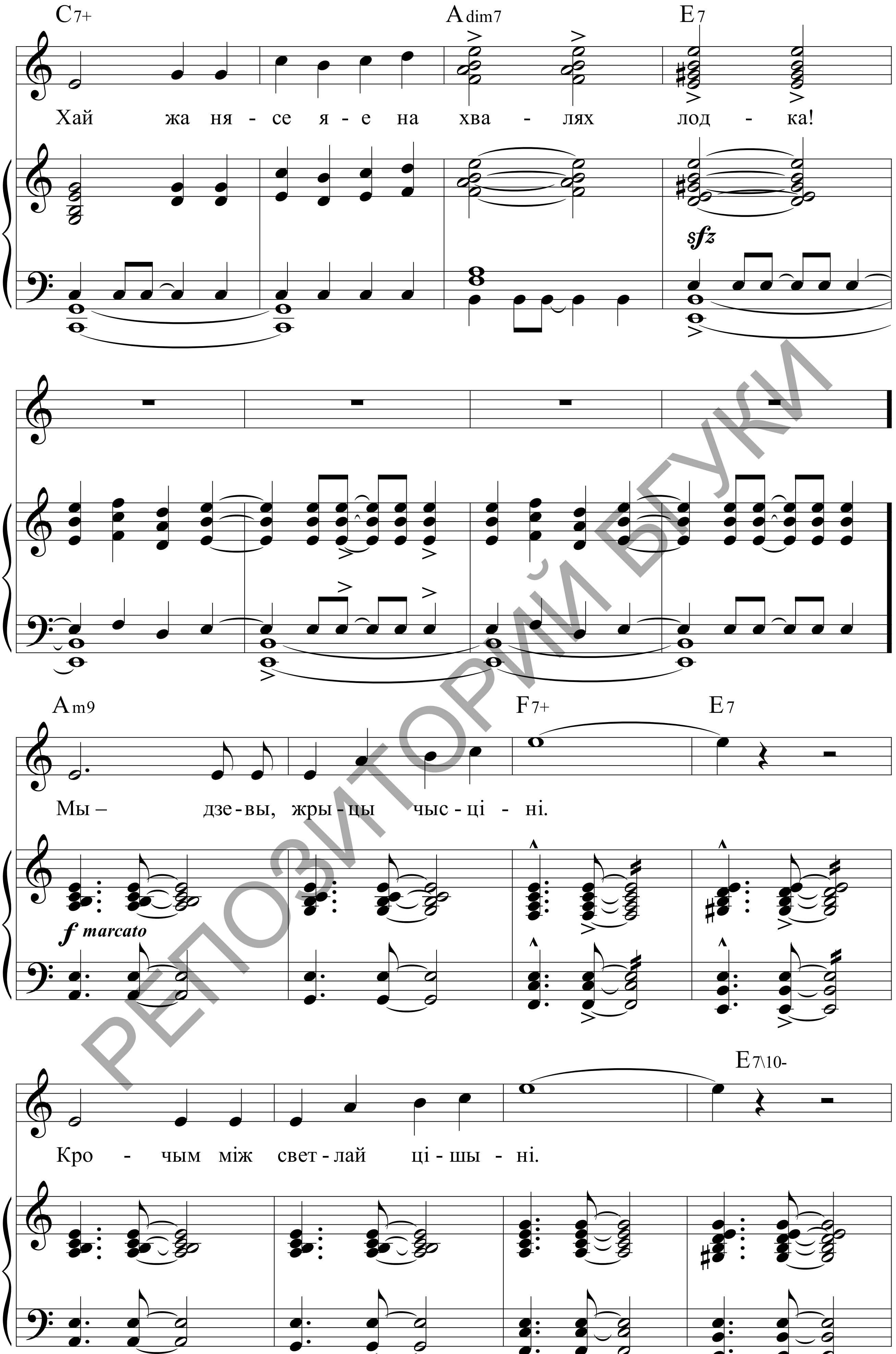
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 12

Сцэна IV
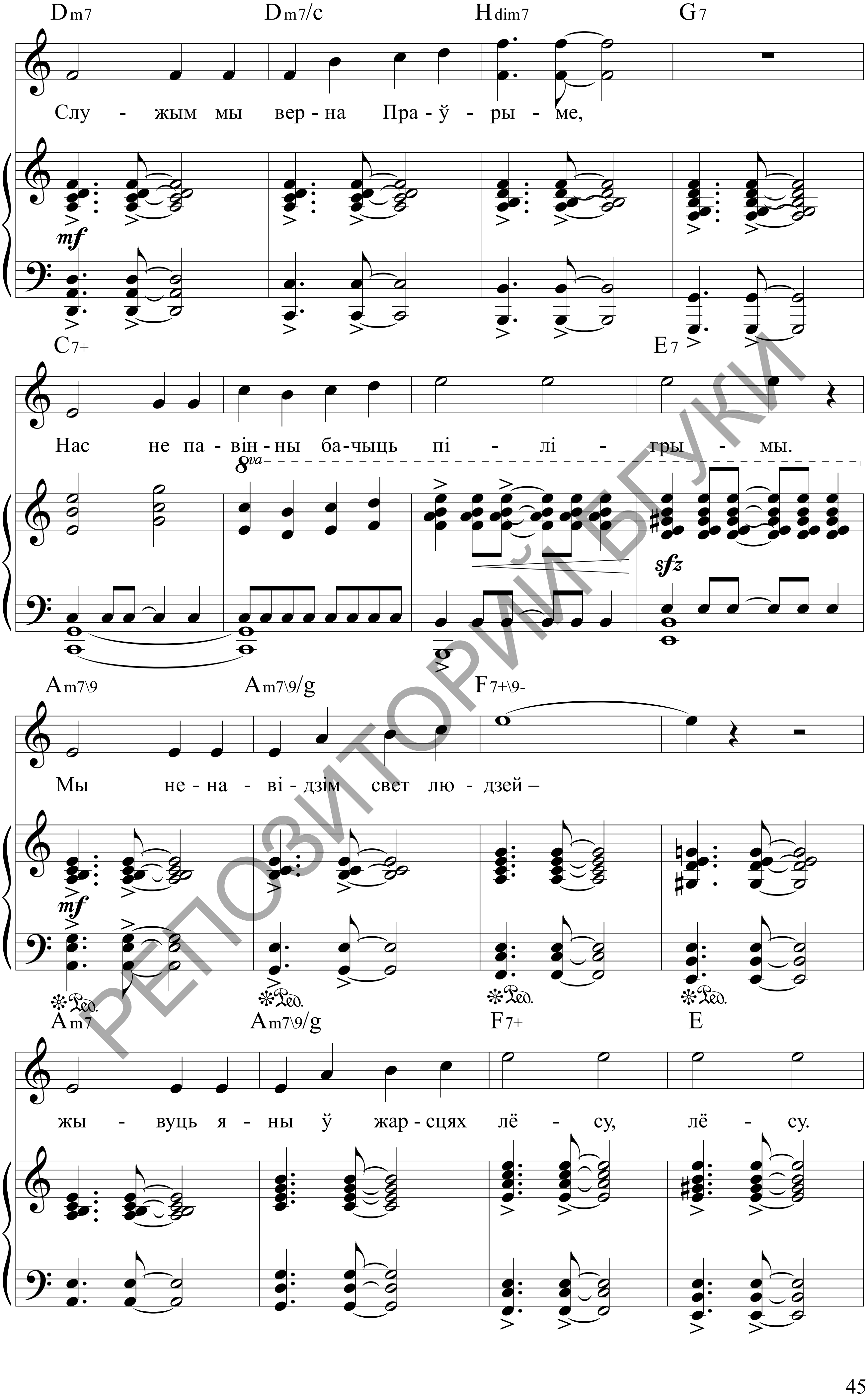
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 12

Сцэна IV
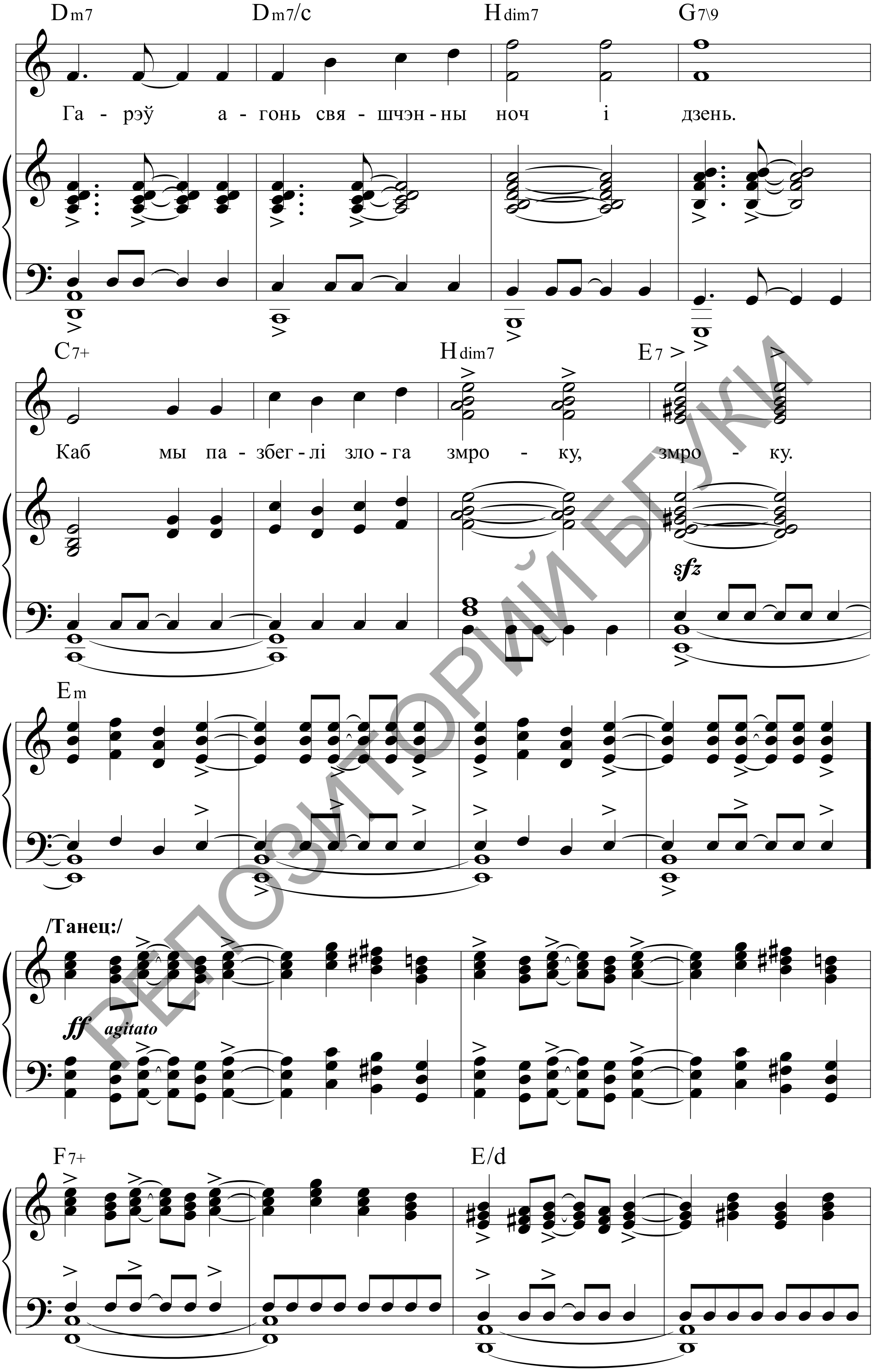
РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ
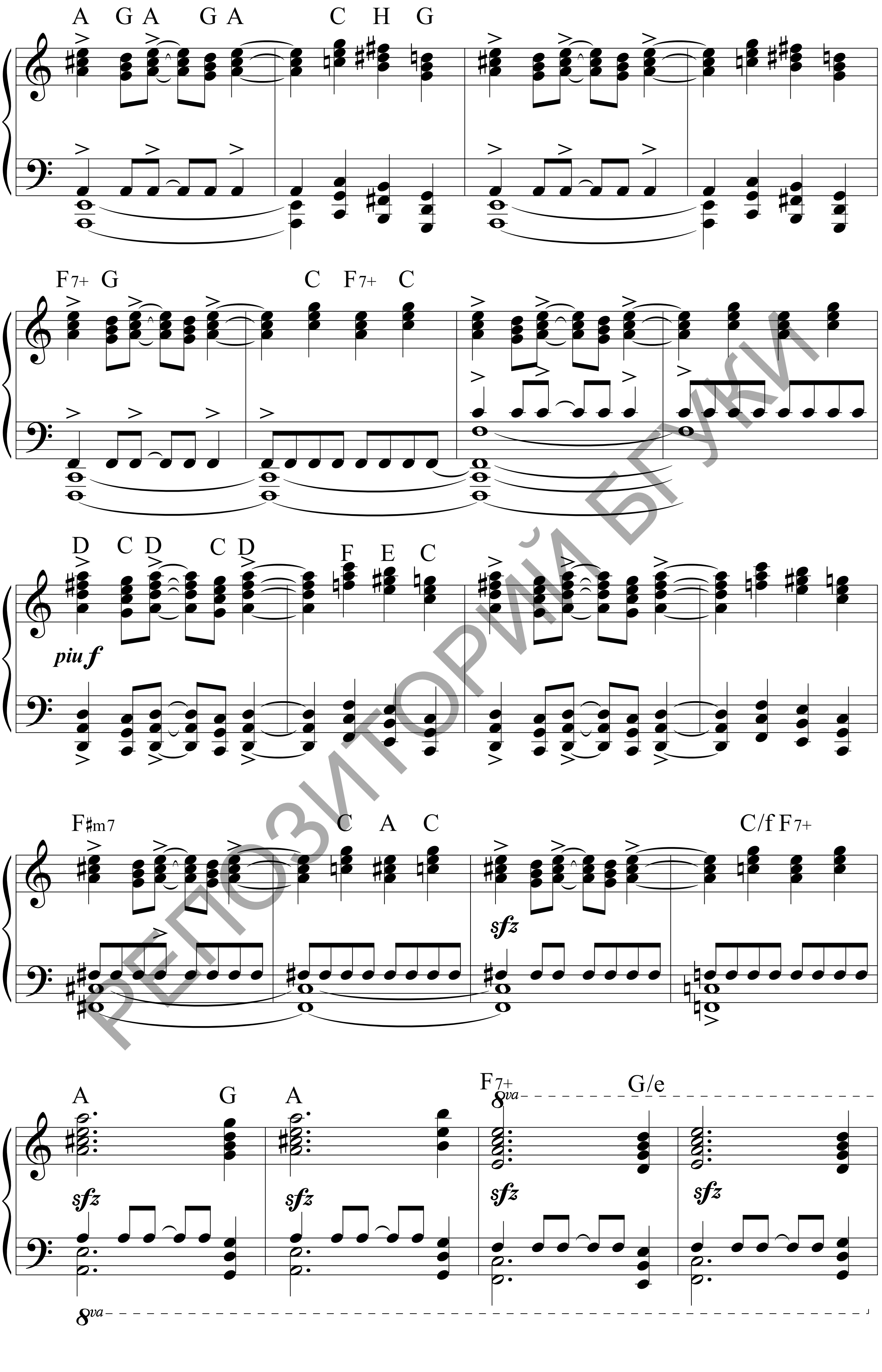
РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКІ

№ 12

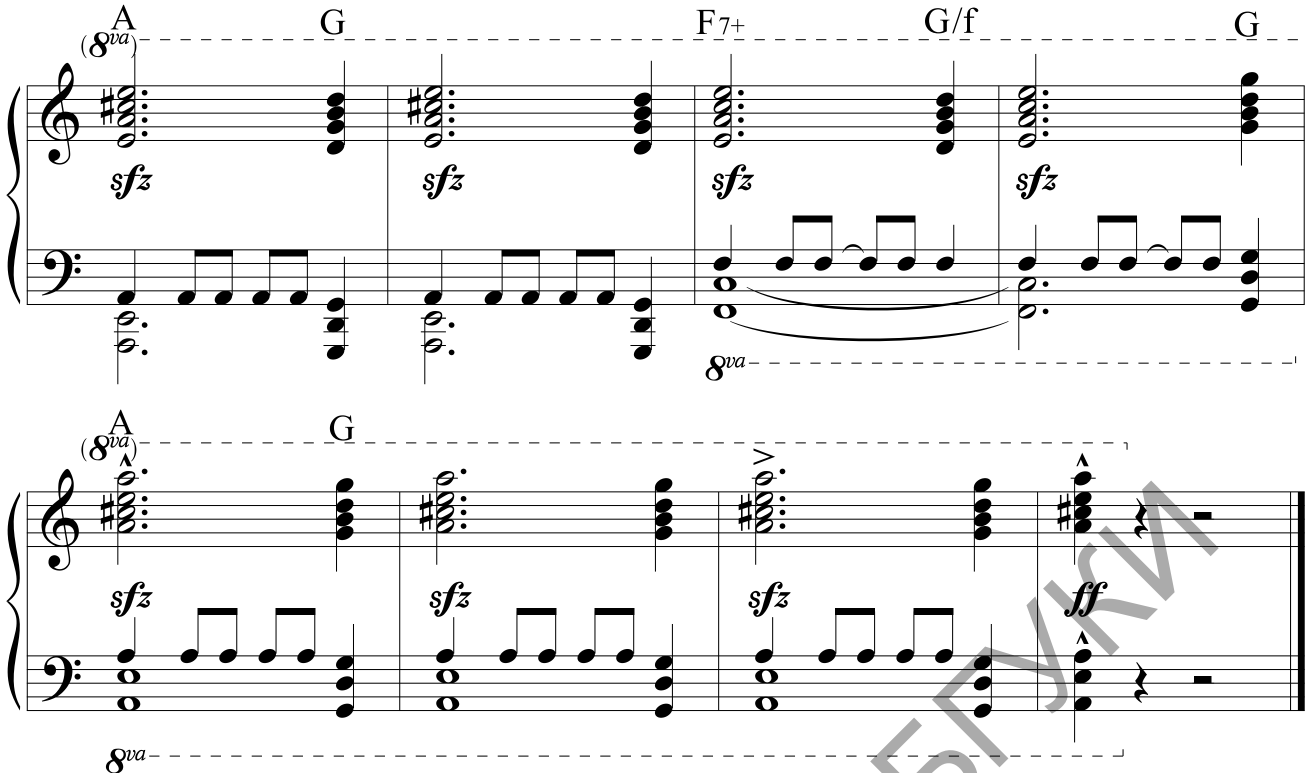

Сцэна V

Вяселле Вітаўта і Ганны

Лірнік:

З той ночы трыццаць мінула гадоў:
Далёкі сон – шалёнае спатканне.
Стаў забывацца свет былых багоў,
Ды памятае Кейстут прадказанне.
Сыны Бірутэ – гордыя дубы,
Дачушкі – вішні ў вэлюме цнатлівым.
Таго яна ўзрасціла для Літвы,
Каго ў стагоддзях назавуць Вялікім.
Вяселле аддалілася бацькоў –
Як летапіс стары, жыццё гартаем.
Абрад вясельны ўжо звініць ізноў –
Ён Вітаўта і Ганну паяднае.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 13. Сяброўкі Ганны і дружына Кейстута

Хор дружыннікаў і сябровак князёўны:
гукі зязюлі
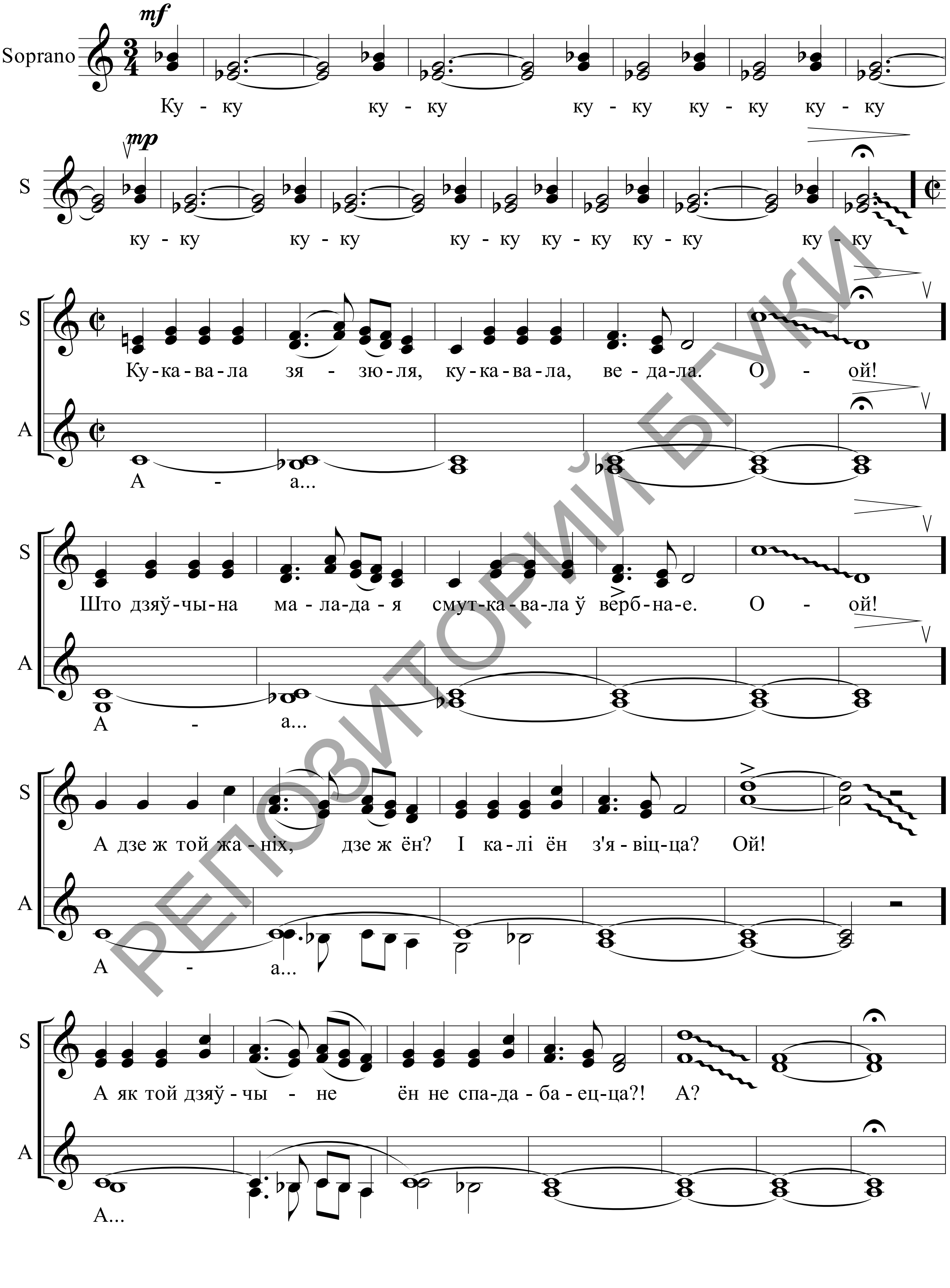
РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ
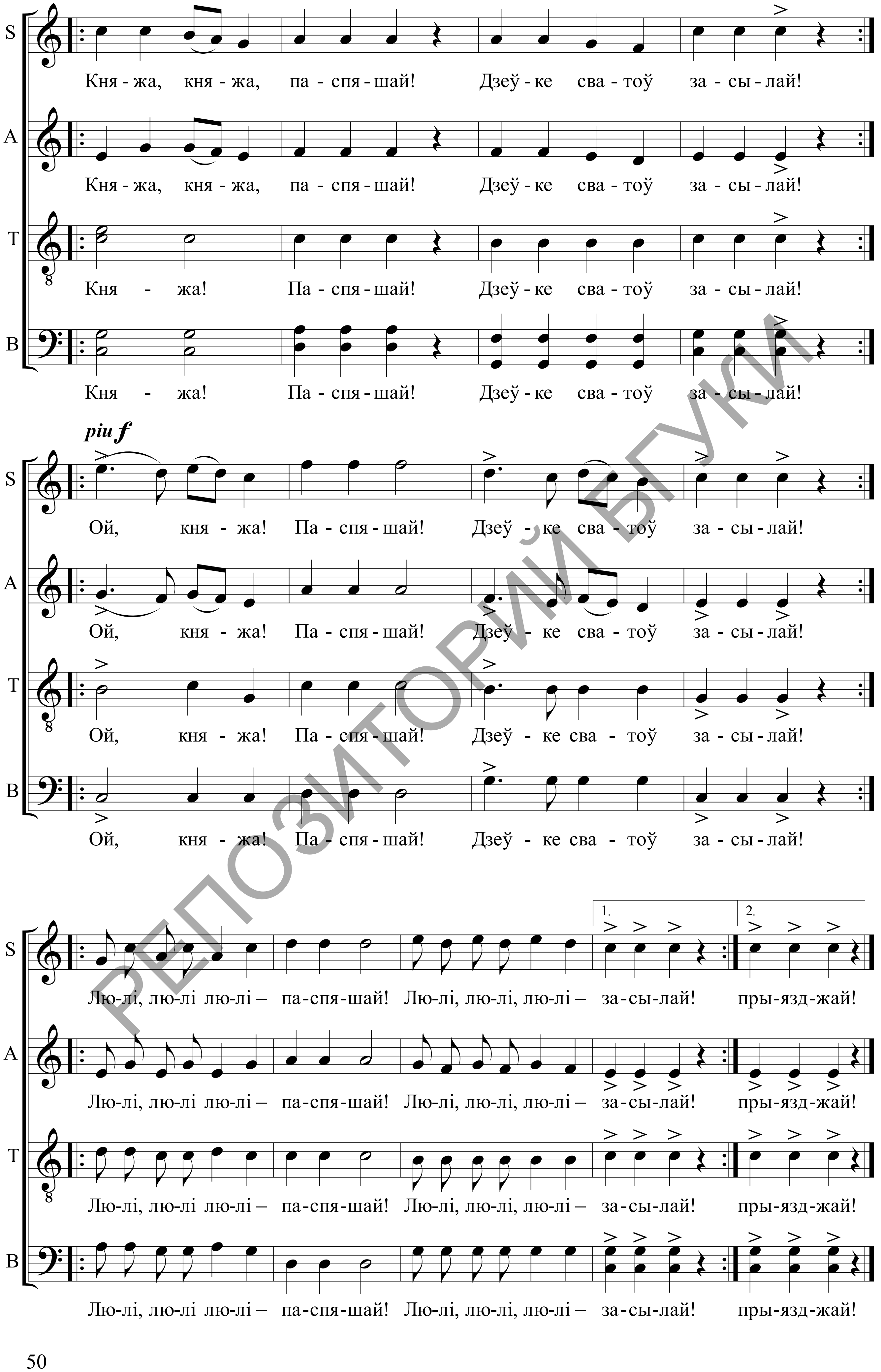
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 14. Дуэт Вітаўта і Ганны
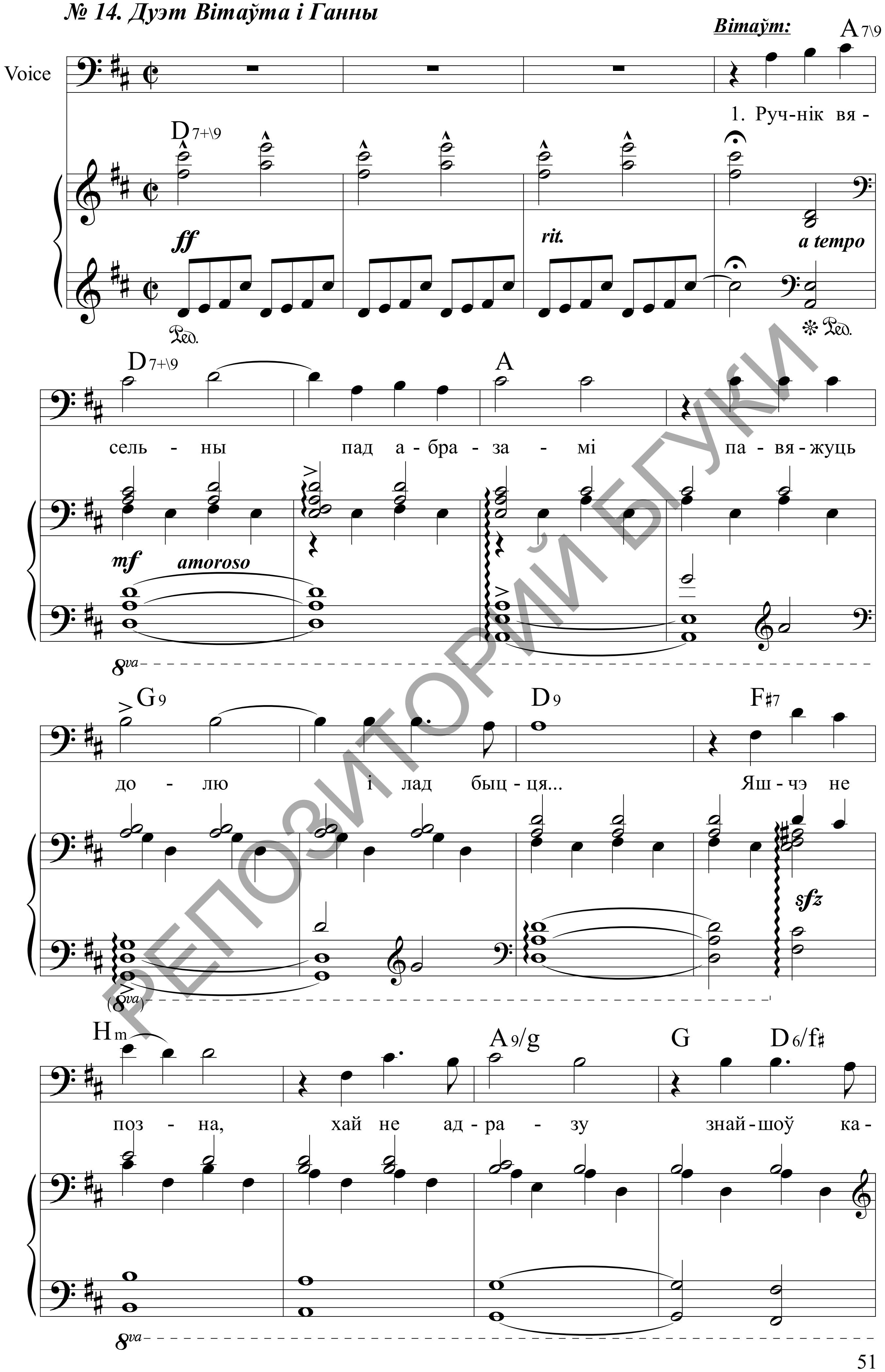
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
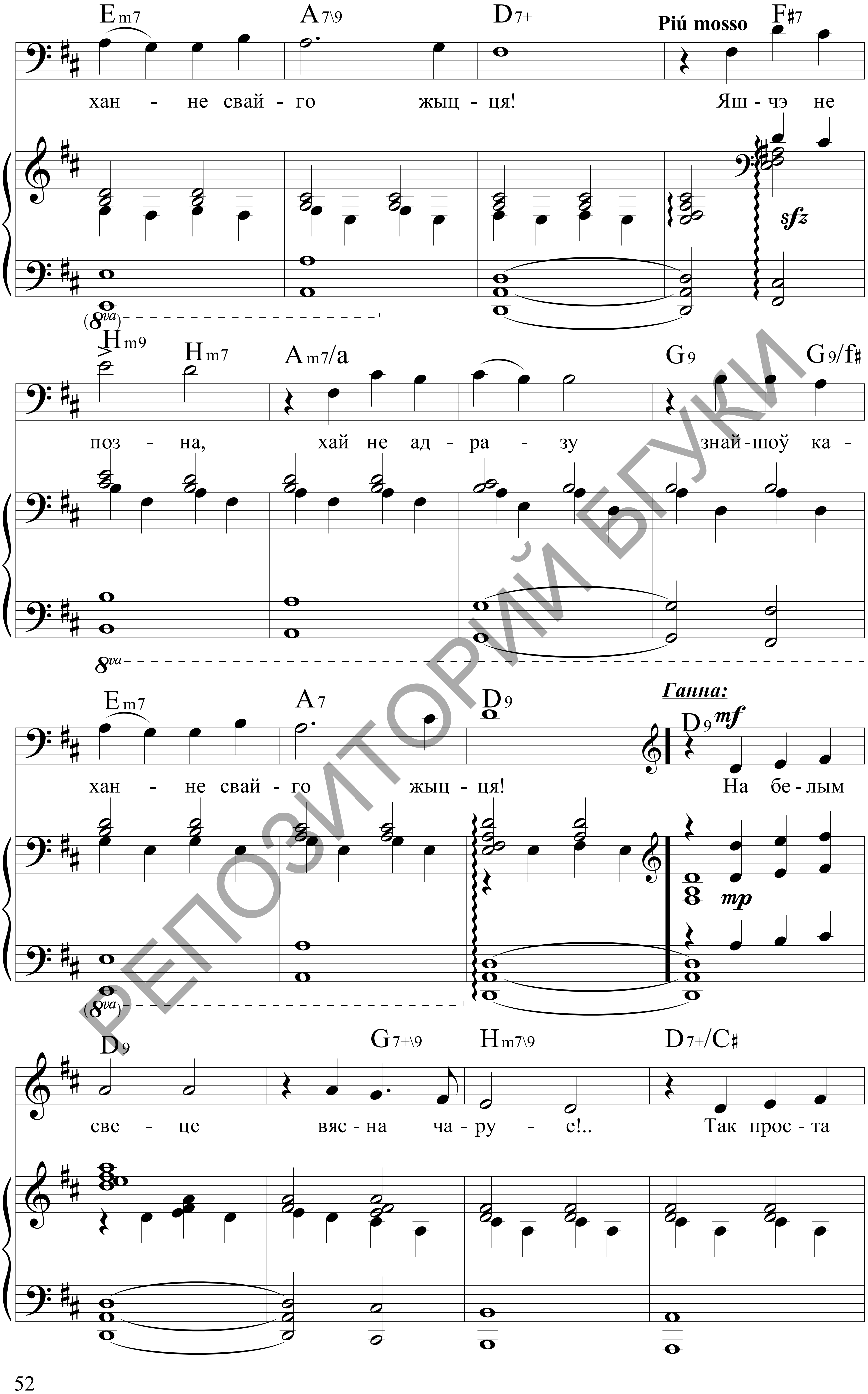
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 14

Сцэна V
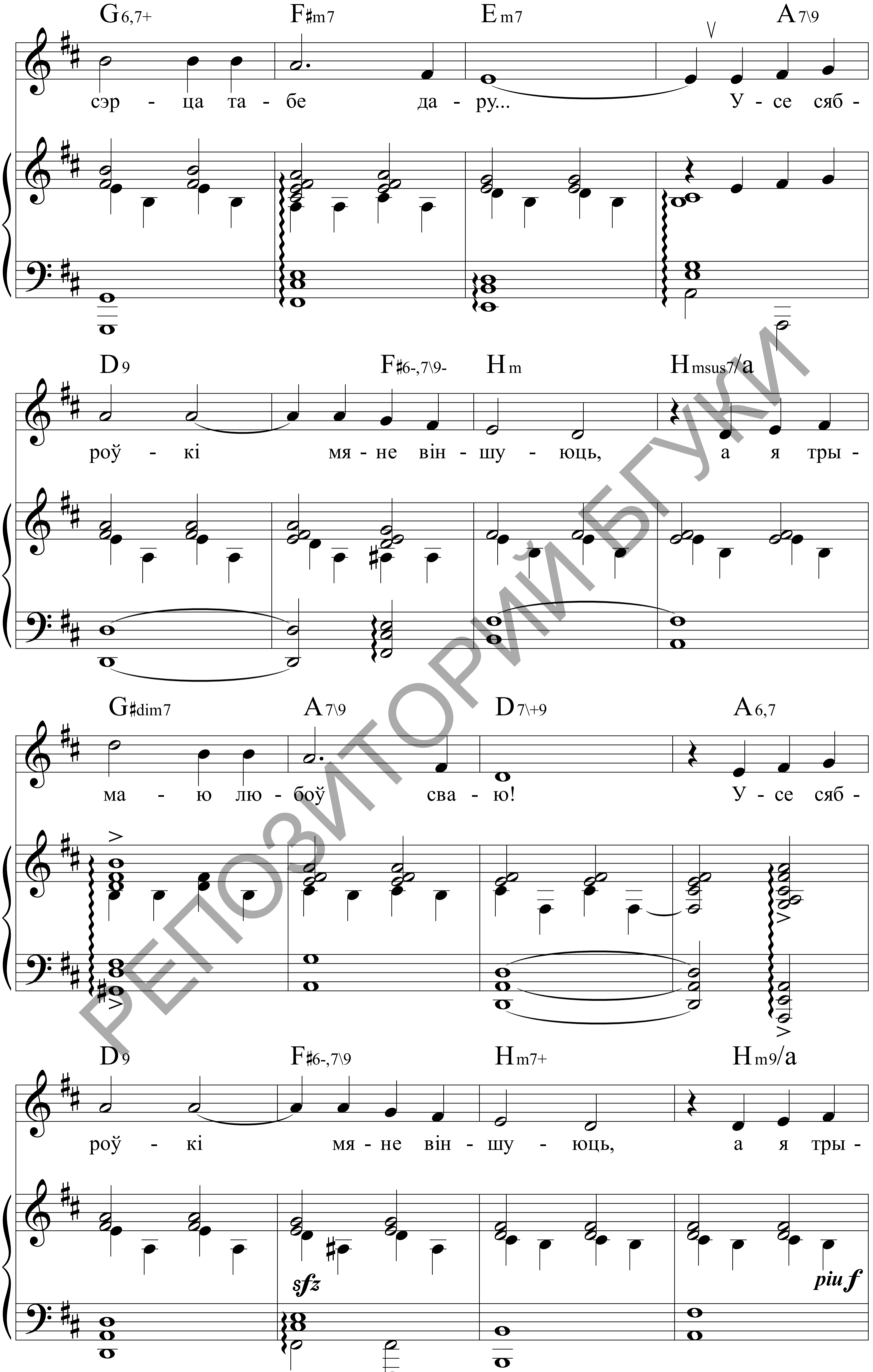
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
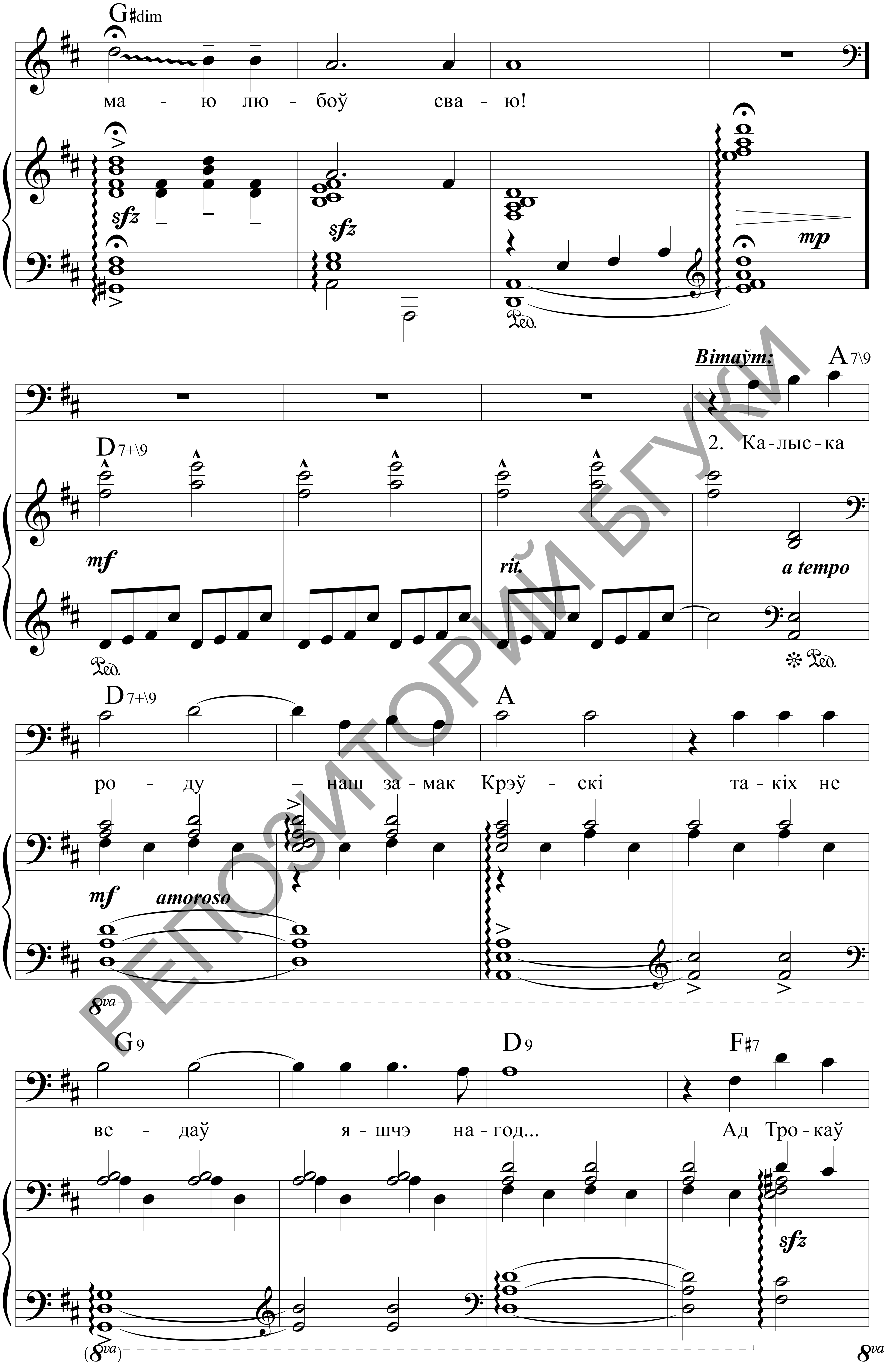
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
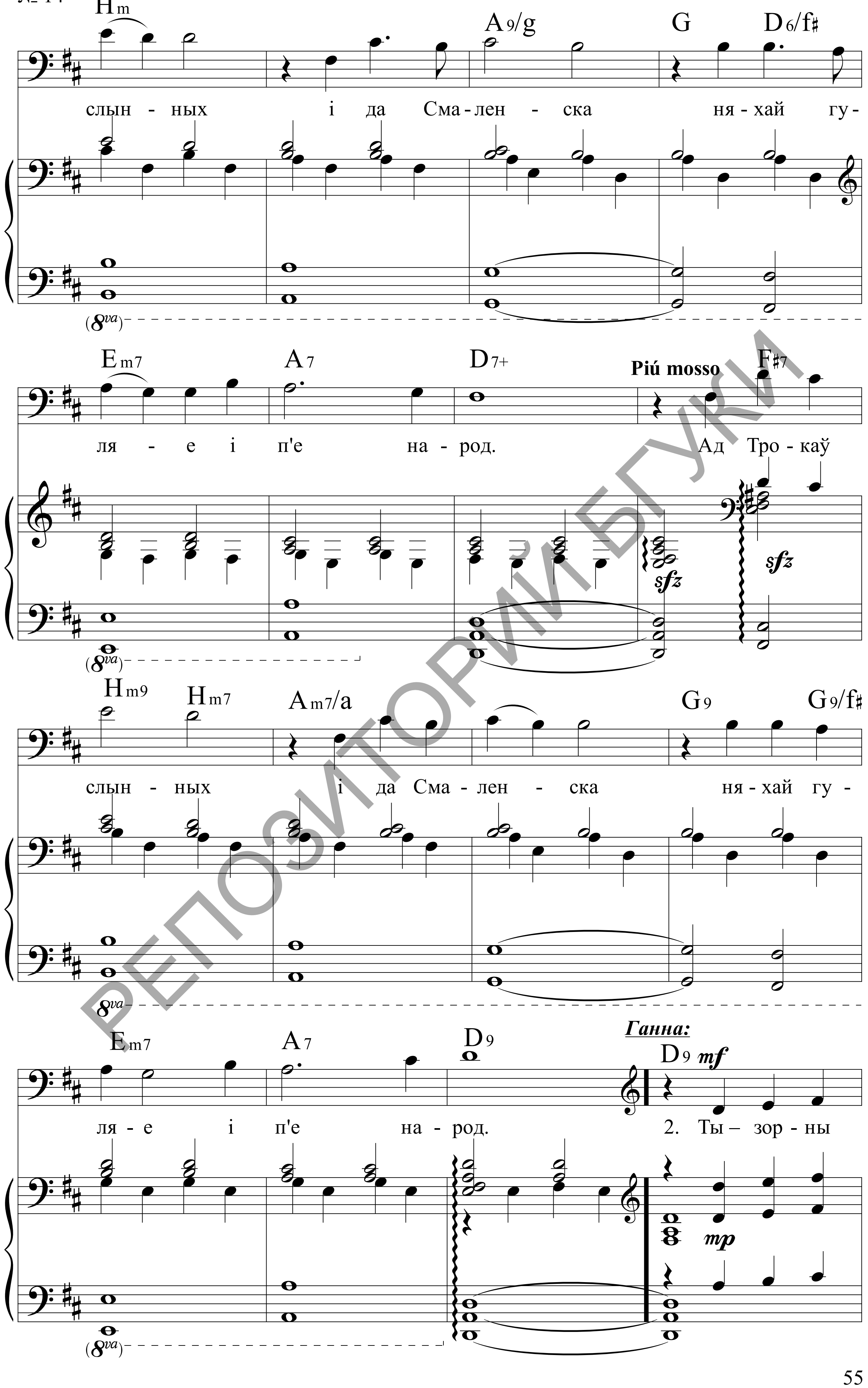
РЕПОЗІТОРЫЙ БГУКІ

Сцэна V
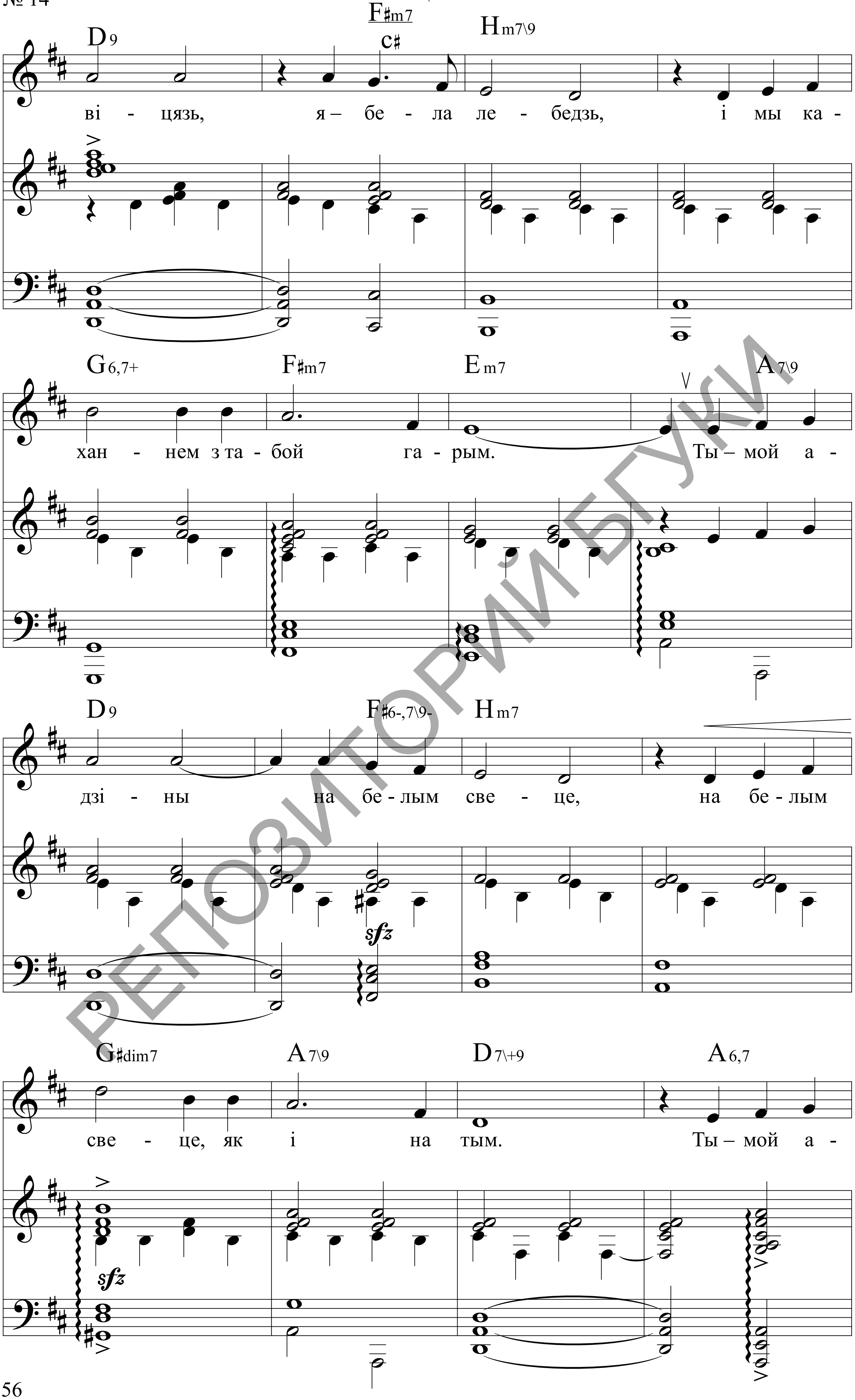
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
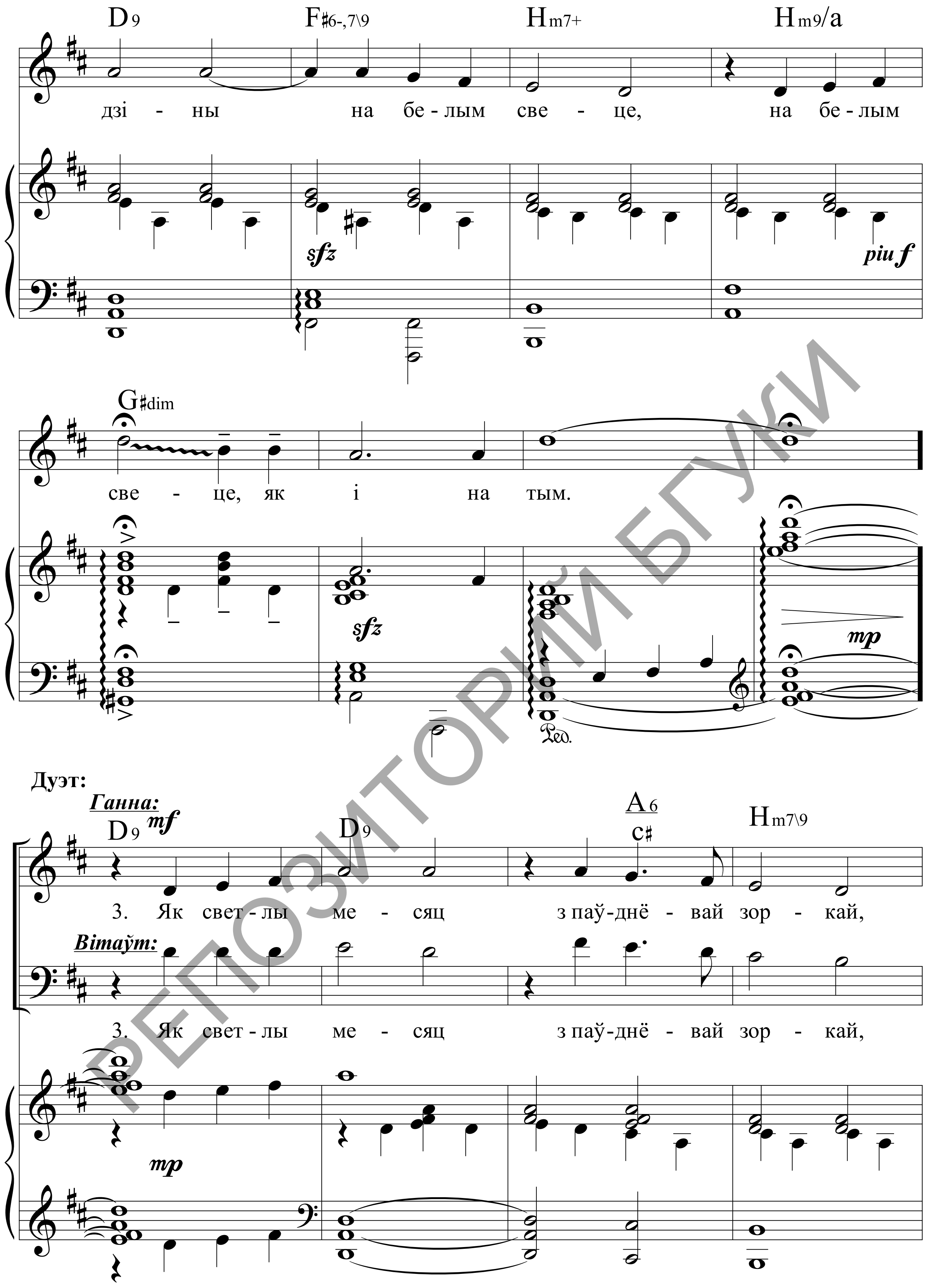
РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКІ

№ 14

Сцэна V
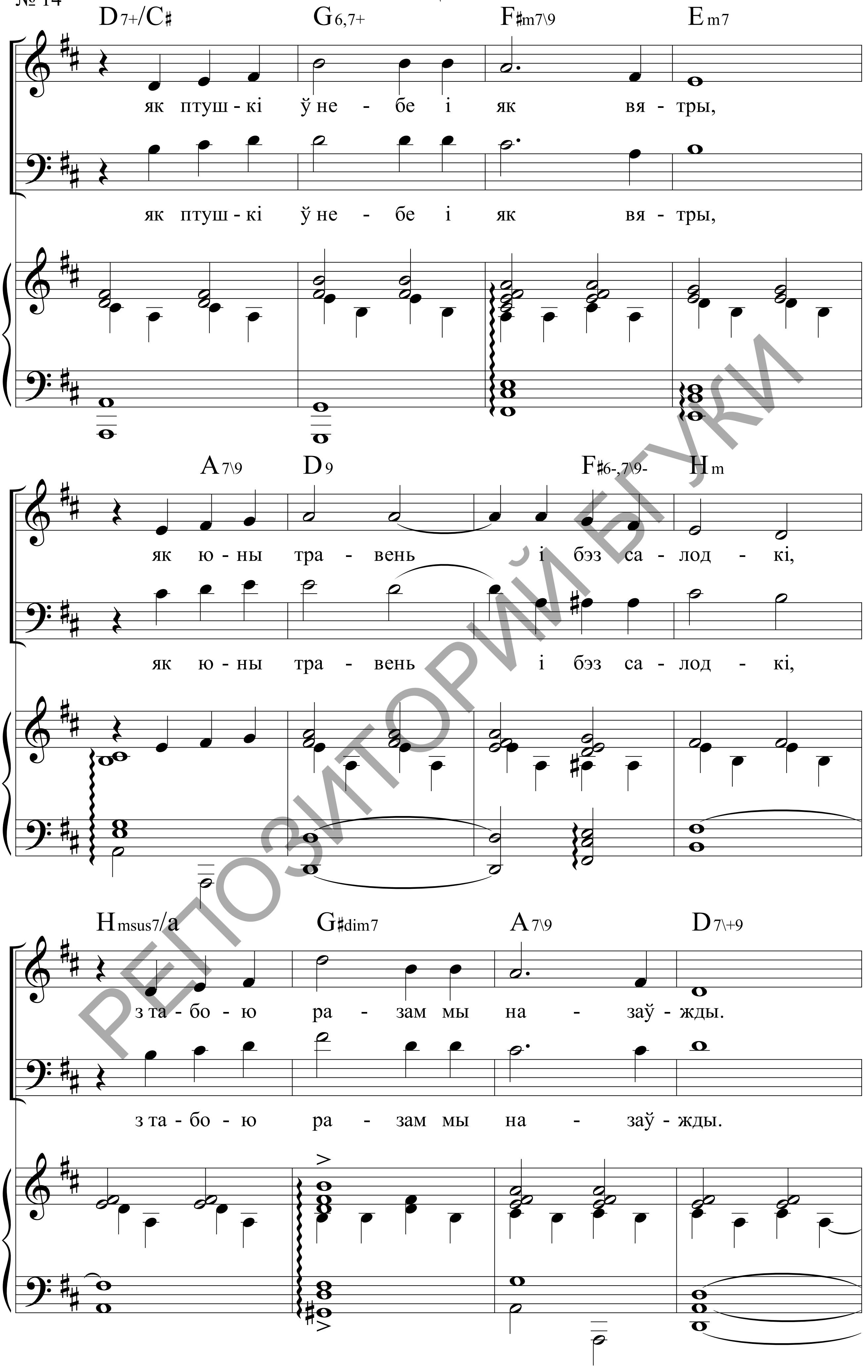
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 14

Сцэна V
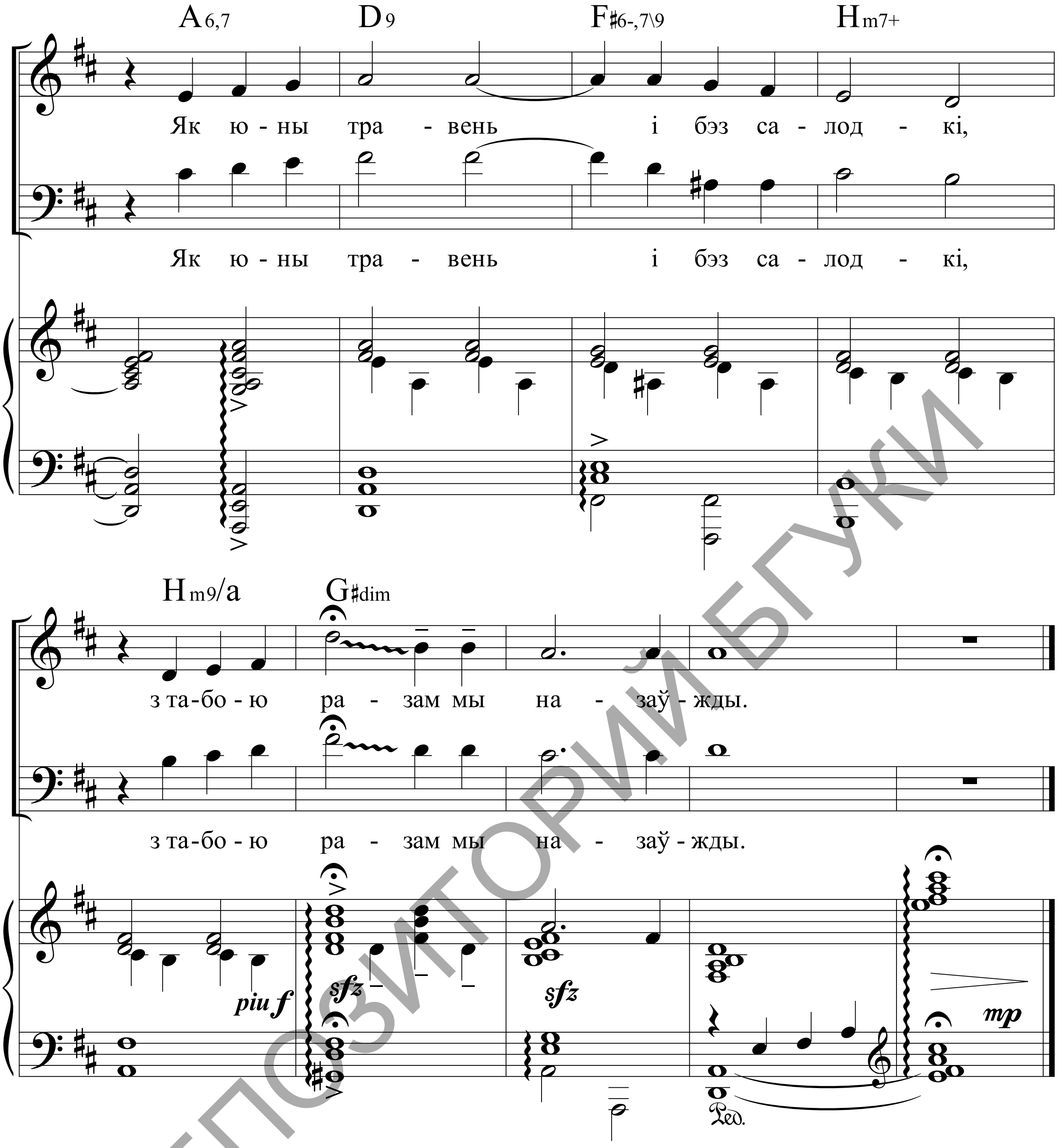
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Сцэна V

Вяселле Вітаўта і Ганны

№ 15. Хор народу на вяселлі
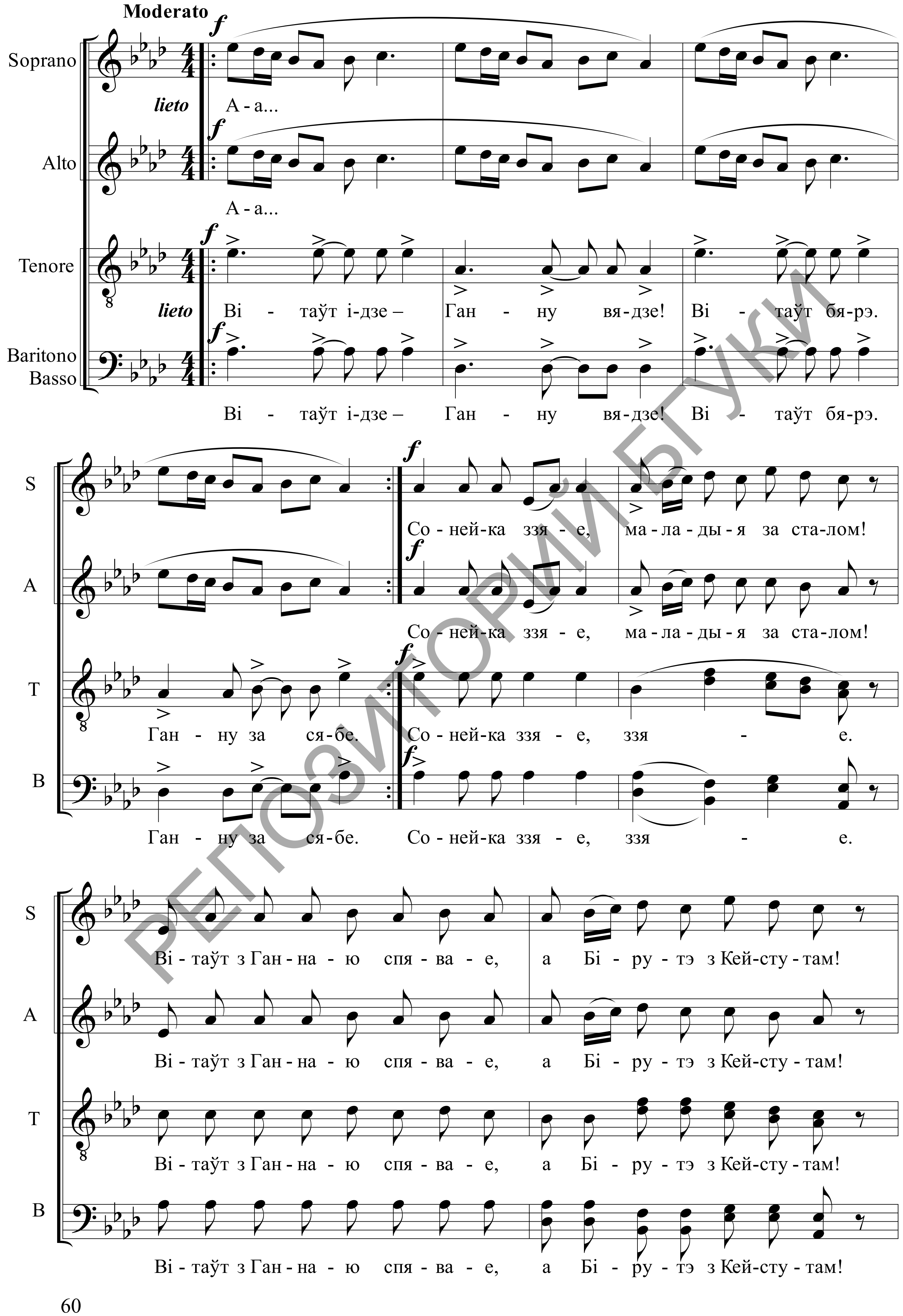
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 15

Сцэна V
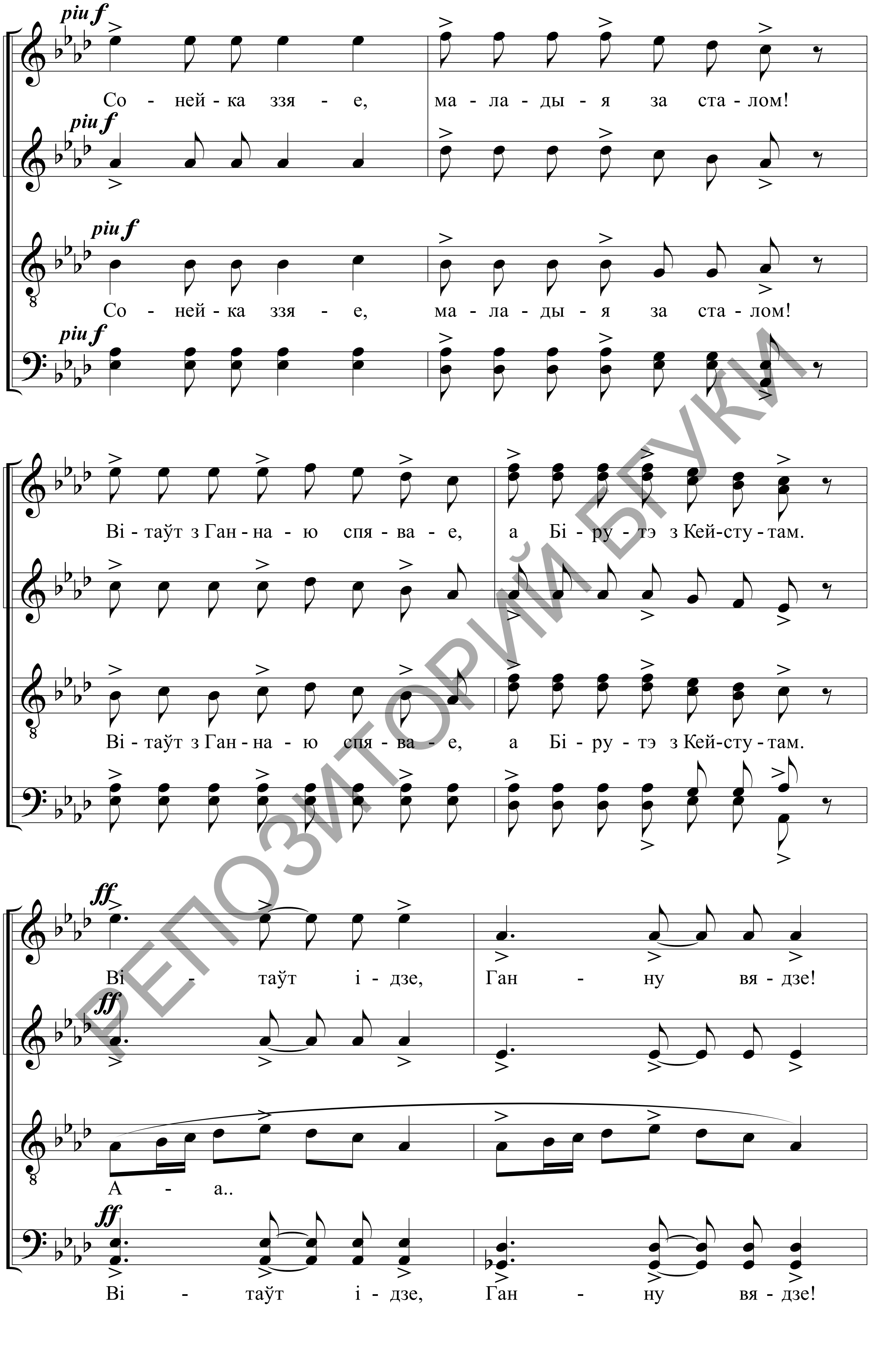
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 15

Сцэна V
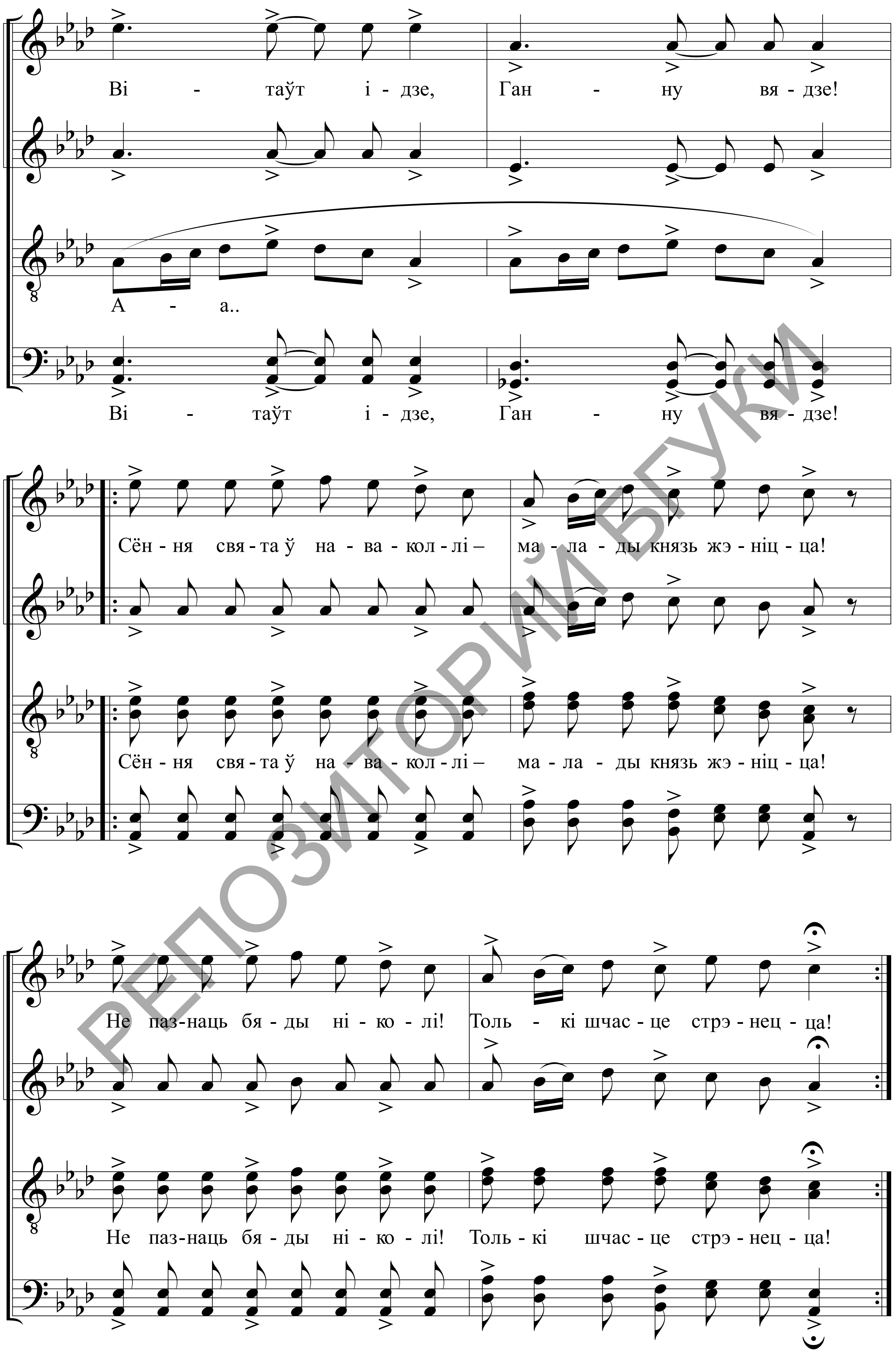
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 16. Трыа Кейстута, Вітаўта і Ягайлы
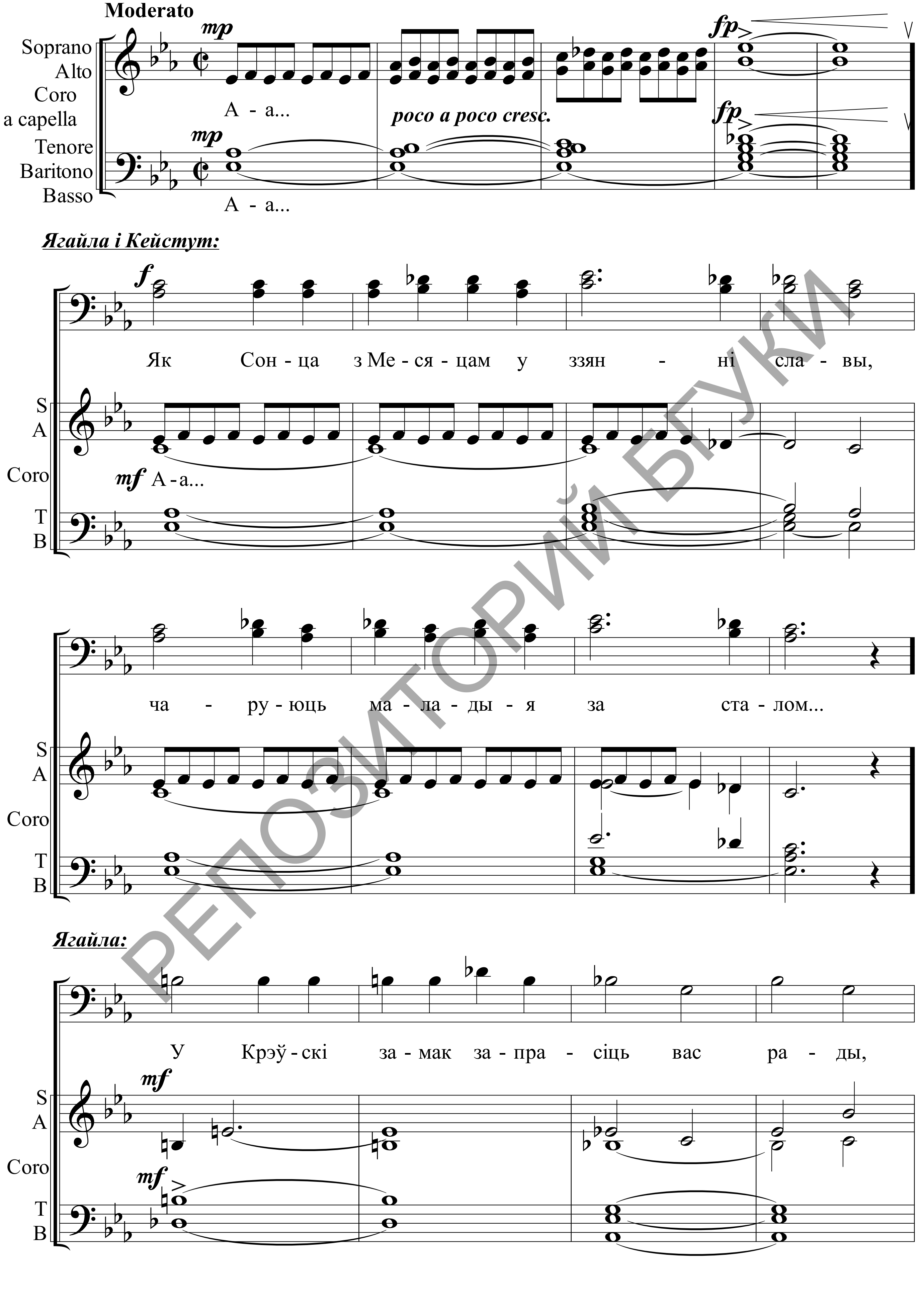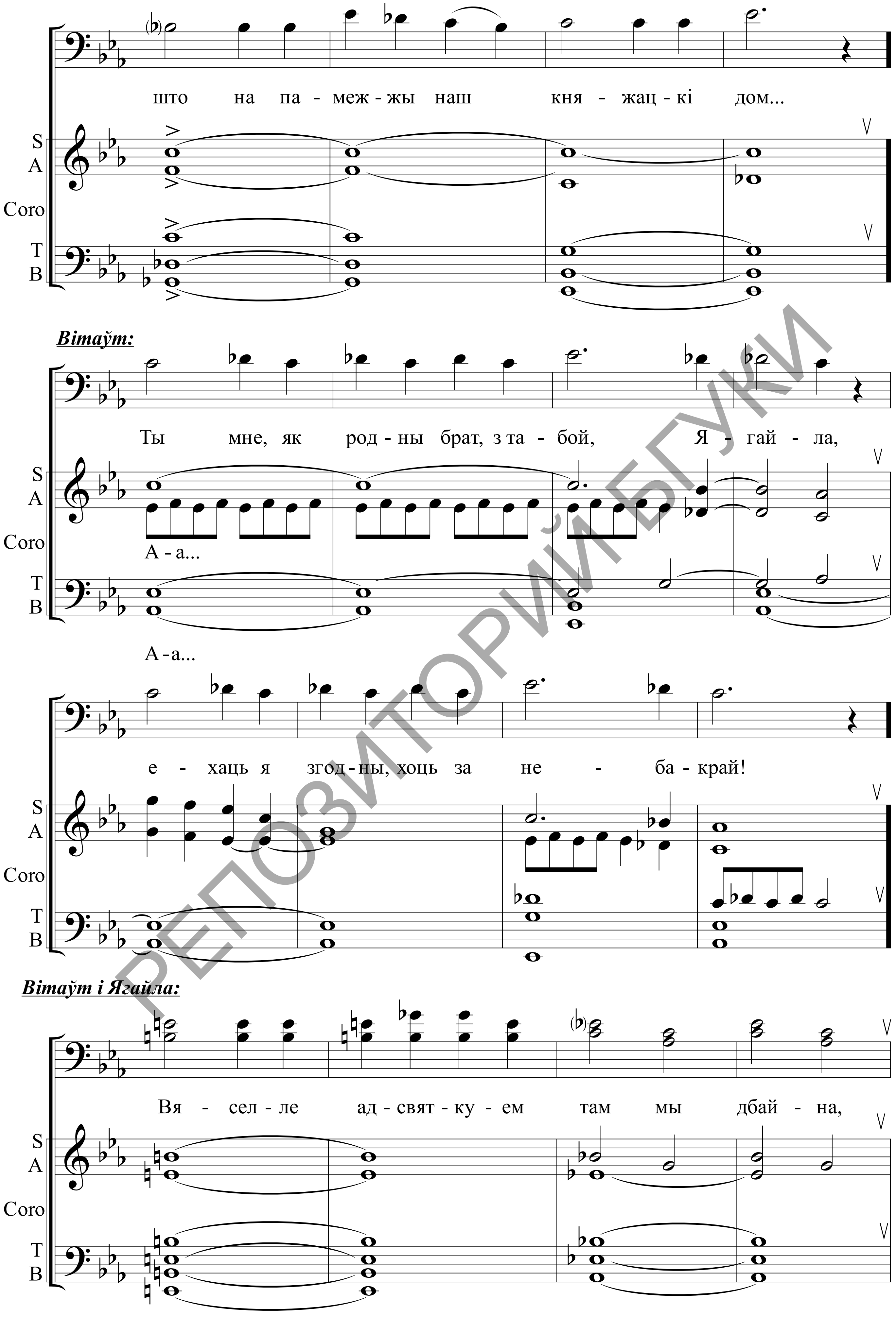
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
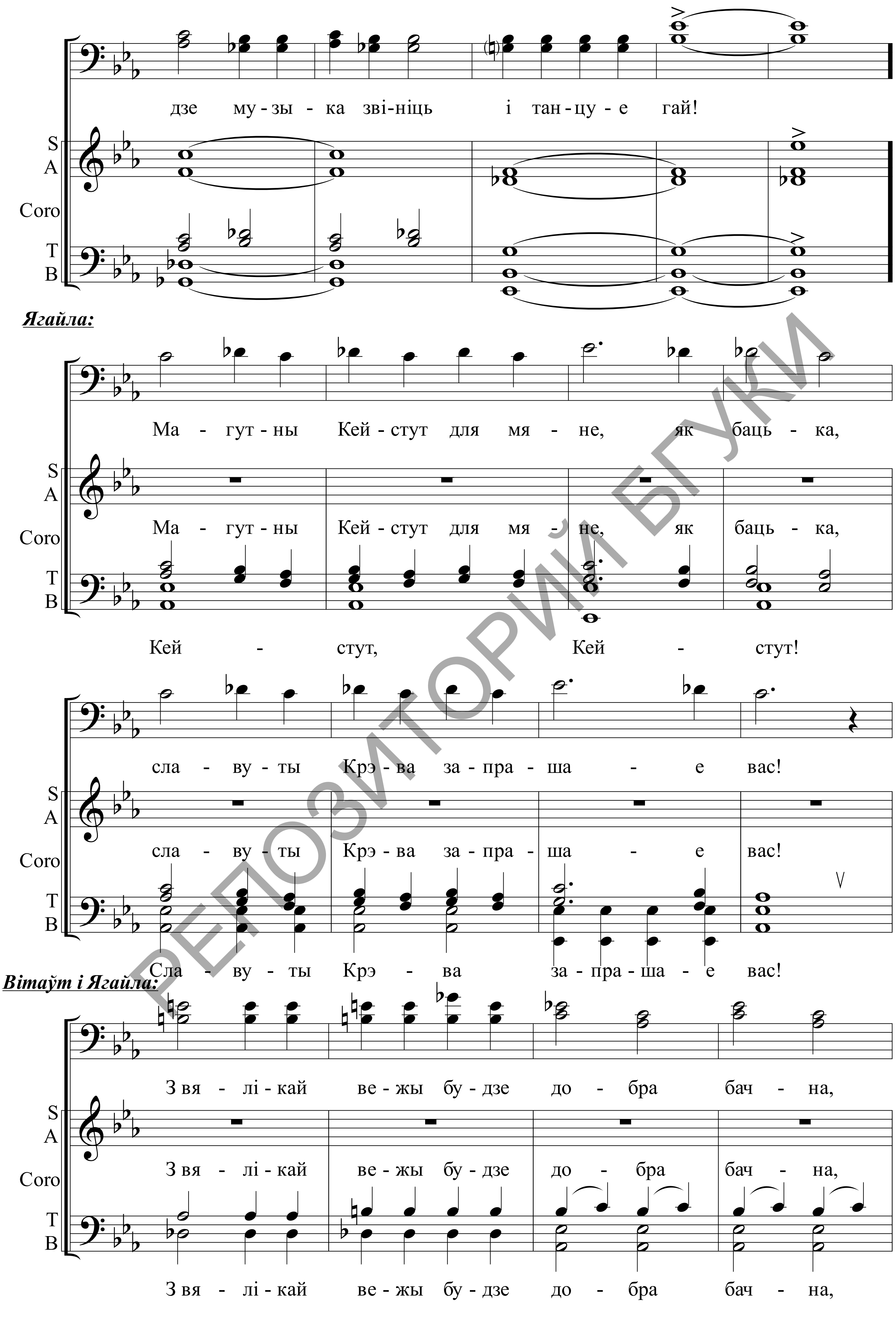
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
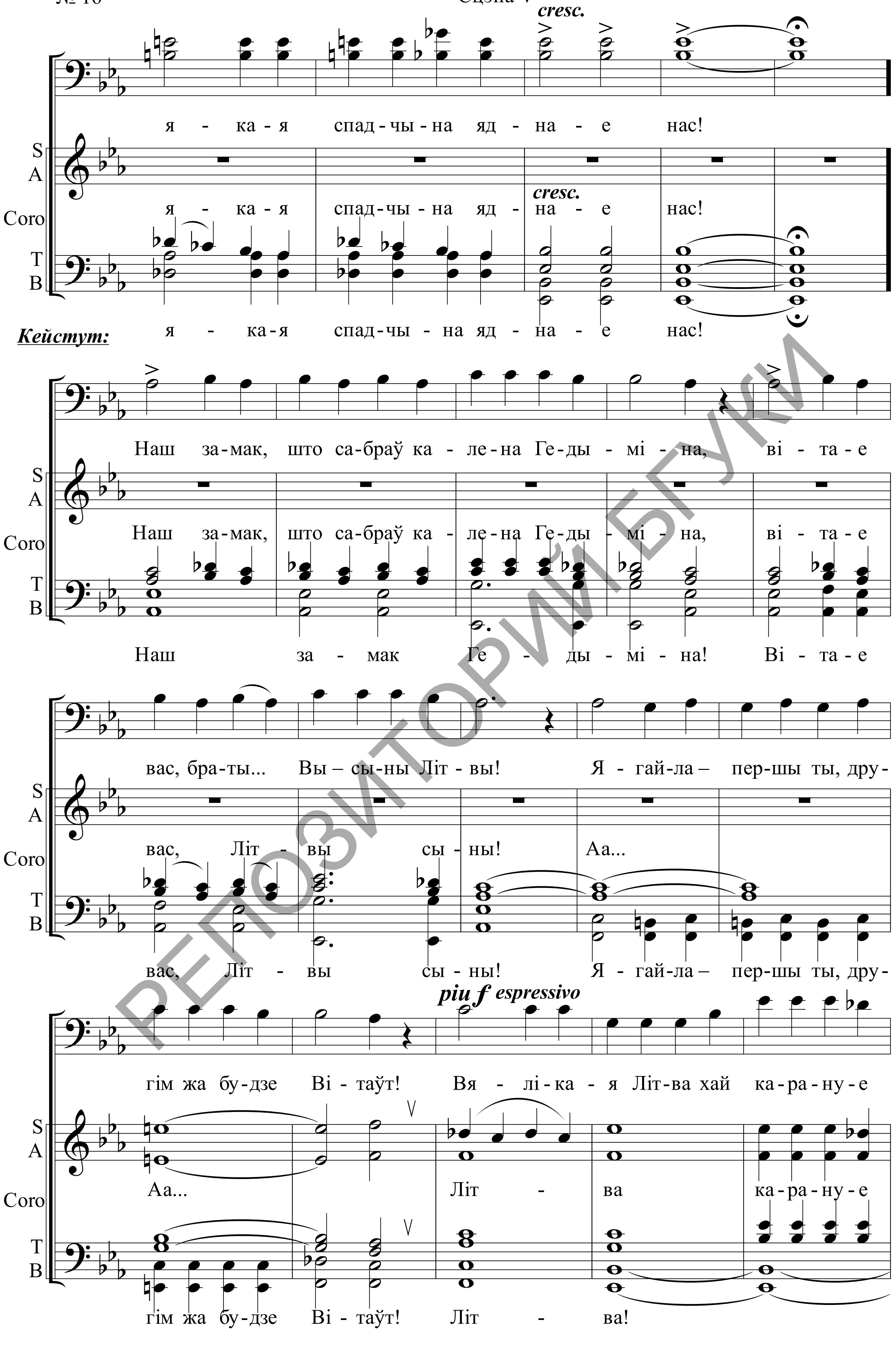
РЕПОЗІТОРЫЙ БГУКІ
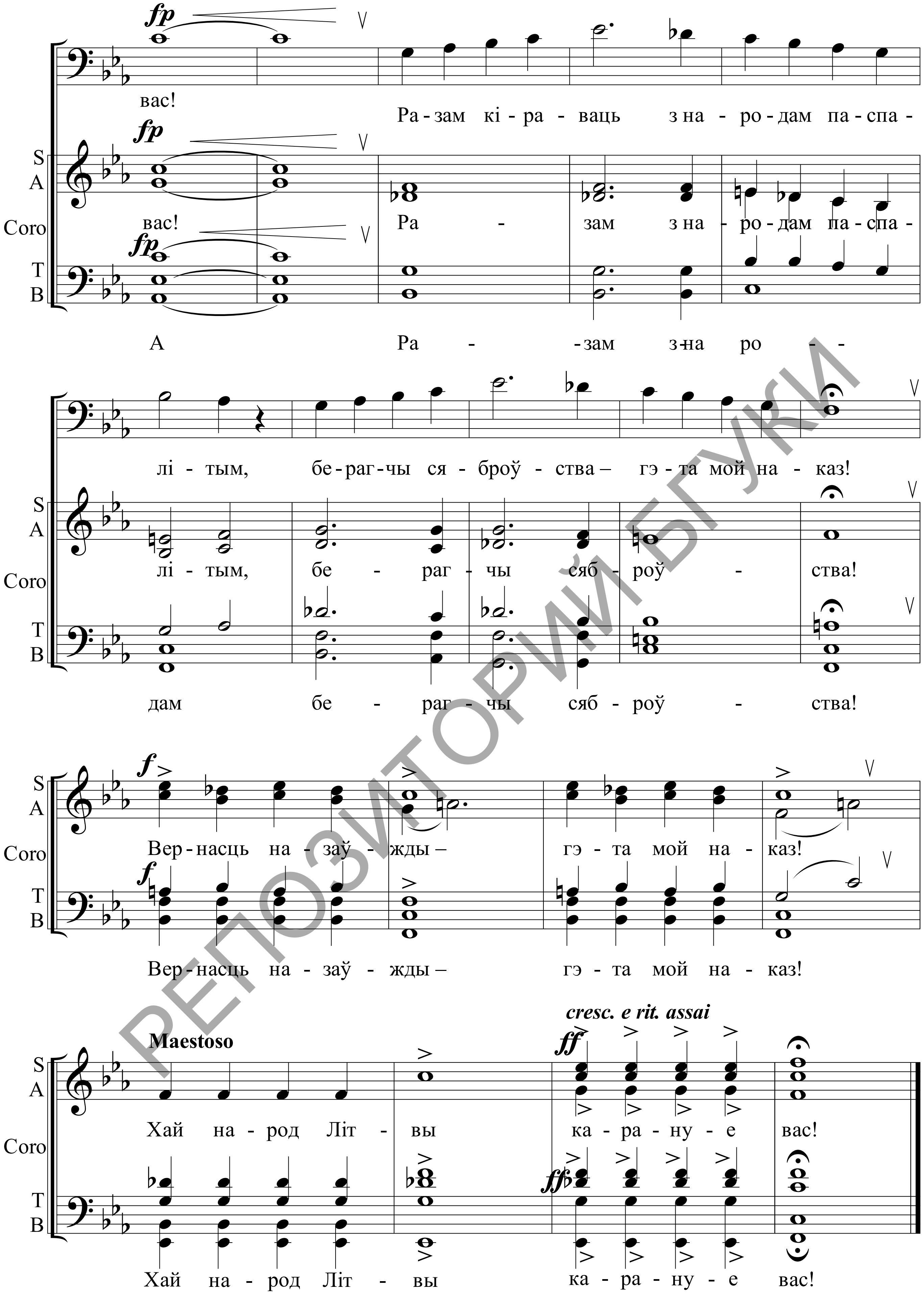
РЕПОЗІТОРЫЙ БГУКІ

Сцэна VI
Грунвальд

Лірнік:

Пайшоў на здраду злосную Ягайла:
Бірутэ, Кейстут, Вітаўт у палон
Патрапілі і нават не чакалі,
Што на злачынства тое здольны ён.
Душа яшчэ грахі якія месціць?
І за карону вольнае Літвы
Быў родзічам знявечаны сам Кейстут –
Ягайлавы забілі гайдукі.
А Вітаўта чакала ўсё ж збаўленне
Каханнем любай жонкі і цяплом,
Бо розумам яе, учынкам смелым
Трымаў ад смерці ратаванне ён.
Жаданне ўлады – чорная атрута...
На польскі трон Ягайла ўзышоў
І на радзіму адпусціў Бірутэ,
Дзе вогнішча святое між лясоў.
Каб згасла кроў і памяць не крычала
Якой яшчэ прыдбаеце бяды?
Ідзе, ідзе крыжацкая навала –
І разам аб'ядналіся браты.

№ 17. Хор народу «Вітаўт Вялікі»

Coro a capella
Moderato

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
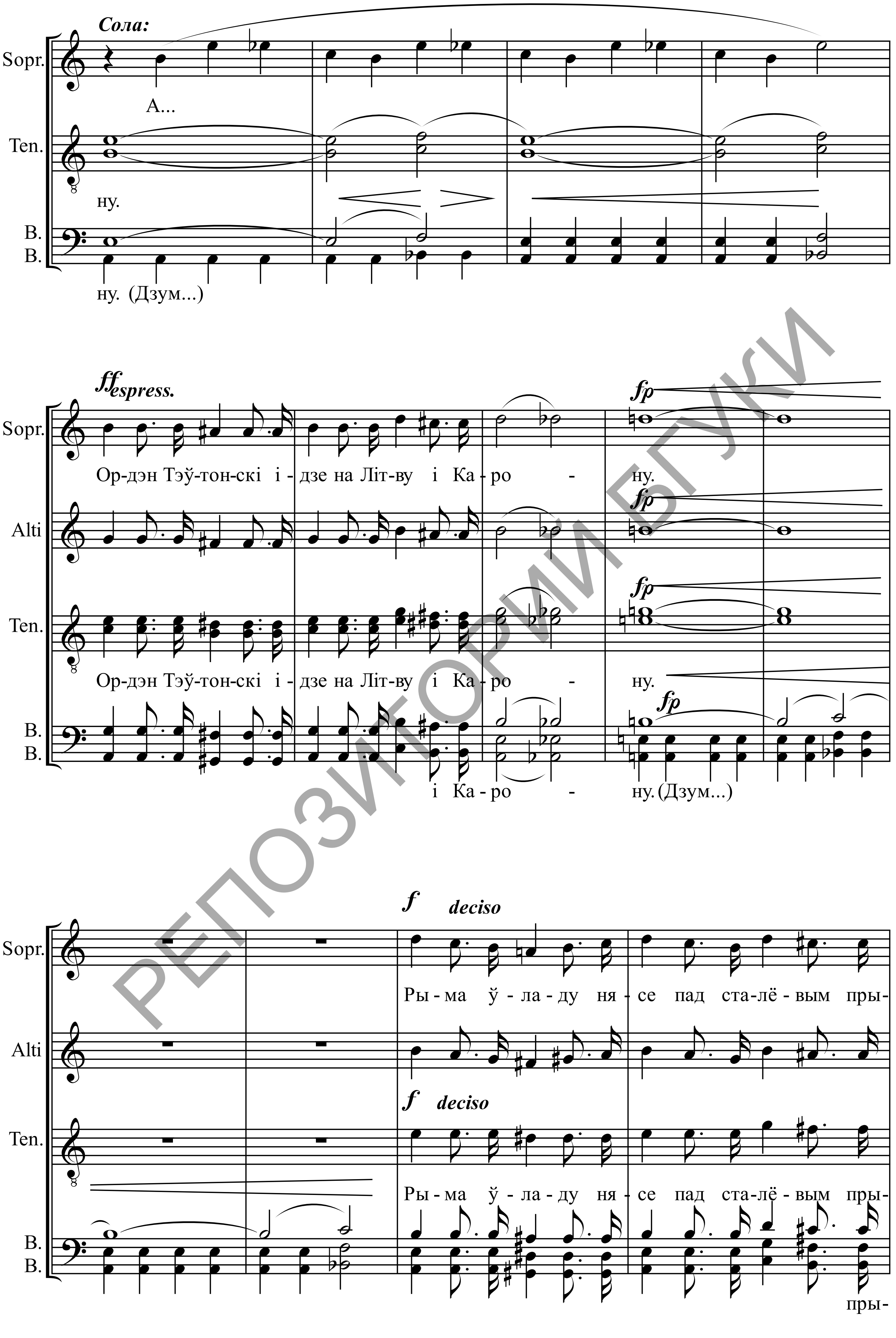
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
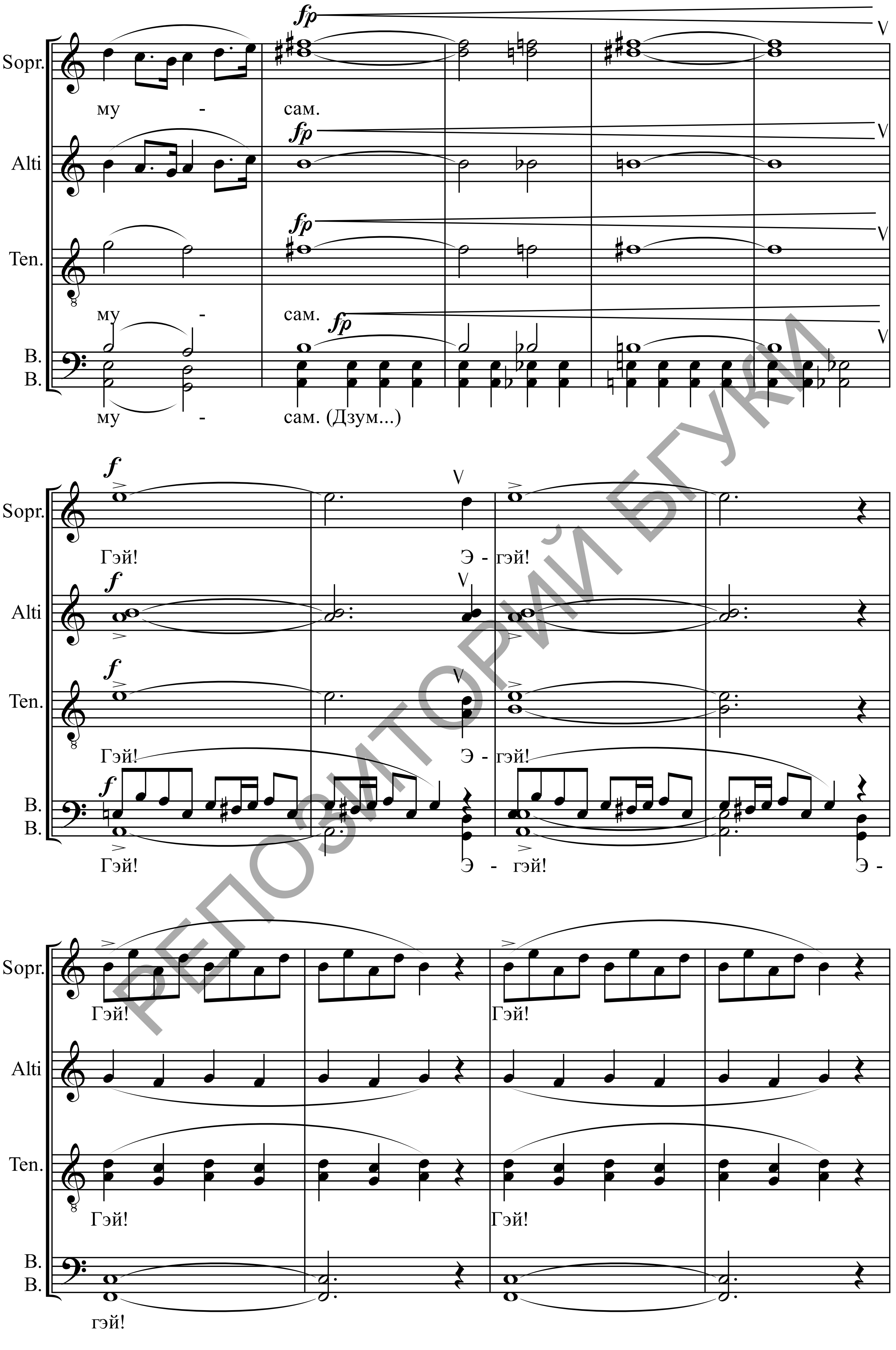
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
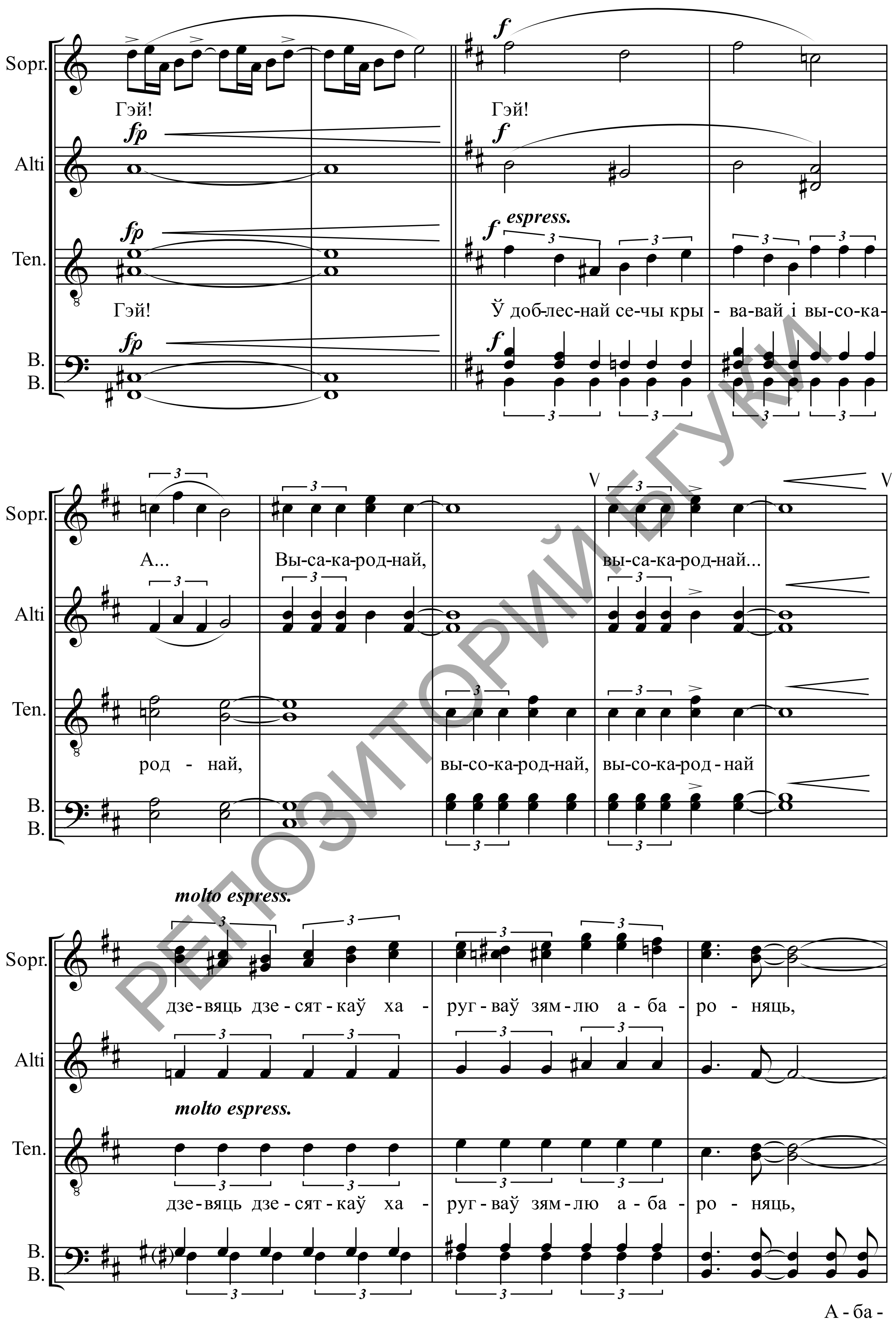
РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКІ
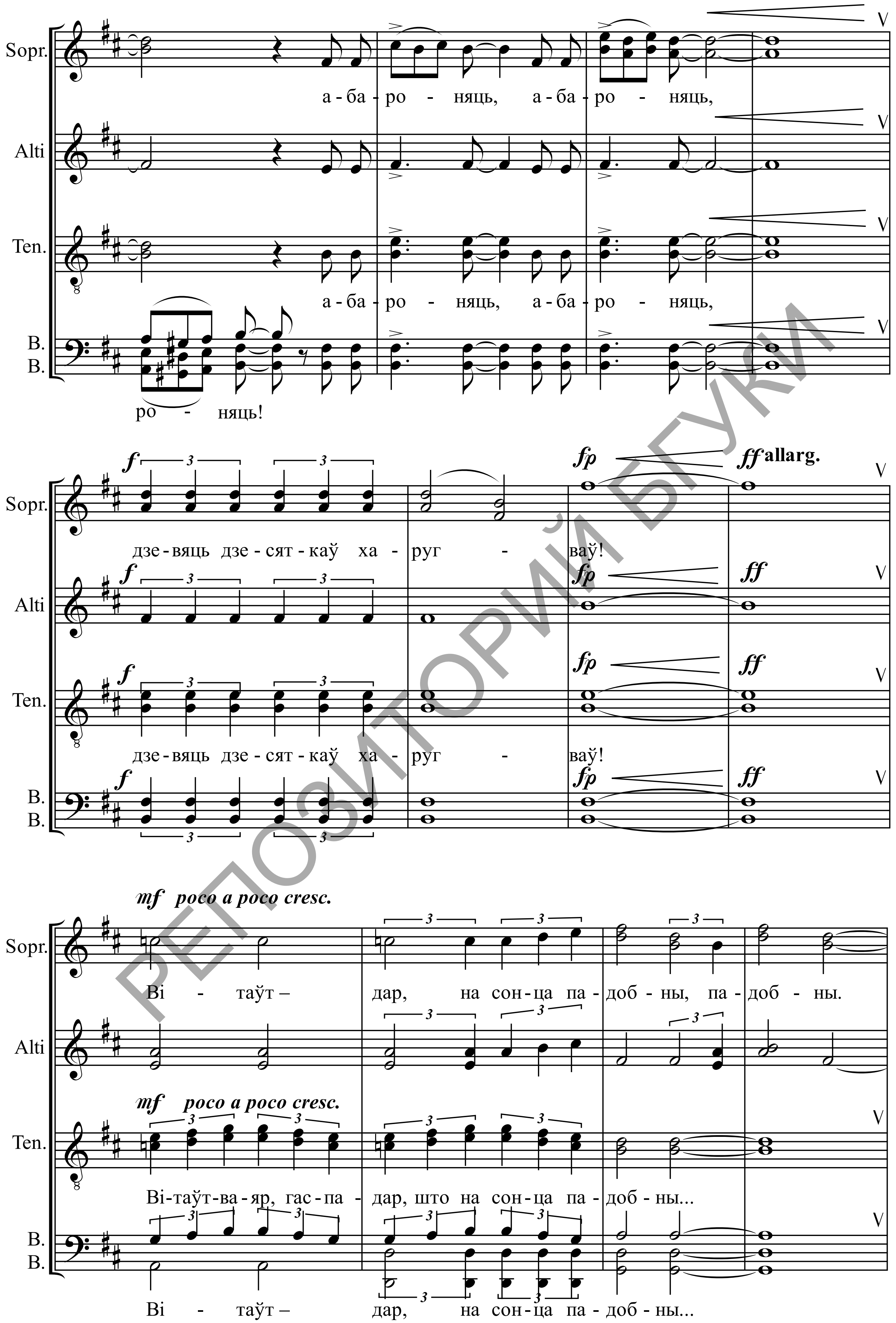
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 17

Сцэна VI
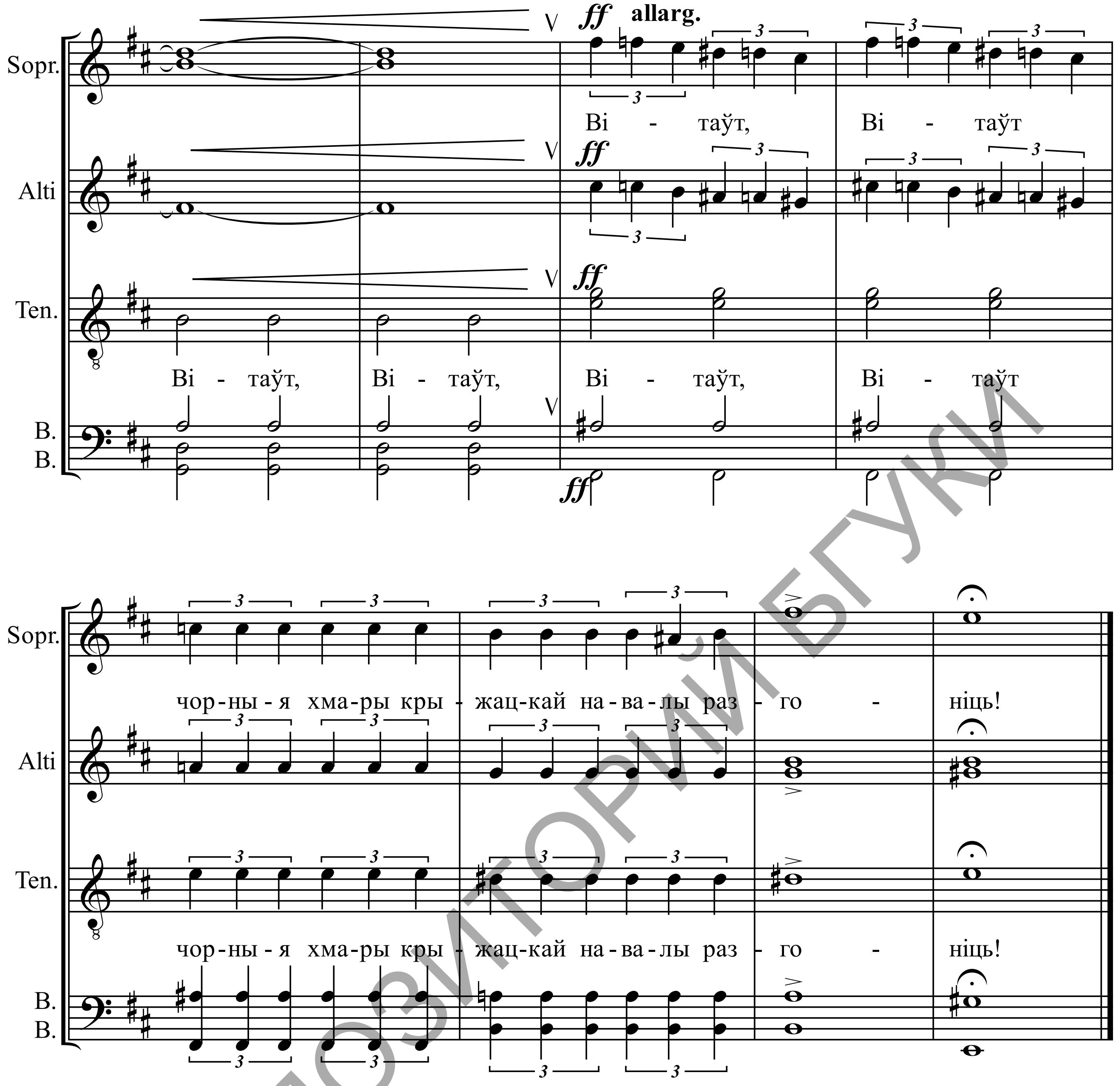
РЕПОЗІТОРИЙ БГУКИ

№ 18. Хор народу «Ганна Смаленская»

Coro a capella
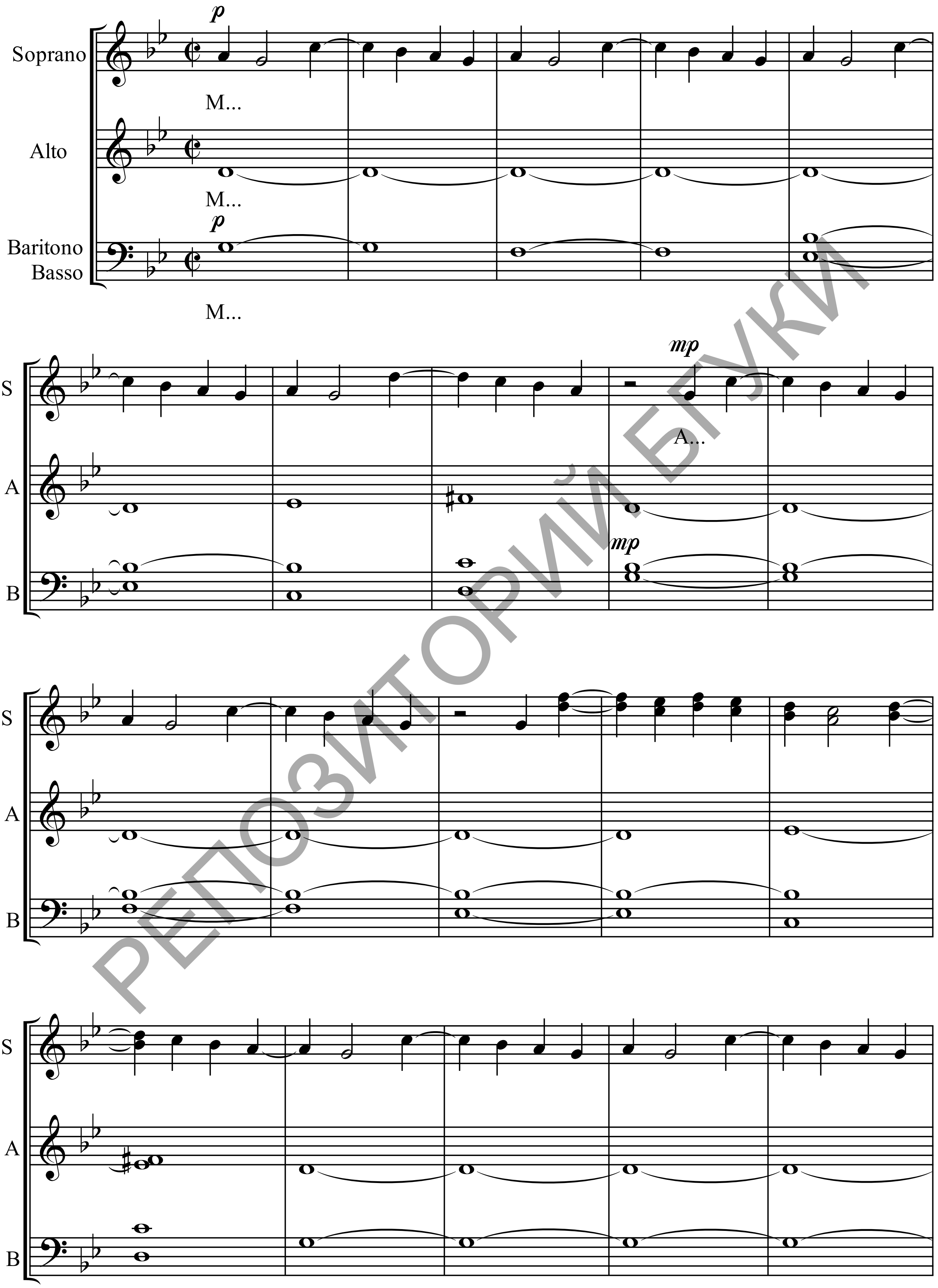
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
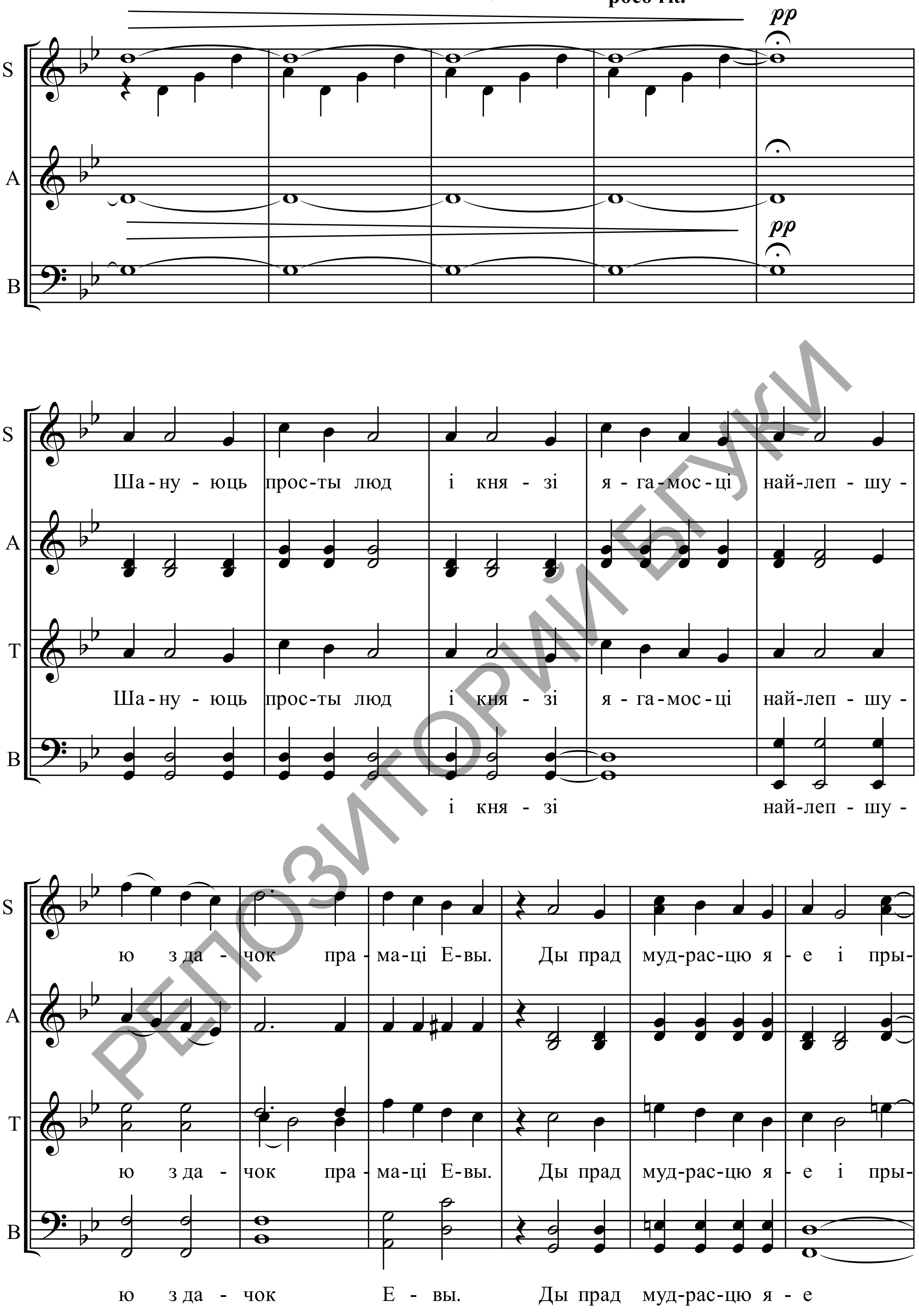
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
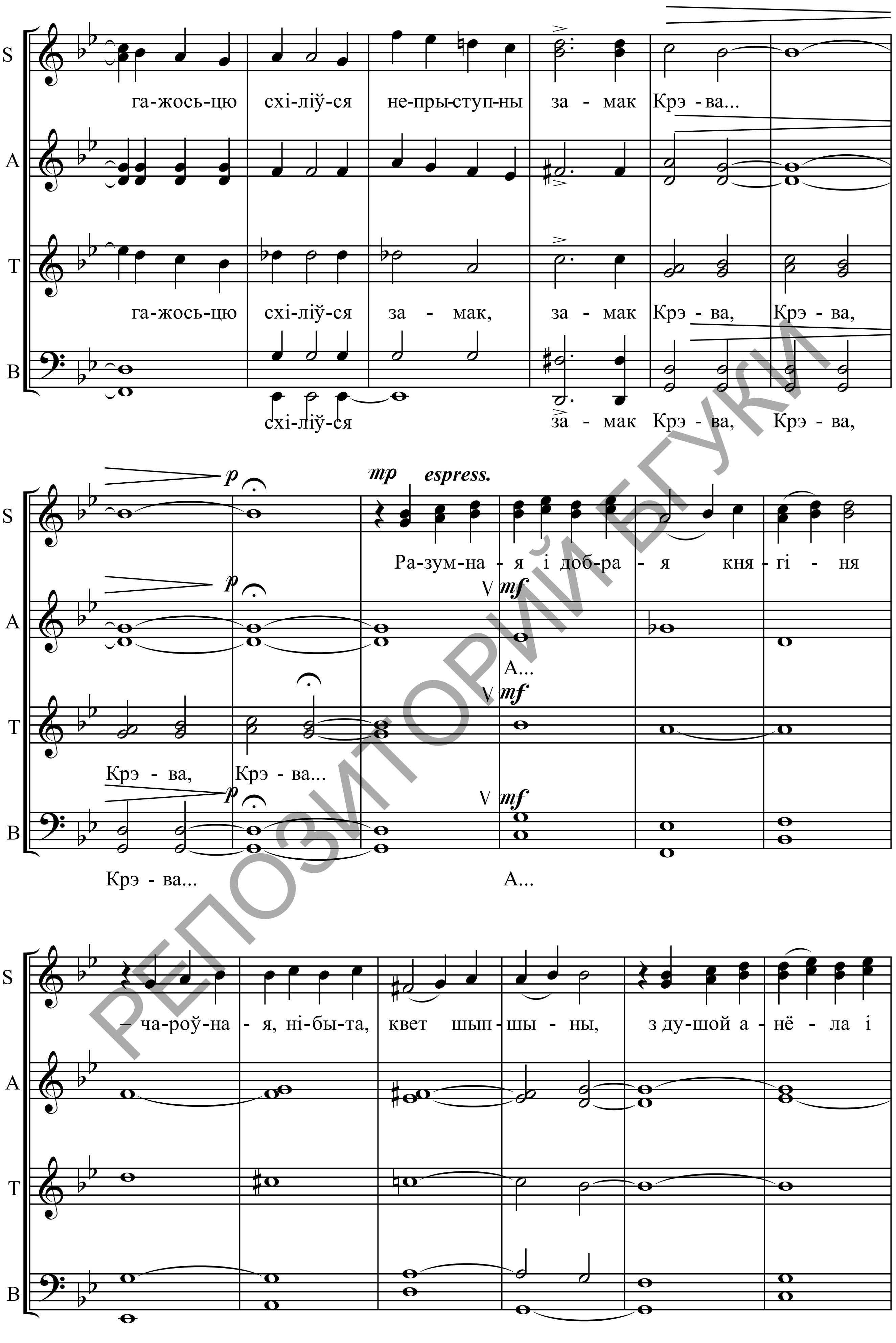
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
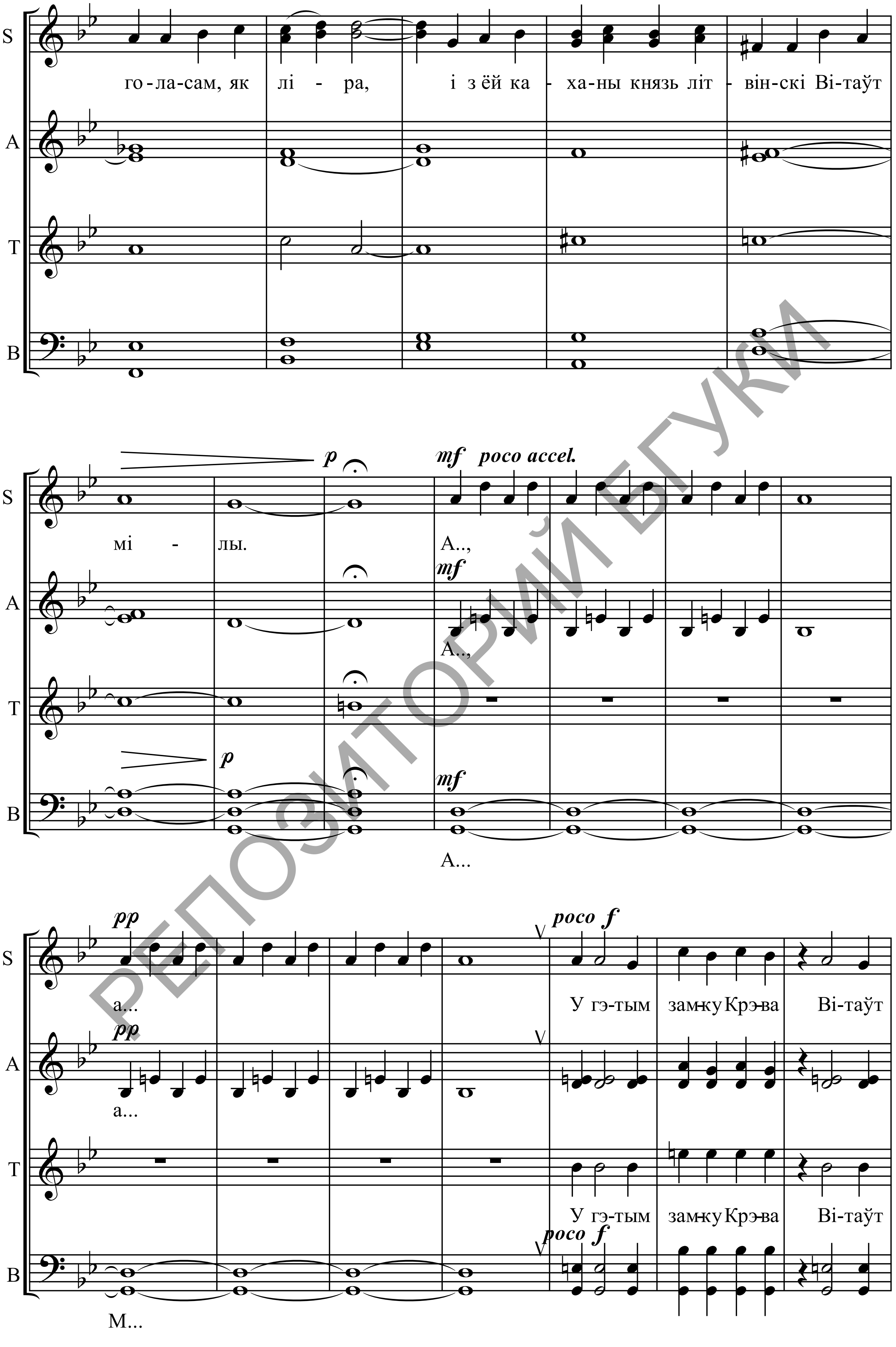
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
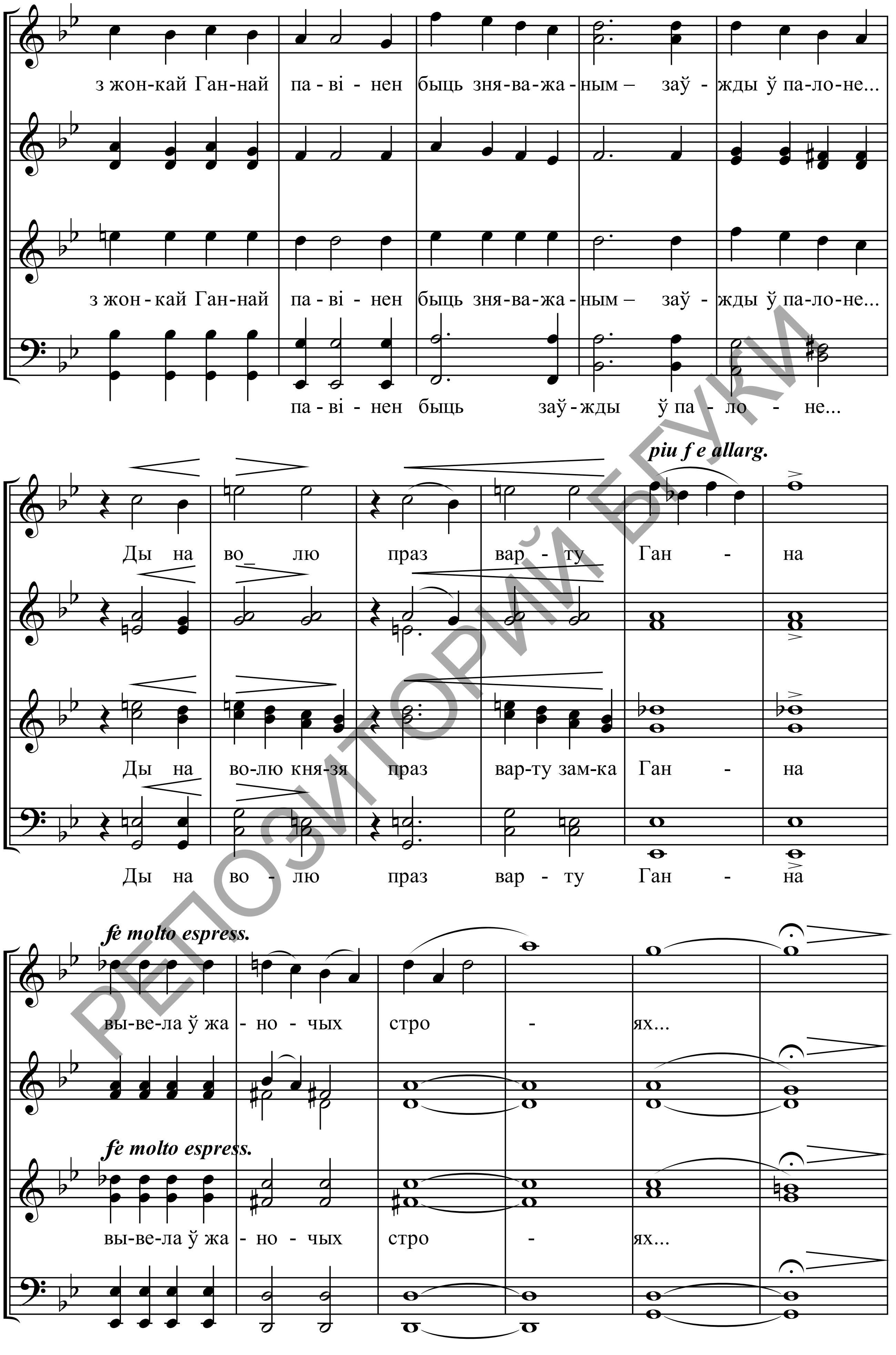
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
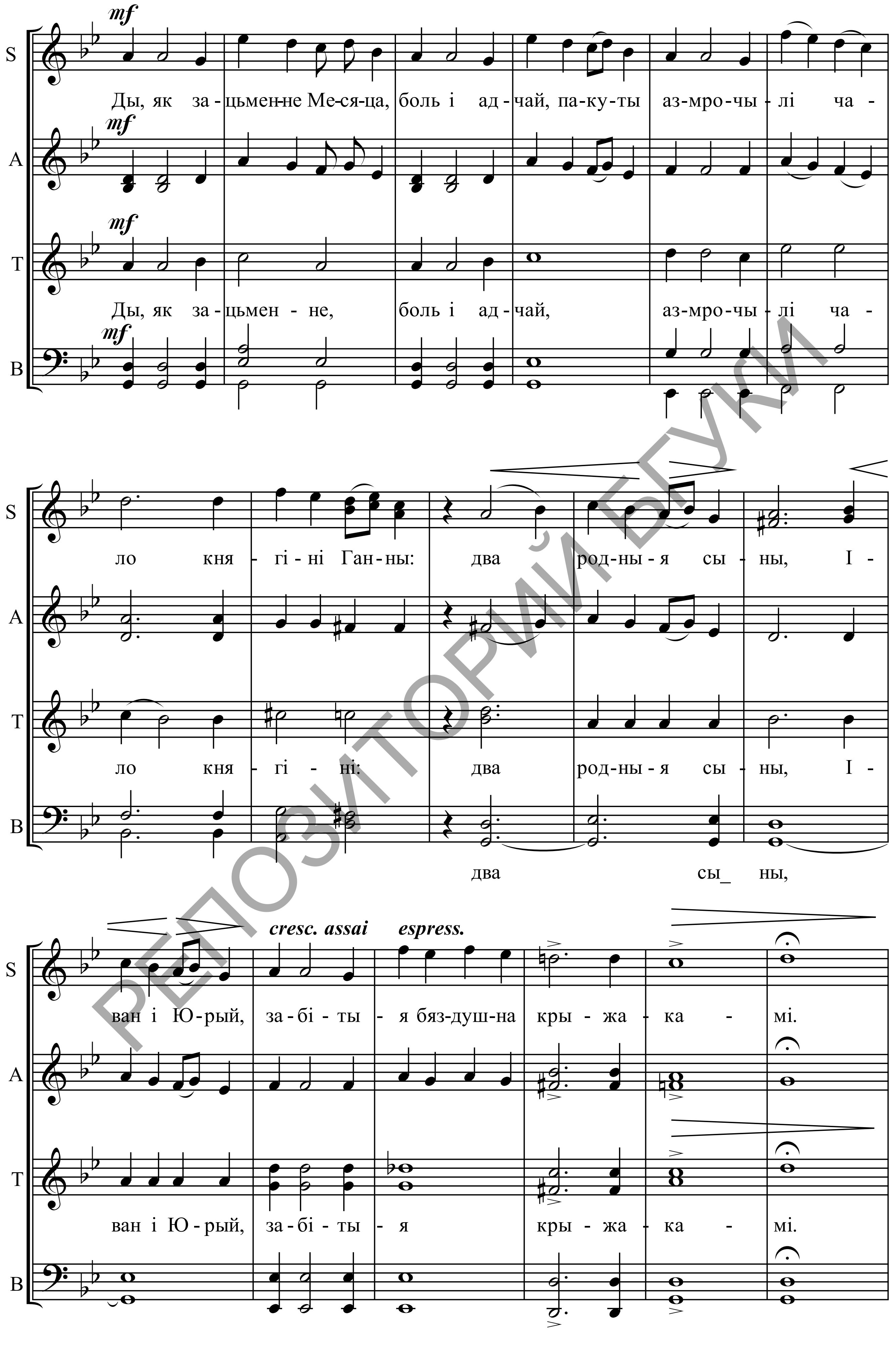
РЭПАЗІТОРЫЙ БГУКІ
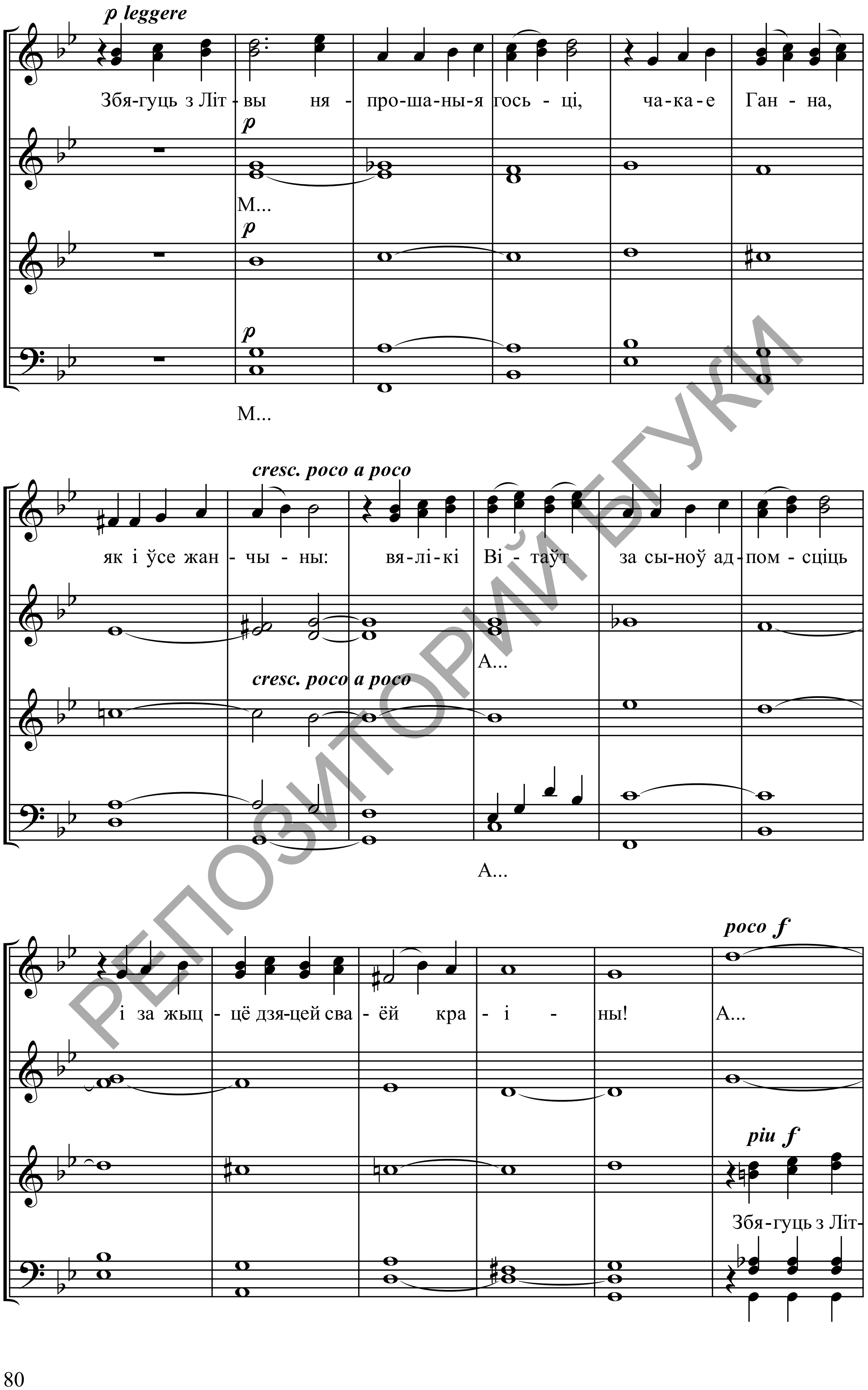
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
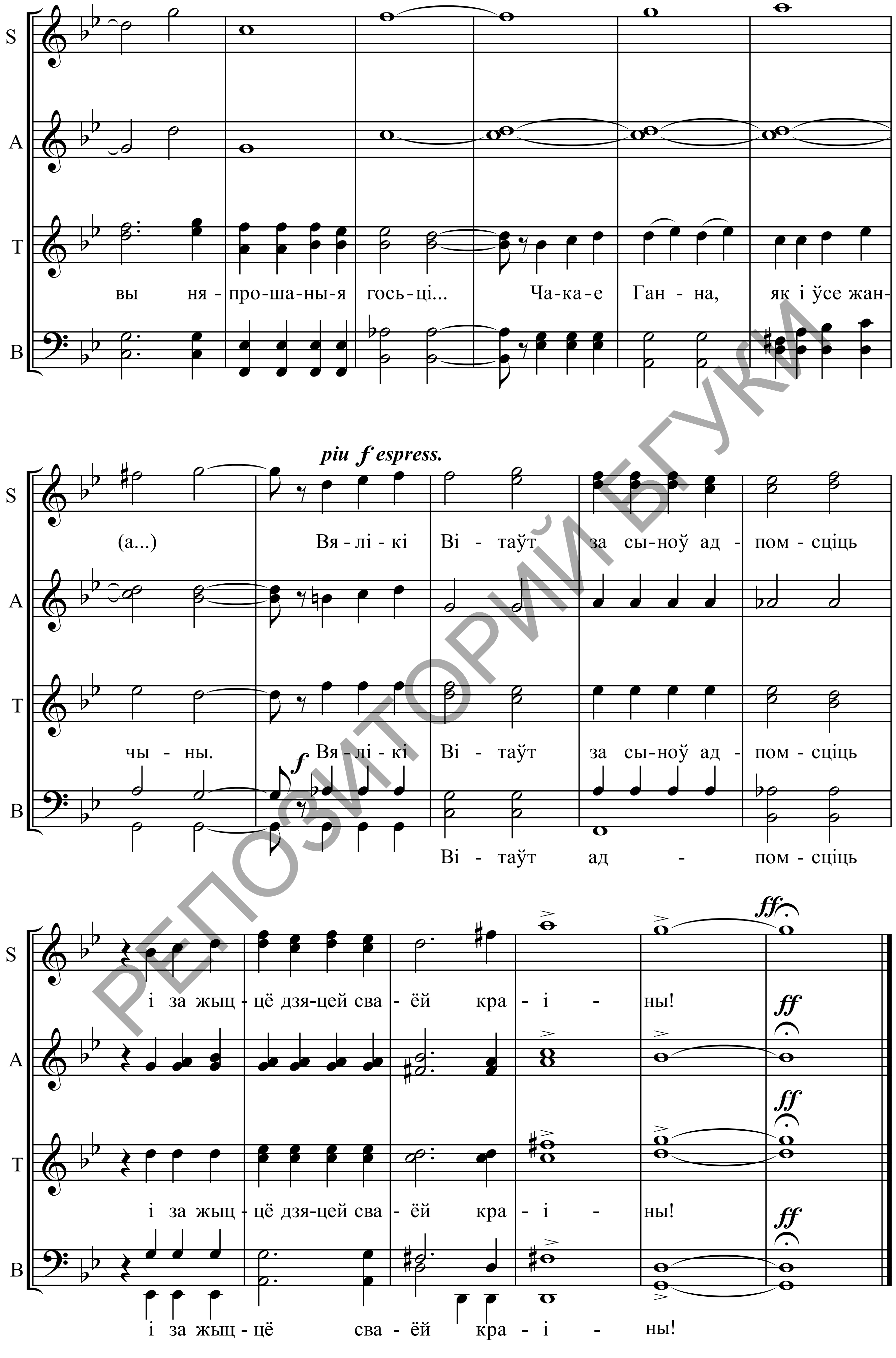
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 19. Арыя Ганны

Прачувальна, выразна
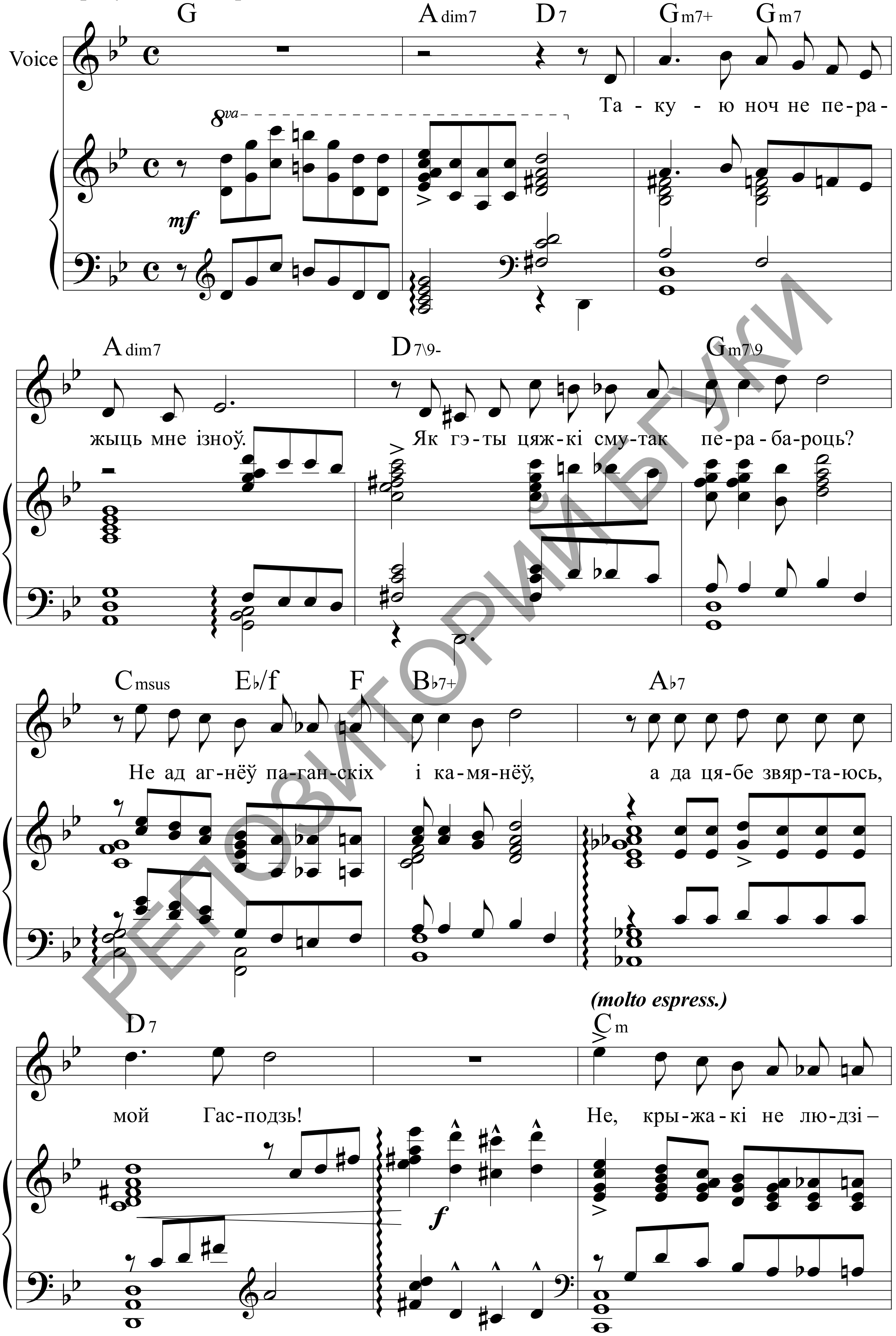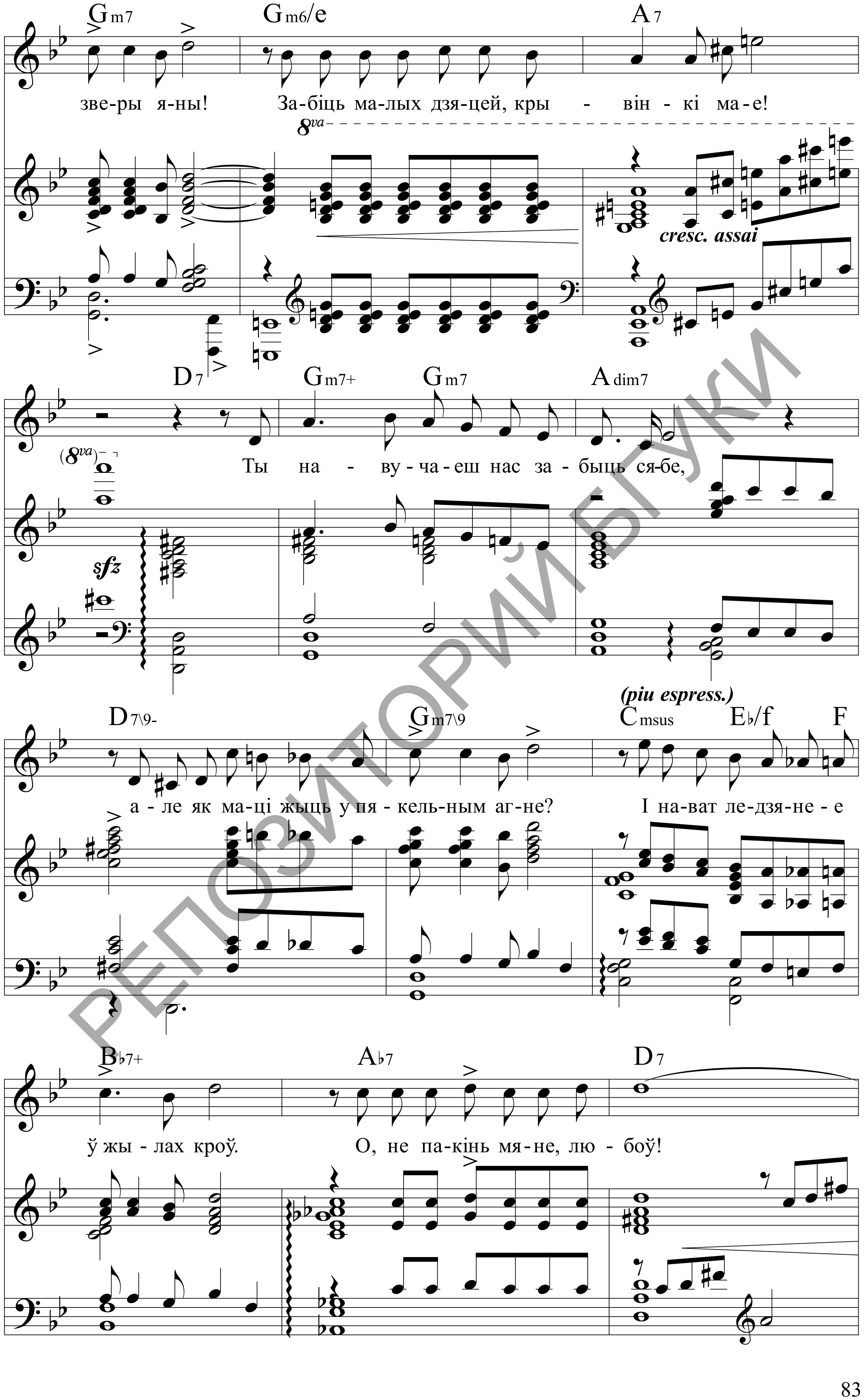
РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

№ 19

Сцэна VI
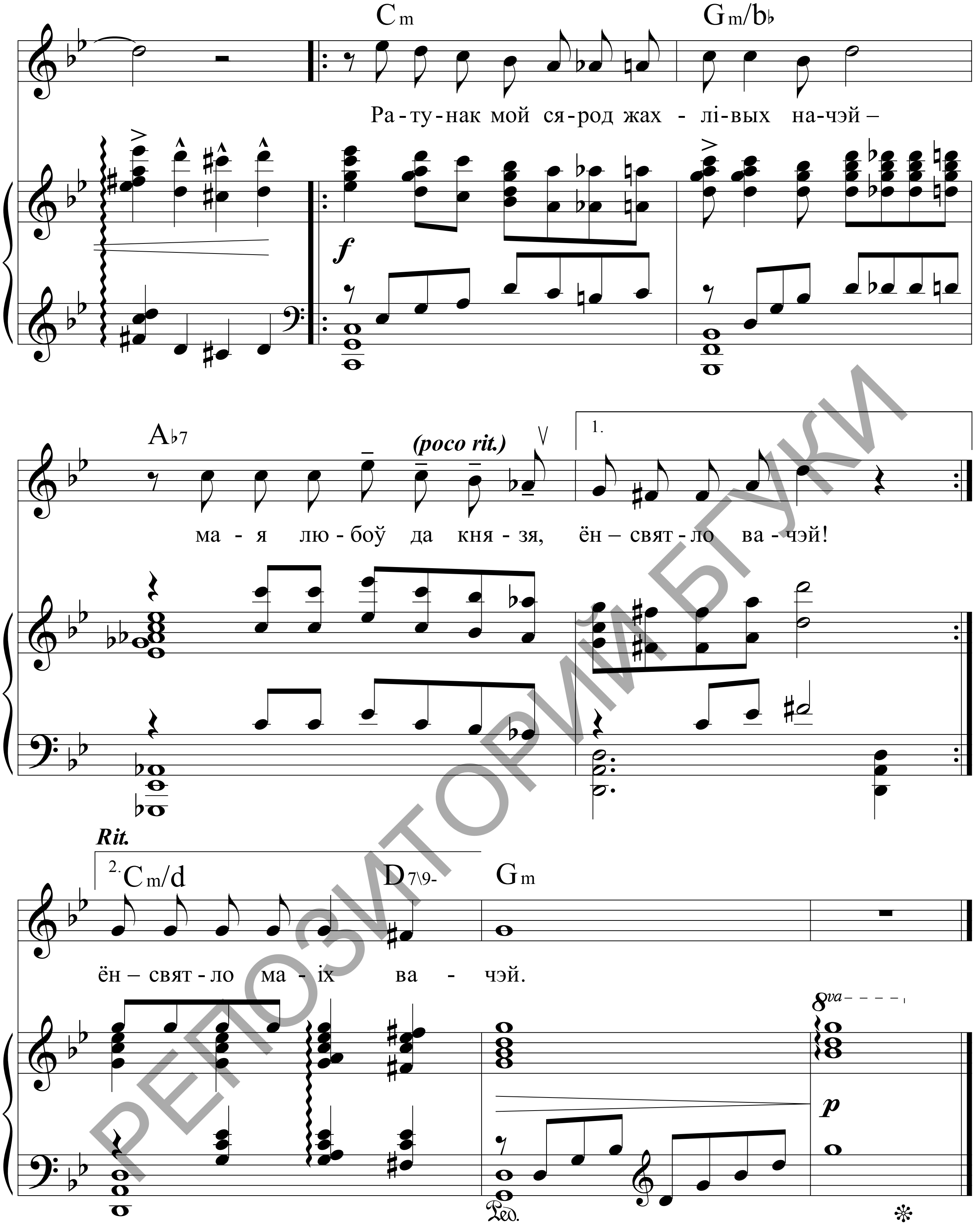
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 20. Дуэт Вітаўта і Ганны
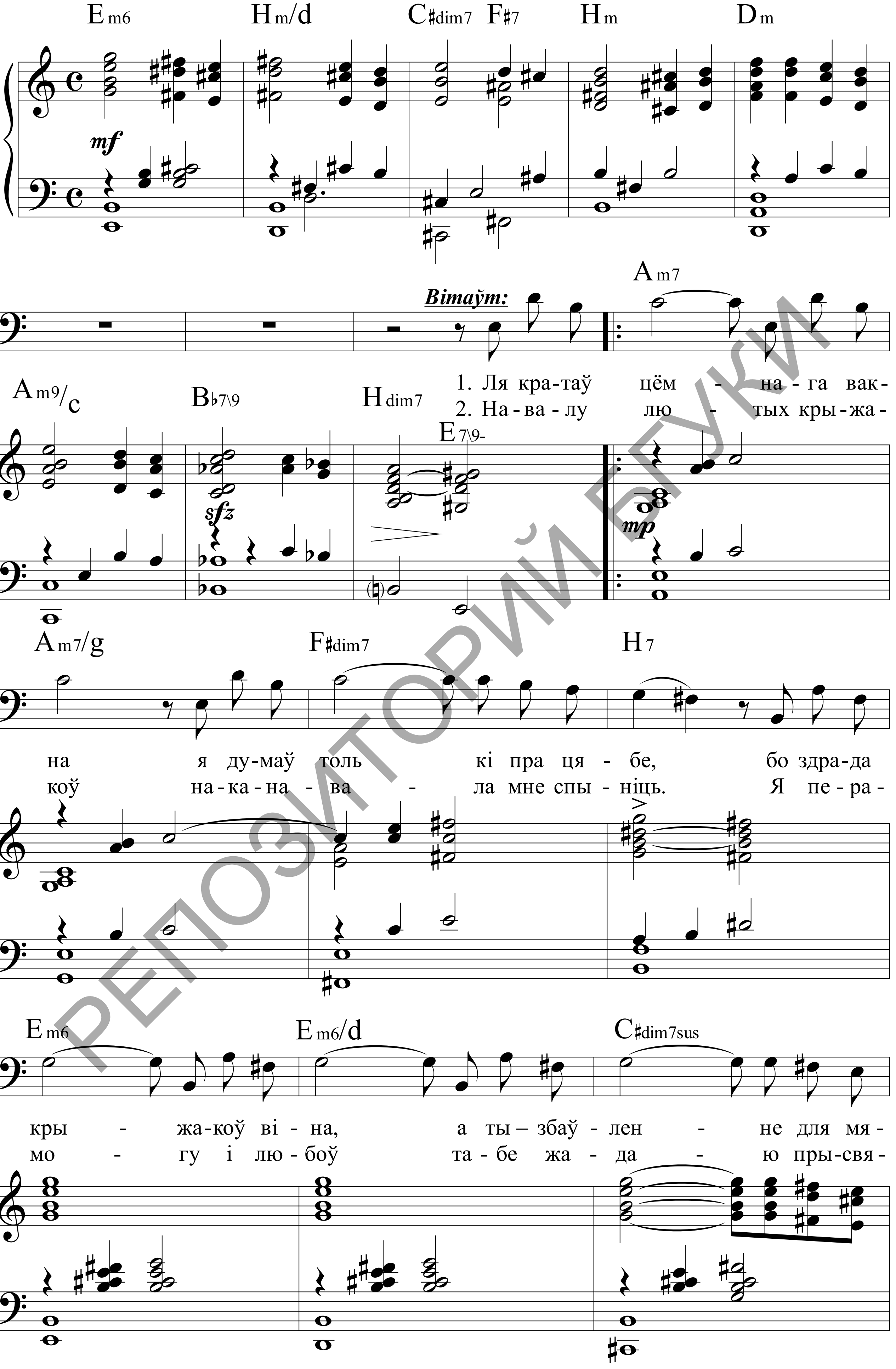
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
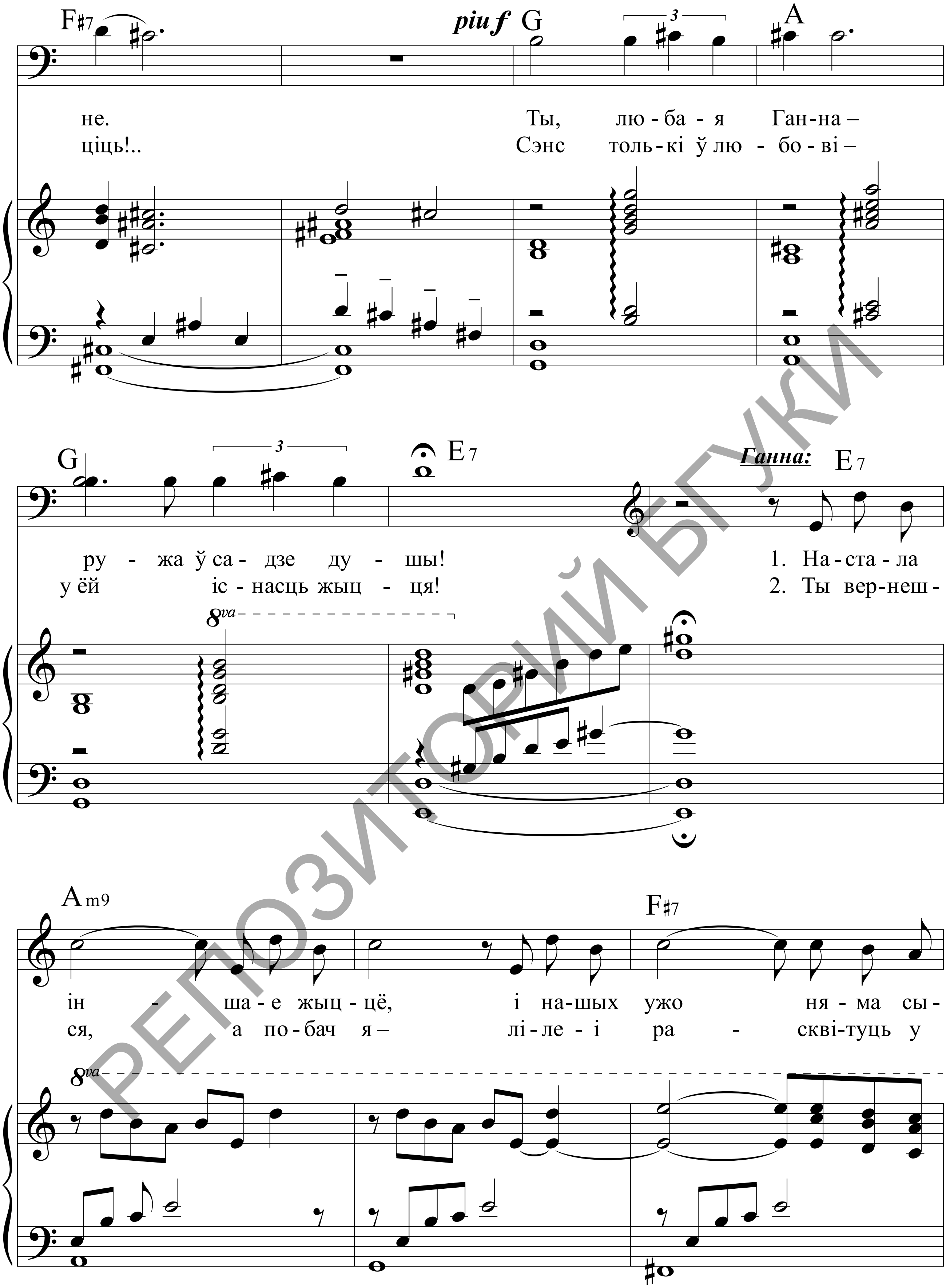
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
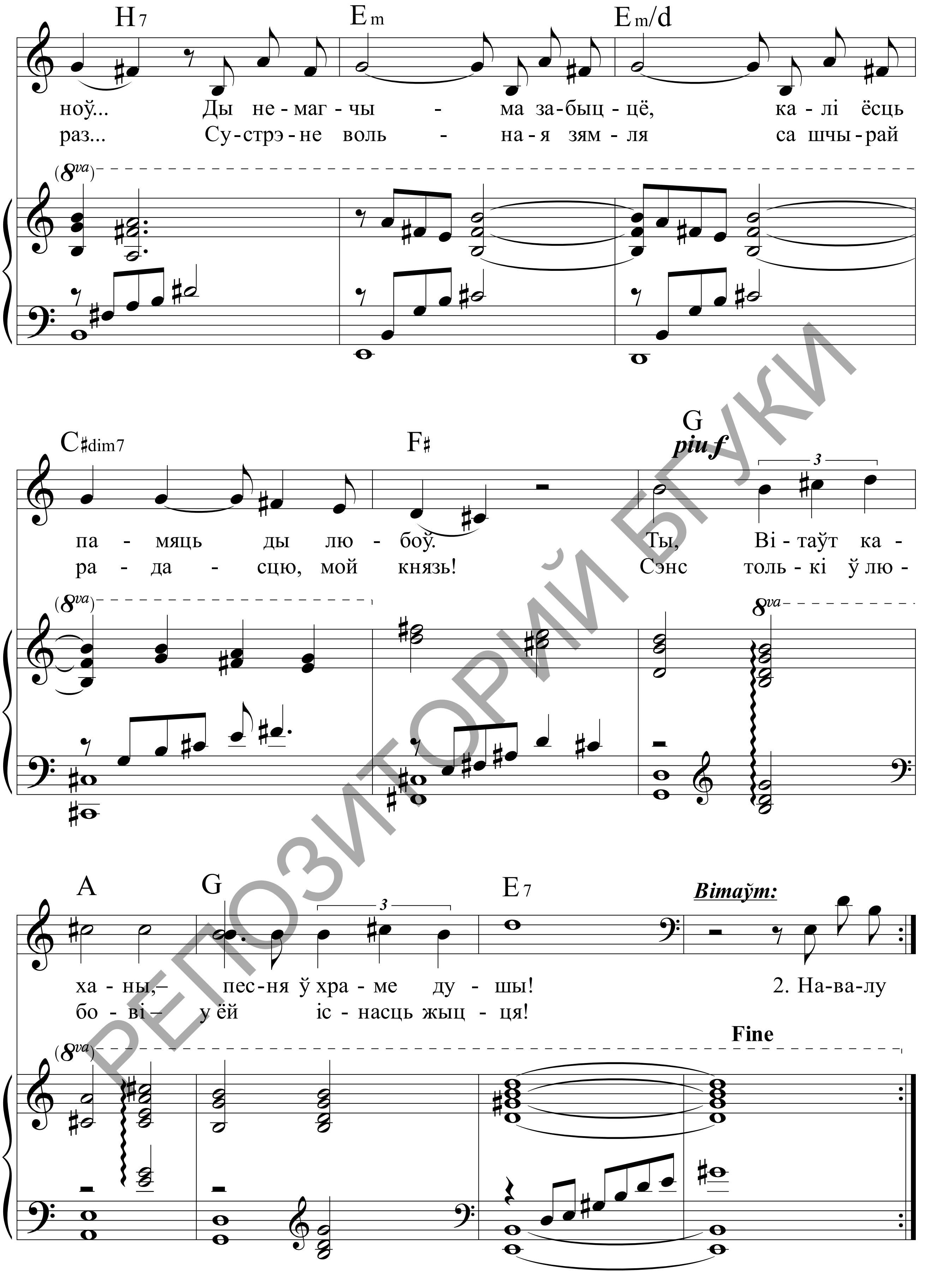
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 21. Ягайла з хорам народу
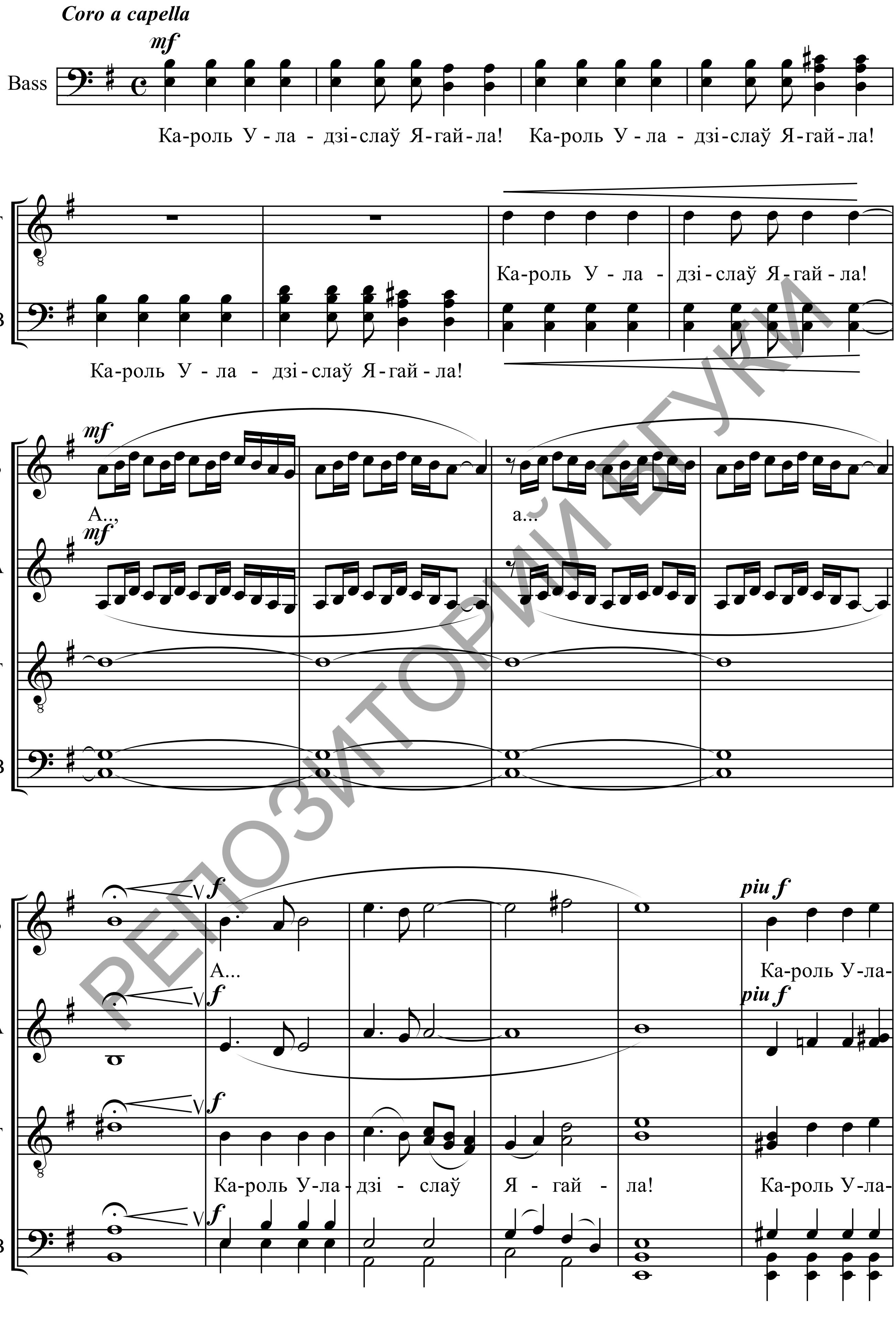
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
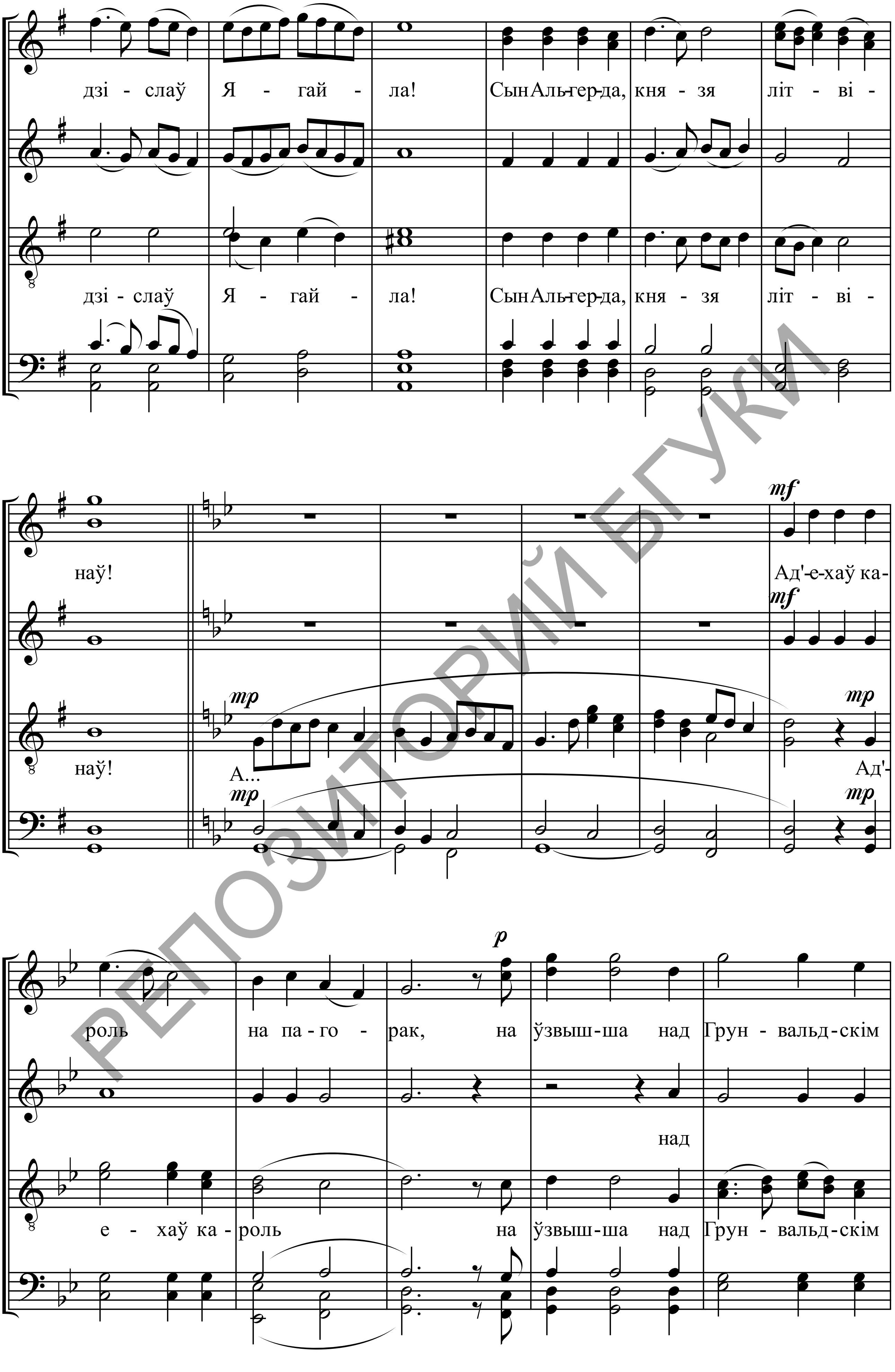
РЕПОЗІТОРИЙ БГУКИ

Сцэна VI
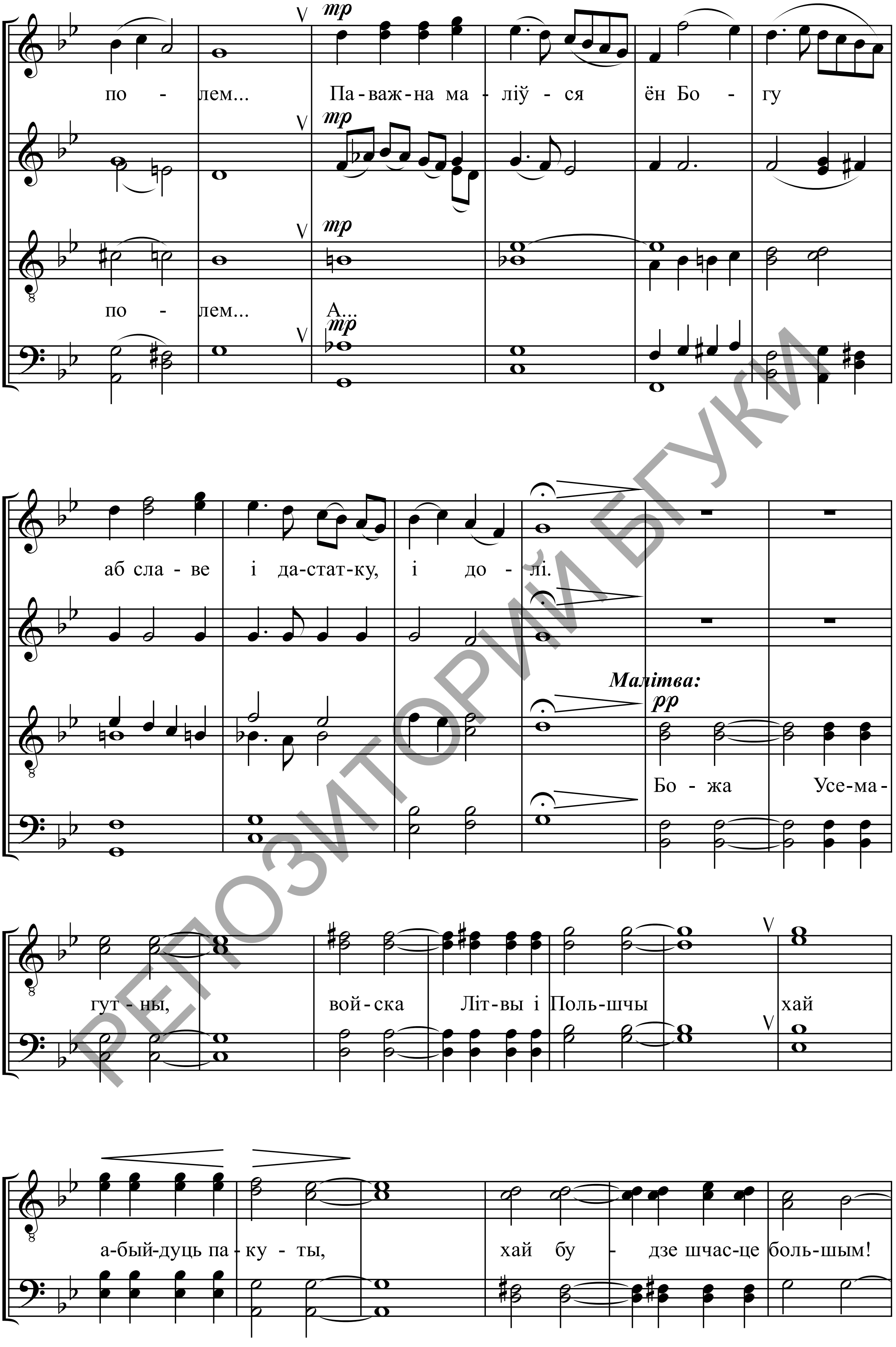
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Сцэна VI
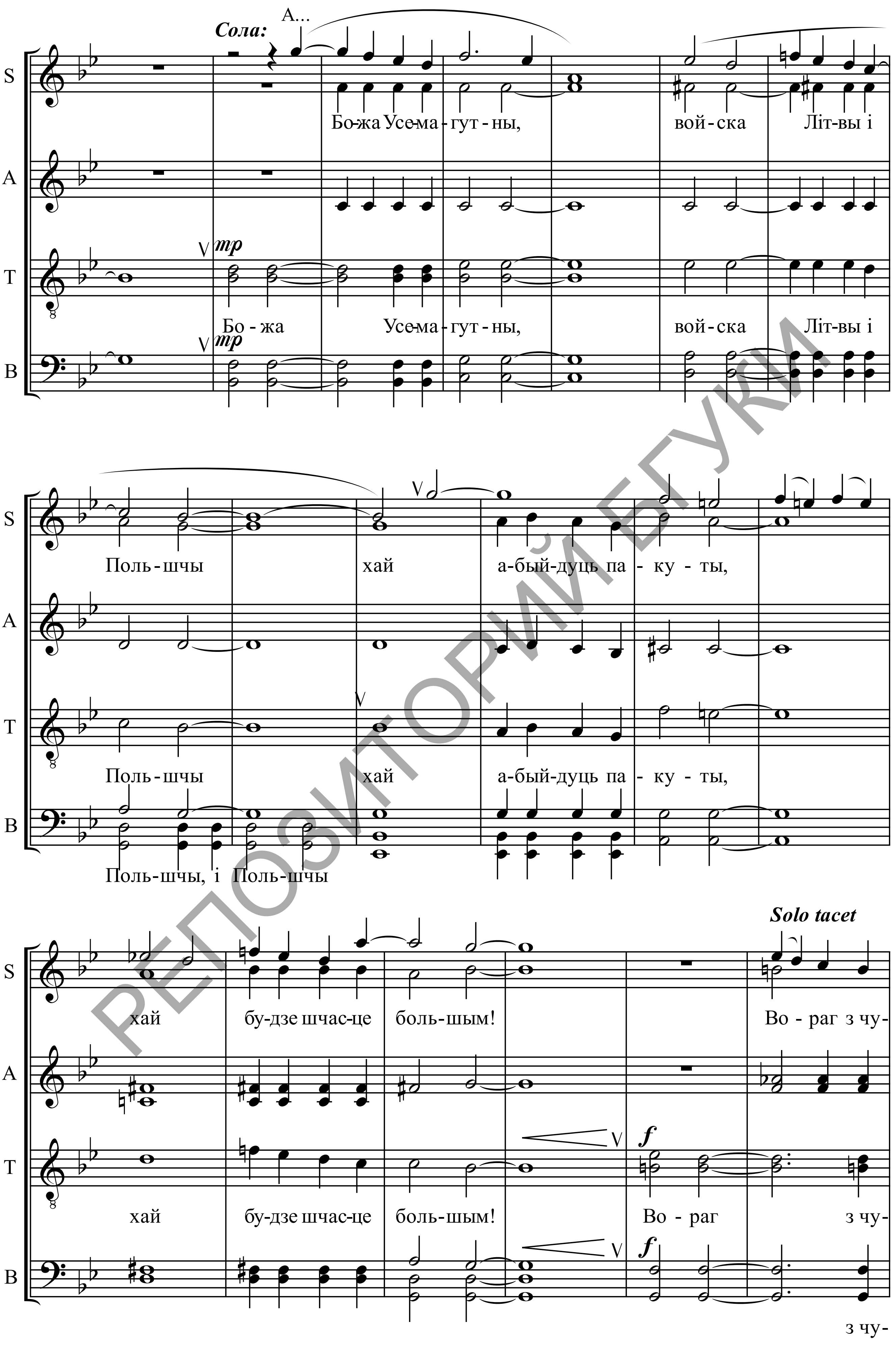
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
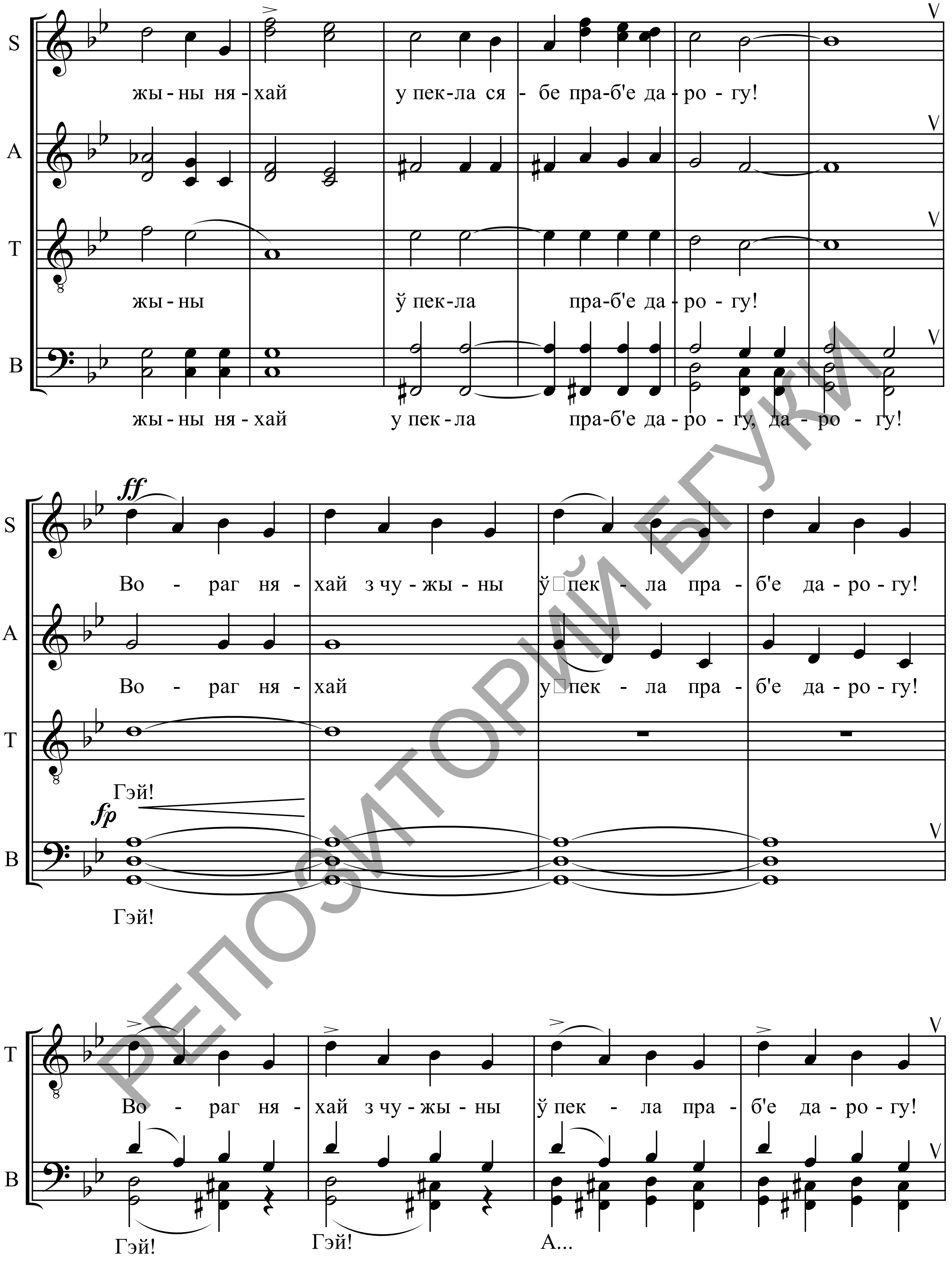
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 21
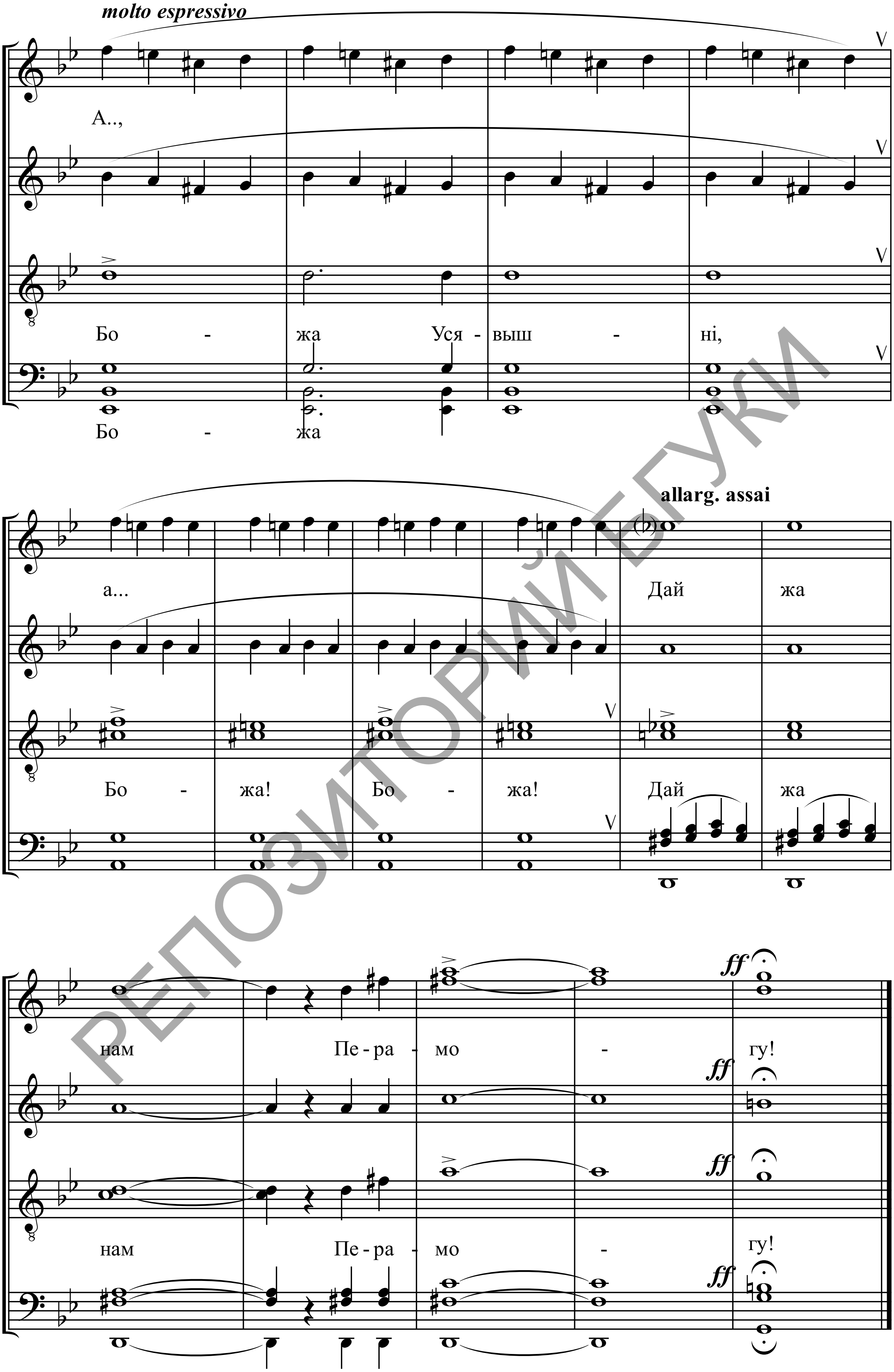
РЕПОЗІТОРЫЙ БГУКІ

Лірнік:
Кароль малітву скончыў на пагорку,
Нясуць яму тэўтонскія герольды
Мячы, як выклік да крывавай бітвы,
Дзе будзе мноства хрысціян забіта.
І вось ідуць на Ордэнскае войска
Харугвы з Польшчы, Львова і Падольска,
Літвінскія, мараўскія харугвы
Адпомсцяць разам за зямлі пакуты.
Агнём страляюць гучныя гарматы,
І наступаюць рыцары ўпарта –
Атака княства ўжо амаль адбіта.
А ці стрымае крыжаносцаў Вітаўт?
Сямён-Лунгвень, мсціслаўскі князь адважны,
У бой апошні, жорсткі, рукапашны
Накіраваў смаленскія харугвы
І крыжакоў стрымаў напор магутны.
А Вітаўт зноў імкнуўся ў наступленне,
Дзе стрэлы зіхацелі, як імгненні…
І армія варожая разбіта –
Магістр Юнгенген мячом забіты.
…Шчаслівай зоркай Перамога
Усходзіць над палкамі
І усхваляюць Пана Бога
Літвіны і палякі.
Ды кожны прыхіліцца мусіць
Прад Вітаўтавым ззяннем.
Хай над Літвой і Белай Руссю
Гучыць яго пасланне!

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

№ 22. Пасланне Вітаўта

Урачыста ♩ = 76

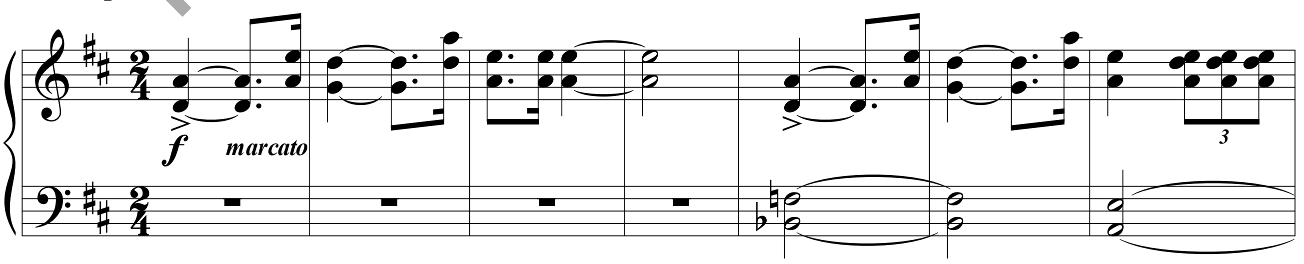

№ 22

Сцэна VI
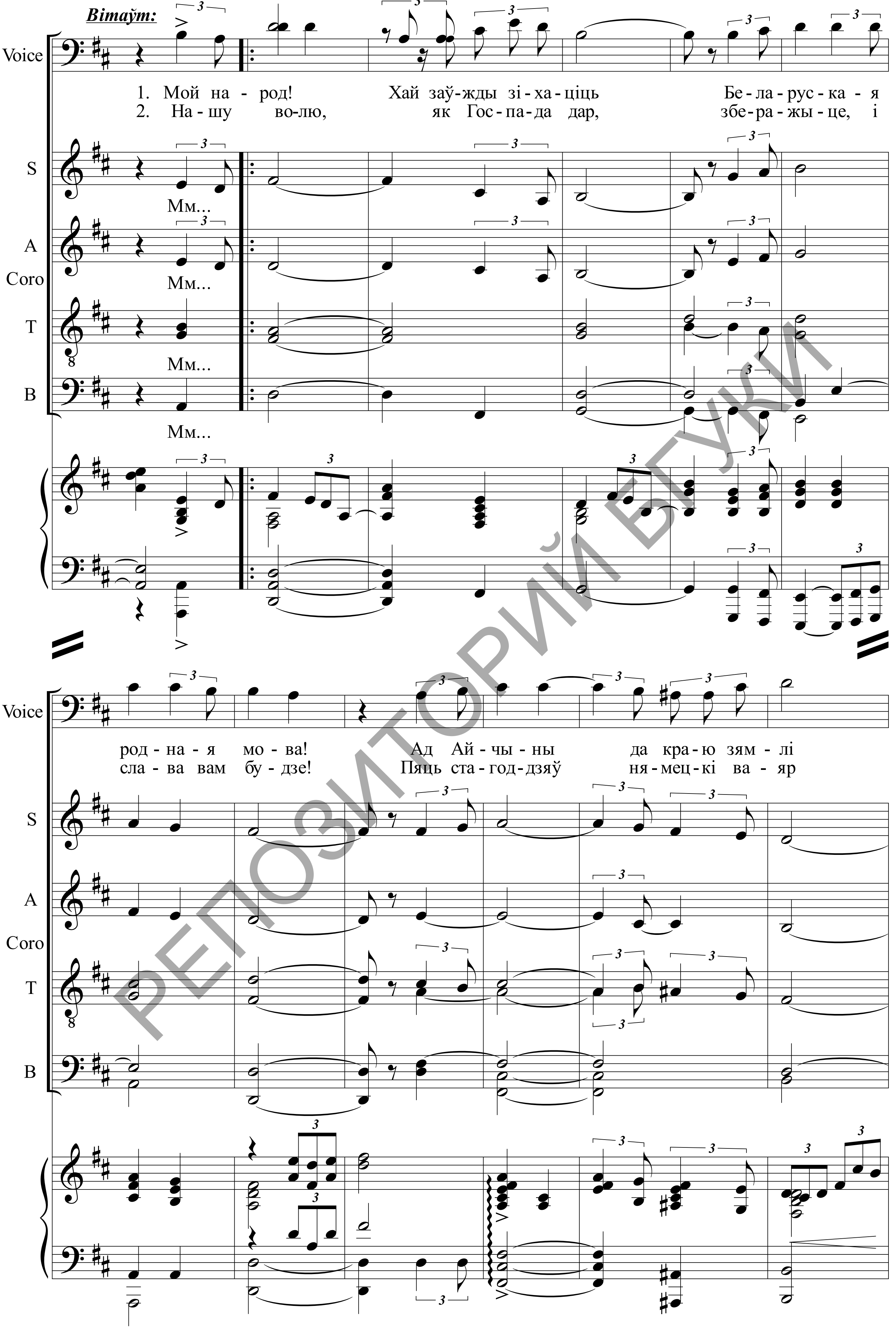
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
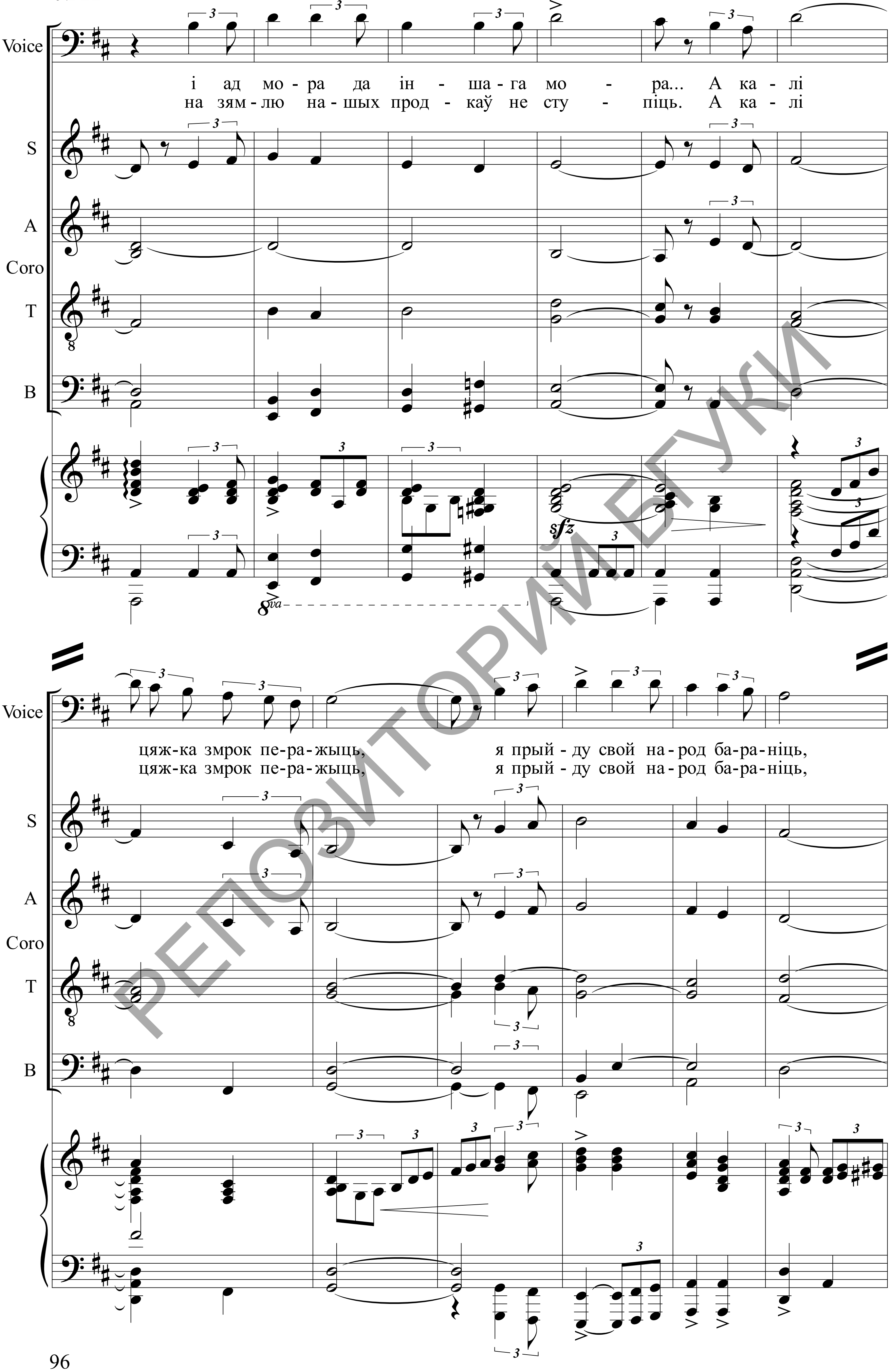
РЕПОЗІТОРЫЙ БГУКІ
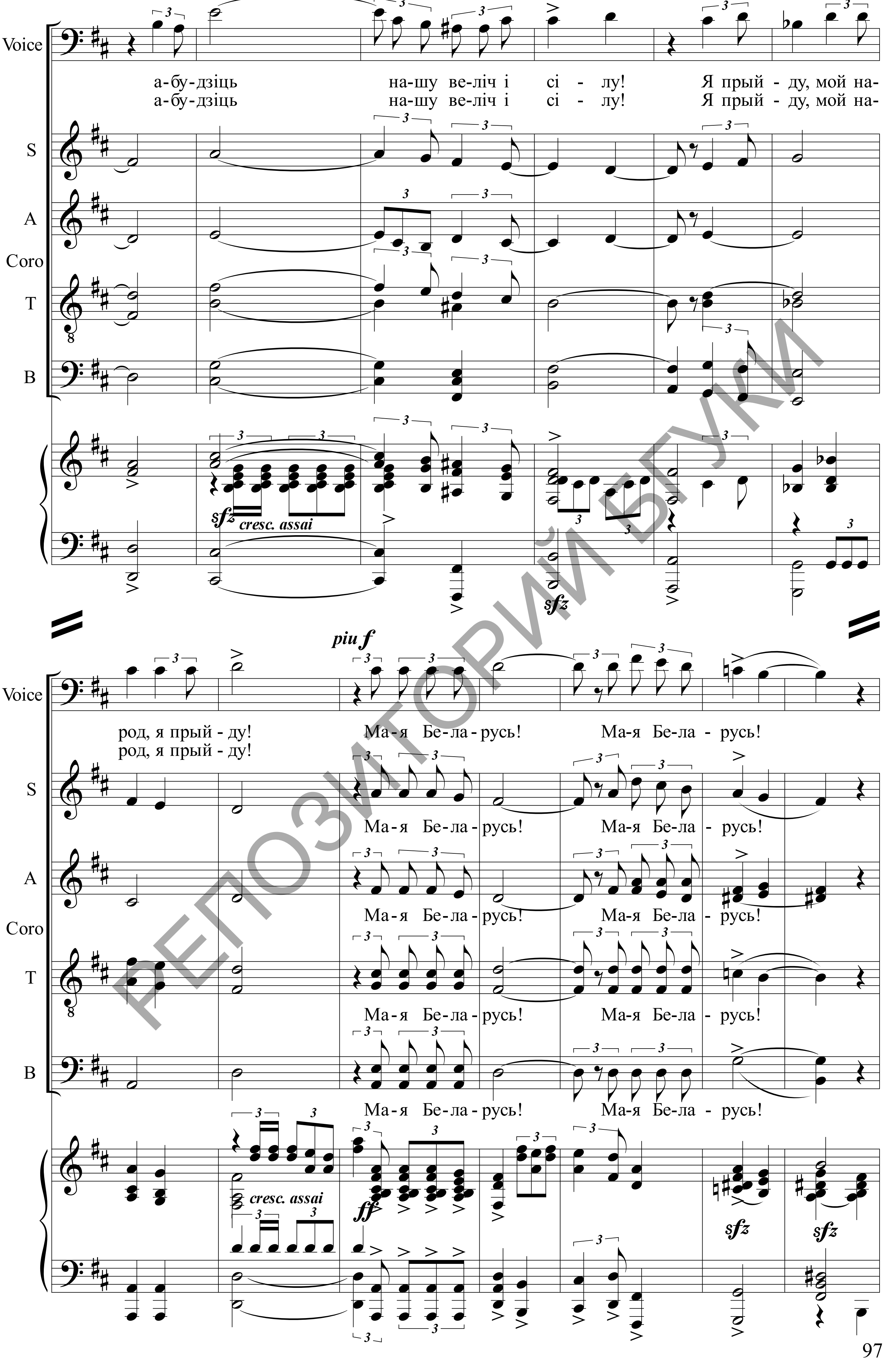
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
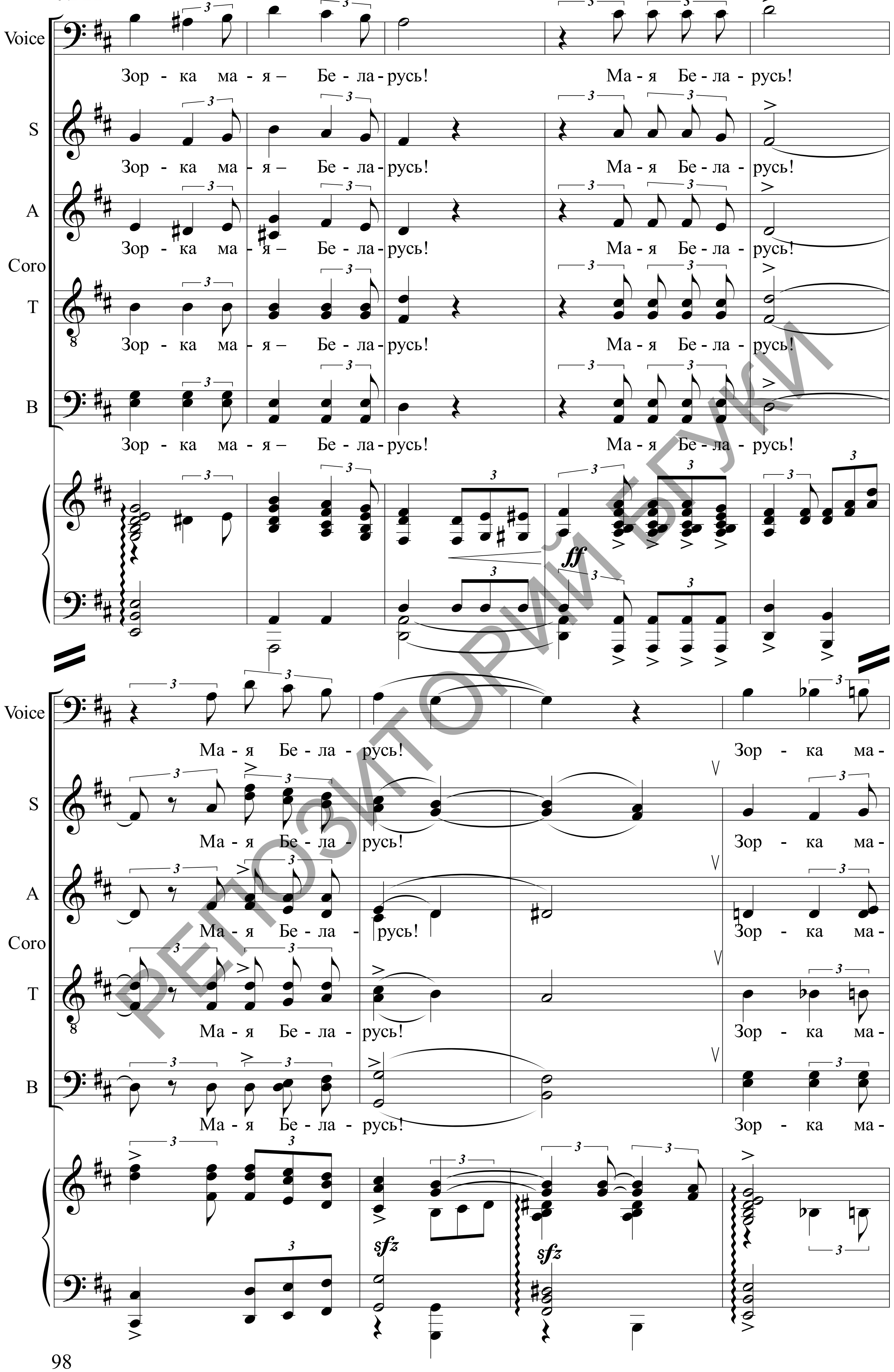
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ
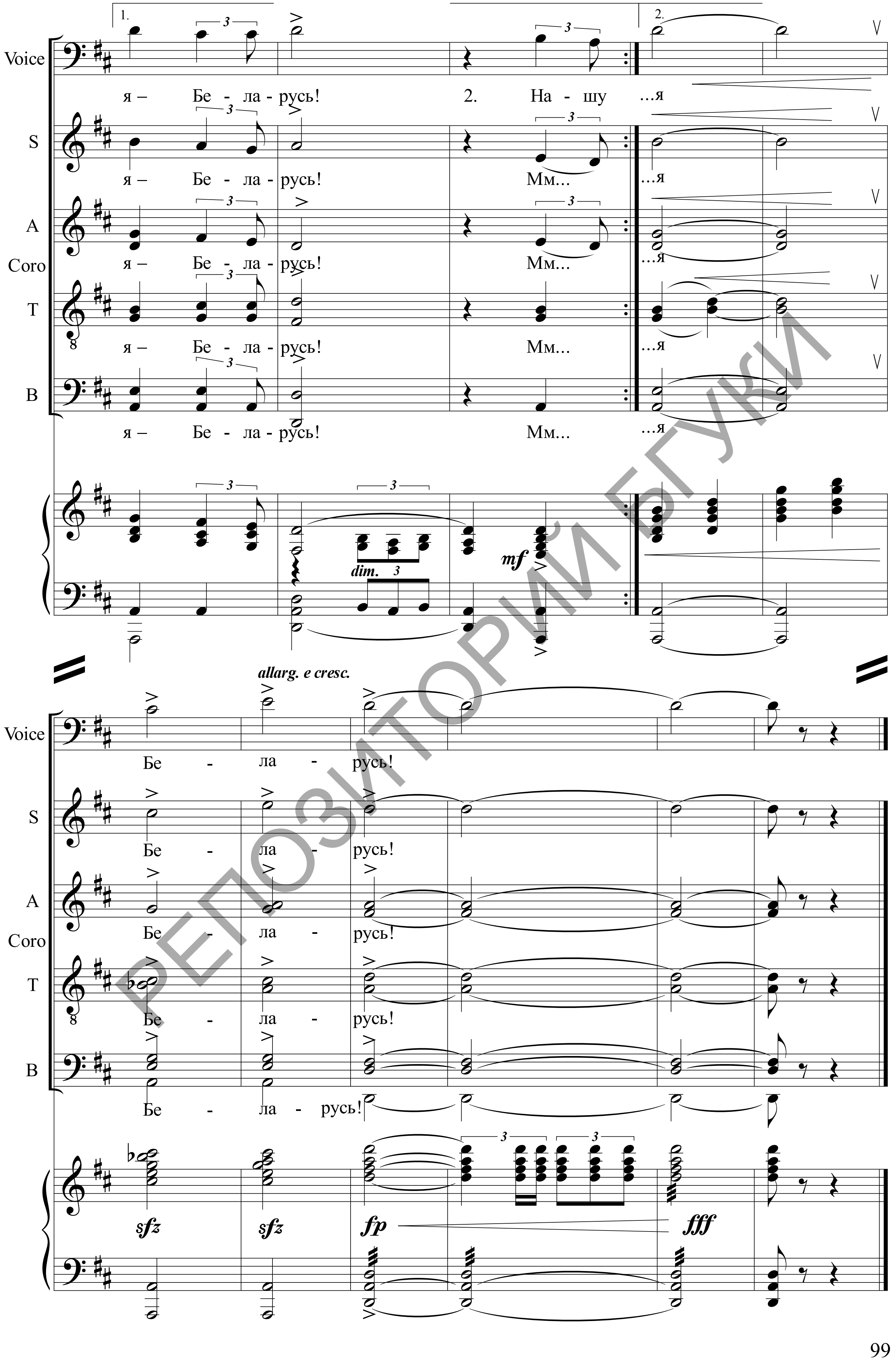
РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ

Дзеючыя асобы. Час і месца дзеяння 5

Сцэна I

№ 1. Хор дружыннікаў і Кейстут. 6

Сцэна II

№ 2. Хор вайдэлотак *«Як багіні Праўрымы вочы…»* 12
№ 3. Старэйшая жрыца і вайдэлоткі *«Гэтай ноччу…»* 15
№ 4. Прадчуванне (арыя) Бірутэ *«Разляцеліся сяброўкі…»* 18

Сцэна III

№ 5. Арыя Кейстута *«Я – князь…»* 21
№ 6. Арыя Бірутэ *«Я прашу, я прашу, не глядзі на мяне…»* 23
№ 7. Арыя Кейстута *«Не, не змагу цябе забыць…»* 27
№ 8. Арыя Бірутэ *«Чайкі над вадой…»* 29
№ 9. Арыя Кейстута *«Не бойся, любая, я – князь магутны…»* 35
№ 10. Арыя Бірутэ *«Цябе Вялікім усе завуць…»* 37
№ 11. Благаслаўленне Праўрымы *«Я адпускаю вас і бласлаўляю…»* . 39

СцэнаIV

№ 12. Песня і танец вайдэлотак *«Дзе Бірутэ?»* 43

СцэнаV

№ 13. Хор дружыннікаў і сяброўак князёўны *«Кукавала зязюля…»* 50
№ 14. Дуэт Вітаўта і Ганны Смаленскай *«Ручнік вясельны…»* 52
№ 15. Хор народу на вяселлі *«Вітаўт ідзе – Ганну вядзе!»* 61
№ 16. Трыа Кейстута, Вітаўта і Ягайлы *«Як Сонца з Месяцам у ззянні славы…»* 64

СцэнаVI

№ 17. Хор народу *«Вітаўт Вялікі»* 69
№ 18. Хор народу *«Ганна Смаленская»* 75
№ 19. Арыя Ганны *«Такую ноч не перажыць мне ізноў…»* 83
№ 20. Дуэт Вітаўта і Ганны Смаленскай *«Ля кратаў цёмнага вакна…»* 86
№ 21. Хор народу *«Кароль Уладзіслаў Ягайла!»* 89
№ 22. Вітаўт з хорам народу. Пасланне Вітаўта *«Мой народ!»* 96

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Вучэбнае выданне

Казлова Ганна Маратаўна

Вялікае Княства Любові

(канцэртная опера)

Хрэстаматыя

Рэдактар А. А. Дабрыцкая
Тэхнічная рэдактура, камп'ютарны набор,
вёрстка нот і тэксту С. С. Голуба
Дызайн вокладкі Н. І. Пармон

У афармленні вокладкі выкарыстана фота Ю. С. Іванова

Падпісана ў друк 2019. Фармат 60x84 $^1/_8$.
Папера офісная. Рызаграфія, лічбавы друк.
Ум. друк. арк. 12,05. Ул.-выд. арк. 11,91. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/177 ад 12.02.2014.
ЛП № 02330/456 ад 23.01.2014.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ